

Studierendement verbeteren met inzet van informatievaardigheid:

Verkenning van de mogelijkheden

A.B. Graver
402056

1-12-2016

NCOI Opleidingen
Master Management van Cultuur en
Verandering, Specialisatie
Onderwijsmanagement

Onderzoekslijn: Interventiemethoden

Begeleider: dhr. Leo Kerpel

Voorwoord

“Zou het niet mooi zijn als we als mediatheek iets kunnen betekenen in het verbeteren van het studiesucces?” Als ambitieus hoofd mediatheek van NHTV Breda University of applied sciences was dat in 2012 de gedachte toen de prestatieafspraken tussen NHTV Breda en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap werden vastgelegd. Het werd mijn drive bij het samenstellen van deze masterscriptie, geschreven in het kader van de Master Management van Cultuur en Verandering, specialisatie Onderwijsmanagement bij NCOI Opleidingen.

Mijn nieuwsgierigheid naar hoe dit dan gerealiseerd kan worden werd door mijn bibliotheekvakgenoten in het land soms met scepsis ontvangen. Als bibliotheek had je daar geen invloed op, werd gezegd. Juist daardoor werd ik extra geprikkeld te onderzoeken of en hoe het gebruik van de mediatheek wel een rol kan spelen in de kwaliteit van het onderwijs. Tijdens het onderzoek werd ik me goed bewust van het innemen van de rol van onafhankelijk onderzoeker.

Tijdens het volgen van de Master heb ik inzicht gekregen in (de samenhang tussen) onderwijsprocessen, organisatie- en cultuurverandering, in mijn eigen rol, drijfveren en beperkingen in het uitdagende speelveld binnen NHTV Breda en het hoger beroepsonderwijs. Het geven van betekenis en meerwaarde aan professionele en persoonlijke ontwikkeling en ambities zijn bij de totstandkoming van deze scriptie leidende principes geweest.

Ik wil de collega's bij de Academy for Leisure en bij de Academy for Digital Entertainment bij NHTV Breda danken voor hun tijd en inspanning om mij toegang te verlenen tot student- en docentgegevens, de digitale leeromgeving, studiehandleidingen en andere benodigde informatie. Veel dank aan alle geïnterviewde studenten en docenten. Hun kostbare tijd leverde mij een schat aan informatie op. Dank ook aan alle inspirerende gesprekspartners vooraf aan het onderzoek binnen en buiten de mediatheek en binnen en buiten NHTV Breda. Kleine opmerkingen van “buitenstaanders” hadden soms gevolgen voor mijn denkpatronen in positieve zin. Mijn dankbaarheid gaat verder uit naar de collega's van de mediatheek die mij als leidinggevende veel hebben moeten missen op de werkvloer.

Dank aan mijn studiebegeleider vanuit NCOI Leo Kerpel en aan Hein van Oorschot, voorzitter van college van bestuur NHTV Breda, voor hun broodnodige peptalk en feedback.

Tot slot ben ik veel dank verschuldigd aan mijn partner Michel en mijn kinderen Fabian en Merel Zij hebben veel geduld getoond als ik weer eens voor onbepaalde tijd op zolder verdween om aan het onderzoek te werken.

Annuska Graver

Pijnacker, 1 december 2016

Samenvatting

NHTV Breda University of Applied Sciences concludeert in haar jaarverslag 2015 dat het beoogde studierendement (75%) niet is gehaald maar juist is gedaald (67%). De investering van de afgelopen 4 jaar hierin lijkt niet effectief te zijn geweest. Het College van Bestuur van NHTV Breda heeft opdracht gegeven tot onderzoek naar beïnvloedbare factoren die studiesucces kunnen verbeteren. De focus ligt daarbij op de groep langstudeerders en afstuderende studenten vanwege het mogelijke korte termijn effect op het studierendement. Er is gekozen om naar studierendementsverbeteringen te kijken vanuit en met inzet van informatievaardige competenties.

De doelstelling van het onderzoek is te onderzoeken hoe binnen NHTV Breda factoren voor studiesucces positief kunnen worden beïnvloed door docenten door inzet van informatievaardigheid. De centrale onderzoeksvraag luidt: hoe worden interventies in het onderwijs- en leerproces op het gebied van (het leren van) informatievaardigheid door docenten, afstuderende studenten en langstudeerders binnen 2 academies ingezet en beoordeeld op het ervaren en het verwachte effect op studiesucces? Er zijn 4 deelvragen opgesteld.

Via literatuuronderzoek is gekeken naar relevante factoren voor studiesucces, ontwikkelingen van informatievaardigheid in het hoger onderwijs en naar theorie over veranderingen in onderwijsorganisaties. Factoren uit de literatuur die van invloed lijken op studiesucces en relevant zijn voor dit onderzoek zijn (organisatie en inrichting van) de leeromgeving, het leren zelf, de (onderzoeks)vaardigheid van de docent. Ontwikkelingen rondom informatievaardigheid laten zien dat er (inter)nationaal hard gewerkt wordt aan verbinding en integratie met leren en leertheorieën en aansluiting bij ontwikkelingen in het hoger onderwijs. Een bewezen 1 op 1 relatie tussen informatievaardigheid en studiesucces is er (nog) niet maar dat er een positieve relatie is of kan ontstaan wordt wel algemeen onderkend. In de literatuur wordt het belang van een goede theoretische basis en structurele samenwerking met andere afdelingen in de onderwijsinstelling benadrukt, zoals een aantal (inter)nationale voorbeelden laat zien. Relevante theorieën om samenwerking structureel en succesvol te maken, zijn de vijf disciplines van Senge en het in kleuren denken van De Caluwé en Vermaak. Beide benadrukken hierbij de positieve effecten van de lerende organisatie. Team based leren wordt genoemd als voorbeeld van een mogelijke aanpak voor samenwerking en integratie van informatievaardigheid in het onderwijs.

De inzet van informatievaardigheid in het huidige onderwijs binnen NHTV Breda is via deskresearch onderzocht door het aantal klassikale (mediatheek) instructies, de aanwezigheid van informatievaardigheid in studiehandleidingen en de beoordeling van informatievaardigheid in scripties te analyseren. Via 19 interviews met docenten en studenten is onderzocht in welke mate zij de factoren leeromgeving, docent, leerstrategie, mentaliteit tegenover leren en afstuderen en informatievaardigheid van belang achten voor studiesucces. De fenomenografische onderzoeksmethode is ingezet voor de analyse van de interviews om een goed overzicht te krijgen van de variatie in ervaringen en houdingen rondom de factoren.

De factoren niveau en inzet van de student, het zelfvertrouwen en verwachtingen ten aanzien van de begeleiding zijn van invloed op studiesucces. De rol van student en onderzoeksvaardigheid van docenten kwamen uit de interviews ook naar voren als factoren van belang voor studiesucces. Deze factoren leiden al dan niet tot motivatie, volgens de literatuur de krachtigste factor voor studiesucces. Van gestructureerd leren naar zelfsturend leren ervaren studenten als een te grote overgang van het 3^e jaar naar het afstuderen. De student lijkt niet goed voorbereid te zijn op het zelfstandig onderzoek doen in het afstudeerjaar bij beide academies. Informatievaardigheid moet eerder aangeboden worden in de opleiding. De leeromgeving, het curriculum en de organisatie van het afstuderen bevatten elementen die demotiverend lijken te werken, zoals het vele werken in groepjes in de eerste drie leerjaren. Mogelijke veranderingen en interventies die naar voren zijn gekomen uit het onderzoek gaan over de manier van (structureel) samenwerken tussen mediatheek en docenten en de integratie van informatievaardigheid in het onderwijsproces. Informatievaardigheid vergroot het zelfvertrouwen (en daarmee de motivatie) van de student in het kunnen omgaan met informatie en het doen van onderzoek. Het informatievaardig zijn heeft daarmee een indirecte en motiverende relatie tot studiesucces zo is de eindconclusie.

Inhoudsopgave	
Voorwoord	2
Samenvatting	3
Hoofdstuk 1 Inleiding	6
1.1 Het Hoger Beroepsonderwijs: van het geven van onderwijs naar Studierendement	6
1.2 NHTV Breda University of Applied Sciences en studierendement	6
1.3 Aanleiding en opdracht tot onderzoek binnen NHTV Breda	6
Hoofdstuk 2 Probleemdefinitie	8
2.1 Perspectieven en context studierendement	8
2.2 Context binnen de Master Management van Cultuur en Verandering en NCOI onderzoekslijn	8
2.3 Perspectief Informatievaardigheid en studierendement	8
2.4 Doelstelling en onderzoeksvraag	9
2.5 Centrale onderzoeksvraag en deelvragen:	9
2.5.1. Deelvragen	9
2.6 Begrippen en afbakening	9
2.7 Conceptueel model	10
Hoofdstuk 3 Literatuuronderzoek en theoretisch kader	11
3.1 Studierendement en studiesucces	11
3.2. Relevante factoren voor studiesucces	11
3.2.1 De (organisatie en inrichting van de) leeromgeving en het leren zelf	12
3.2.2. Docent	13
3.2.2.1 Docent en praktijkgericht onderzoek	13
3.3 Informatievaardigheid: trends & theorieën	13
3.3.1. Standaarden, normen en Frameworks Information Literacy	14
3.3.2 Relatie Informatievaardigheid en studiesucces	16
3.4 Veranderingen en interventies	17
3.4.1. Voorbeelden van samenwerking bibliotheek en onderwijs	17
3.4.2 Veranderen: van samenwerking naar integratie	17
3.4.3 Veranderen vanuit theoretisch perspectief	18
Hoofdstuk 4: Onderzoeksmethode	19
4.1 Deelvragen en onderzoeksmethode(n)	19
4.2 Onderzoeksmethode en meetinstrumenten	19
4.2.1. Literatuuronderzoek	19
4.2.2 Deskresearch	20
4.2.3 Kwalitatief onderzoek: Interviews	21
4.2.4. Fenomenografisch onderzoek	21
4.3 Keuzes	22
4.4. Procedure en respondenten	22
Hoofdstuk 5 Analyse en verslaglegging resultaten	23
5.1 Deelvraag 1	23
5.1.1. Aanbod mediatheek instructies	23
5.1.2 Informatievaardigheid in studiehandleidingen	23
5.1.2.1 Leisure Management	24
5.1.2.2 International Media Entertainment Management	24
5.1.3. Beoordelingen van Informatievaardigheid in eindproducten	24
5.1.3.1. Leisure Management	24
5.1.3.2. International media entertainment management	24
5.1.4. Context hoger onderwijs	25
5.2. Deelvraag 2	25
5.2.1. Resultaten literatuuronderzoek	25

5.2.2. Resultaten uit de interviews	26
5.2.2.1 Mentaliteit/attitude	26
5.2.2.2 Rol student	27
5.2.2.3 Leren, leerstrategie en leerstijl	27
5.2.2.4 Leeromgeving	27
5.2.2.5 Rol docent	28
5.2.2.6 Rol van informatievaardigheid.	28
5.3. Deelvraag 3 en 4	29
5.3.1. Resultaten uit het literatuuronderzoek en deskresearch	29
5.3.2. Resultaten uit de interviews	30
Hoofdstuk 6 Conclusies	31
6.1 Deelvraag 1	31
6.2 Deelvraag 2	31
6.3 Deelvraag 3.	32
6.4 Deelvraag 4	32
Hoofdstuk 7 Aanbevelingen	33
7.1. Aanbevelingen rondom organisatie en inrichting van het afstuderen	33
7.2. Aanbevelingen rondom inzet van informatievaardigheid	33
7.3 Aanbevelingen rondom veranderingen en interventies in de organisatie	33
Hoofdstuk 8 Discussie	34
8.1 Beperkingen	34
8.2 Opmerkingen over het onderzoek	34
Literatuurlijst	35
Bijlage 1 Interviewgidsen docenten en studenten	39
Bijlage 2 Aanbod lessen informatievaardigheid verzorgd door mediatheek	42
Bijlage 3 Scores ACRL normen informatievaardigheid studiehandleidingen	44
Bijlage 4 Beoordeling eindscripties	56
Bijlage 5 Samenvattingen interviews	58
Bijlage 6 Analyse van categorieën van beschrijvingen	101

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Het Hoger Beroepsonderwijs: van het geven van onderwijs naar studierendement

Het Hoger Beroepsonderwijs, hierna te noemen HBO heeft de afgelopen 15 jaar een aantal ontwikkelingen doorgemaakt, waarbij (bedrijfs)economische elementen een grotere rol zijn gaan spelen. Het hoger beroepsonderwijs is breed toegankelijk voor alle lagen van de bevolking. Toenemende internationalisering leidt tot een internationalere instroom van studenten. Het werkveld, waar het HBO een sterke band mee heeft, is van strategisch belang geworden. De introductie van praktijkgericht onderzoek in het HBO heeft een niet te onderschatten impact op docenten die van oudsher onderwijsgericht zijn in plaats van onderzoekgericht. (Andriessen, 2014). Docenten dienen over onderzoekscompetenties te beschikken en volgen massaal masters of zijn begonnen aan een PhD traject. Het onderzoekend vermogen van docenten en studenten wordt meer aangesproken.

In 2011 presenteerde de commissie Veerman een rapport over kwaliteitsimpulsen in het hoger onderwijs (Commissie Toekomstbestendig Hoger Onderwijs Stelsel, 2010). Dit rapport leidde vervolgens tot de eerste Strategische Agenda Hoger Onderwijs (Ministerie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, 2012). De prestatieafspraken die als gevolg hiervan met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen door alle hogescholen en universiteiten zijn gemaakt lijkt het rendementsdenken te hebben versterkt en veroorzaakt spanning in heel het HBO. De Vereniging Hogescholen spreekt van een trilemma in het hoger beroepsonderwijs tussen de verhoogde standaard (kwaliteit), het niveau van de instromende studenten en studiesucces (uitgedrukt in studierendement).¹ Hogere kwaliteitseisen lijken niet per definitie te leiden tot betere studierendementen blijkt uit de verantwoording van de prestatieafspraken door hogescholen.

1.2 NHTV Breda University of Applied Sciences en studierendement

Dit concludeert NHTV Breda University of Applied sciences ook in haar review van de prestatieafspraken die zij intern hebben opgesteld². NHTV Breda is een instelling voor hoger onderwijs die opleidt op HBO niveau en wetenschappelijke bachelors aanbiedt. Het is een middelgrote onderwijsinstelling met ongeveer 7700 studenten en ongeveer 700 medewerkers in dienst. NHTV Breda bestaat uit 5 clusters van opleidingen, academies genoemd³. In haar strategienota 2013-2017 (NHTV Breda, 2013) heeft NHTV Breda het verhogen van studierendement als een essentiële doelstelling geformuleerd. In 2012 is zij hierover (verplicht) met het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen een prestatieafpraak aangegaan. In haar jaarverslag 2015 heeft NHTV Breda een verantwoording van de prestatieafspraken gegeven (NHTV Breda, 2016). De afspraak rondom het verbeteren van het studierendement (75%) blijkt niet gehaald en is NHTV breed juist, tegen de verwachting in verminderd (67%). NHTV Breda geeft als verklaring hiervoor dat de maatschappelijke discussie over onderwijskwaliteit mogelijk extra druk heeft gelegd op het toekennen van diploma's. Daarnaast is toenemende aandacht voor onderzoeksvaardigheden in het curriculum als een verzwaring ervaren door studenten wat mogelijk heeft geleid tot studievertraging bij een grote groep studenten.

1.3 Aanleiding en opdracht tot onderzoek binnen NHTV Breda

Binnen NHTV Breda is de afgelopen 4 jaar extra veel geïnvesteerd in de verbetering van het studierendement. Deze investering lijkt versnipperd te zijn geweest binnen NHTV Breda. De vijf redelijk autonoom opererende academies binnen NHTV Breda lijken elk hun eigen richting en aanpak te hebben gekozen (inzet extra studietoelagen, persoonlijke aandacht voor langstudeerders, extra aandacht voor 2^e jaars studenten). Doel van de investering was om NHTV breed en structurele verbetering te bewerkstelligen in studierendement.

---

¹ <http://www.vereniginghogescholen.nl/themas/studiesucces>

² Interne memo NHTV naar aanleiding van review van de afspraken door de commissie van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, juni 2016

³ Een academie bestaat uit een of meer geclusterde opleidingen op een vakgebied: Academy for Leisure, Academie voor Toerisme, Academy of Digital Entertainment, Academie voor Stedebouw, Logistiek en Mobiliteit, Academy of Hotel and Facility Management. Een aantal academies voeren de Engelstalig naam.

Het College van Bestuur van NHTV Breda gaf opdracht tot onderzoek om meer zicht en beter grip te krijgen op factoren die studierendement, ook wel studiesucces genoemd, beïnvloeden. Hiertoe is begin 2016 een onderzoek uitgevoerd naar die factoren die van invloed zijn op studieduur (Beijsterveld, 2016). Dit onderzoek gaf inzicht in factoren die studieduur en daarmee studiesucces (kunnen) beïnvloeden, maar heeft niet gekeken naar wat NHTV Breda zelf kan doen om de studieduur structureel te bekorten en daarmee studiesucces op korte termijn te bevorderen.

Daarom heeft het College van Bestuur van NHTV Breda opdracht gegeven om op korte termijn onderzoek te doen naar beïnvloedbare factoren voor studiesucces met de focus op de groep langstudeerders en huidige afstuderende studenten. De groep langstudeerders kosten NHTV Breda geld omdat ze voor deze groep geen financiering meer ontvangt van de overheid maar wel kosten moet maken om deze groep te faciliteren. Huidige afstuderende studenten verdienen extra aandacht vanwege de mogelijke korte termijn opbrengsten van verbetering van het studierendement. Door deze groepen binnen afzienbare tijd succesvol af te laten studeren zou het studierendement binnen NHTV Breda op korte termijn weer kunnen verbeteren.

Hoofdstuk 2 Probleemdefinitie

2.1 *Perspectieven en context studierendement*

Het verbeteren van studierendement kan vanuit meerdere perspectieven worden benaderd:

Managementperspectief. De vraag daarbij is hoe je het primaire proces (onderwijs en onderzoek) binnen de onderwijsinstelling zo kan (aan)sturen en plannen om tot meetbare betere resultaten in studierendement te komen. Het vraagstuk van studierendement staat al jarenlang op de agenda van de bestuurders in het HBO. Tegelijkertijd is sturen op kwaliteit van het onderwijs een leidend principe geworden voor besturen en raden van toezicht van hogescholen veroorzaakt door maatschappelijke vragen en incidenten.⁴ Door de recente politieke discussies over het leenstel en de verplichte prestatieafspraken volgend uit de Strategische Agenda is studierendement actueel en van groter strategisch en financieel belang, waarbij de risico's groter zijn geworden.

Organisatieperspectief. De vraag hierbij is wat er in de organisatie moet veranderen om studierendement te verbeteren. Het gaat dan om inrichting van de organisatie, regels en richtlijnen rondom opbouw van het curriculum, maar ook om de organisatiecultuur. De rationale invalshoek om naar een organisatie en de input, throughput en output te kijken is binnen onderwijsorganisaties (vaak) demotiverend voor docenten (en studenten). Inrichting en aansturing zijn meestal gericht op optimale efficiëntie in de (onderwijs)organisatie, terwijl docenten beslissingen op inhoudelijke gronden nemen op basis van expertise en niet (altijd) op basis van rationele overwegingen (Hoy en Miskel, 2013). Doel van docenten is kwaliteit leveren, niet het verbeteren van de rendementscijfers.

Studentenperspectief. De vraag hierbij is wat de student nodig heeft om sneller en beter af te studeren? Welke factoren spelen daarbij een rol en hoe werken ze op elkaar in? Er is sprake geweest van de invoering van de zogenaamde 'langstudeerboete'⁵ om studenten bewust te maken van de kosten van langer studeren. Dit maakt verbetering van studierendement een gedeelde verantwoordelijkheid van student en onderwijsinstelling.

Docentenperspectief. De vraag hierbij is wat de docent nodig heeft om afstuderende studenten en langstudeerders effectief en efficiënt te begeleiden naar de eindstreep. Welke factoren spelen een rol en hoe werken deze op elkaar in? Docenten willen graag concrete handvatten in hun begeleidingsproces van studenten die studiesucces kunnen bevorderen maar ook een zekere mate van autonomie behouden. (Hoy en Miskel, 2013). Docenten hebben mogelijk directe invloed op bepaalde factoren die het studiesucces kunnen bevorderen.

2.2 *Context binnen de Master Management van Cultuur en Verandering en NCOI onderzoekslijn*

Alle in de vorige paragraaf genoemde vier perspectieven zijn relevant in dit onderzoek en zijn aan de orde gekomen in de master Management van Cultuur en Verandering en in de specialisatiefase Onderwijsmanagement. De nadruk in dit onderzoek ligt op het studenten- en docentenperspectief waarbij in de context rekening wordt gehouden met organisatiecultuur en managementvraagstukken. Het onderzoek past het beste binnen de NCOI onderzoekslijn Interventiemethoden. Het gaat om het effectief kunnen veranderen van specifieke leerprocessen van groepen en individuen (studenten en docenten). Het accent ligt daarbij op studenten die in, vlak voor of net na hun afstudeerfase zijn en hun docenten). Door de (docent)rol en bijbehorend (gewenst of verwacht) gedrag expliciet aan de orde te stellen in dit onderzoek worden veranderkundige aspecten aan het onderzoek naar studiesucces gekoppeld.

2.3 *Perspectief Informatievaardigheid en studierendement*

In overleg met het College van Bestuur en enkele stakeholders (academiemanagement en beleidsmedewerkers) is er voor gekozen om naar mogelijke verbeteringen in studierendement te kijken vanuit en met inzet van de informatievaardige competentie. Zij onderkennen het toenemend belang van onderzoeksvaardigheden in het onderwijs en het daarmee het informatievaardig zijn van studenten en docenten. De aanname van het College van Bestuur van NHTV Breda dat het curriculum zwaarder wordt ervaren door studenten door het toevoegen van het doen van onderzoek is eveneens aanleiding om informatievaardigheid te betrekken in dit onderzoek. Het is een factor die de

---

⁴ Bij Hogeschool Inholland en later ook bij Hogeschool Windesheim en Hogeschool van Amsterdam, zijn onregelmatigheden in de diplomaverstrekking geconstateerd.

⁵ Een student die niet binnen een bepaalde tijd afstudeert dient financieel gekort te worden maar kost de instelling ook geld.

organisatie mogelijk zelf kan beïnvloeden, zowel voor als tijdens het afstuderen. Het uitgangspunt van dit onderzoek is dat er een *positieve relatie* tot stand zou moeten (kunnen) komen *tussen informatievaardigheid* (als interventie in het leerproces) en *studiesucces* (als doel van de interventie). De vraag is hoe studenten en docenten de relatie tussen informatievaardigheid en studiesucces (hebben) ervaren, welke verwachtingen zij ten aanzien van deze relatie hebben, welke interventies zij geschikt acht(t)en binnen hun academie en hoe deze kunnen worden ingezet in het onderwijs- en begeleidingsproces. Daarmee komen we tot de doelstelling van dit onderzoek.

2.4 Doelstelling en onderzoeksvraag

Doel is te onderzoeken hoe binnen NHTV Breda (factoren voor) studiesucces van studenten positief kan worden beïnvloed door docenten door inzet van specifieke interventies en onderwijs op het gebied van informatievaardigheid. Inzicht wordt verkregen in de (ervaren en verwachte) waarde en effectiviteit van informatievaardigheid in relatie tot studiesucces en de daarvoor benodigde en mogelijke veranderingen in de mate en wijze waarop informatievaardigheid in het onderwijs- en leerproces kan worden ingezet.

2.5 Centrale onderzoeksvraag en deelvragen:

Hoe worden interventies in het onderwijs- en leerproces op het gebied van (het leren van) informatievaardigheid door docenten, afstuderende studenten en langstudeerders binnen 2 academies ingezet en beoordeeld op het ervaren en het verwachte effect op studiesucces?

2.5.1. Deelvragen

1. Hoe en in welke mate is en/of wordt informatievaardigheid ingezet in het huidige onderwijs- en leerproces binnen 2 academies?
2. Welke factoren in het onderwijs- en leerproces met betrekking tot de competentie informatievaardigheid hebben een door studenten en docenten ervaren of te verwachten positieve en/of negatieve invloed (gehad) op het studiesucces binnen 2 academies?
3. Welke verandering(en) in het onderwijs- en leerproces met betrekking tot de competentie informatievaardigheid zijn binnen de 2 academies nodig om het ervaren en het te verwachten studiesucces te bevorderen?
4. Welke relevante en meetbare interventies kunnen docenten daarbij inzetten in hun eigen academie?

2.6 Begrippen en afbakening

In de doelstelling, de centrale vraag en deelvragen zijn een aantal begrippen genoemd die hieronder (alfabetisch) nader worden toegelicht.

Informatievaardigheid. De term informatievaardigheid wordt (in het dagelijks gebruik) verward met onderzoeksvaardigheid, mediawijsheid of studievaardigheid, welke bredere begrippen zijn (Helvoort, 2016). Informatievaardigheid is een verzamelbegrip waarbij een aantal competenties en attitude van het informatievaardig zijn worden benoemd (Boekhorst et al, 2000). In dit onderzoek wordt uitgegaan van de standaard definitie die wordt aangehouden door de Association of College and Research Libraries (ACRL)⁶, een internationale erkende autoriteit op het gebied van informatievaardigheid in het hoger onderwijs: *Informatievaardigheid is die combinatie van competenties die iemand nodig heeft om te onderkennen wanneer hij informatie nodig heeft, en waarmee hij in staat is de benodigde informatie op te sporen, te evalueren en effectief en zorgvuldig te gebruiken.*

Langstudeerder. Een student die langer over de studie doet dan nominaal (4 jaar plus 1 jaar). Vanaf de inschrijving voor het 5^e studiejaar is er sprake van een langstudeerder.

Studiesucces. De termen studiesucces en studierendement worden vaak door elkaar gebruikt. Studierendement wordt aangeduid als het aandeel van het totale aantal eerstejaars voltijd bachelor studenten (1e inschrijving) dat zich na het 1e jaar opnieuw bij dezelfde instelling inschrijft

---

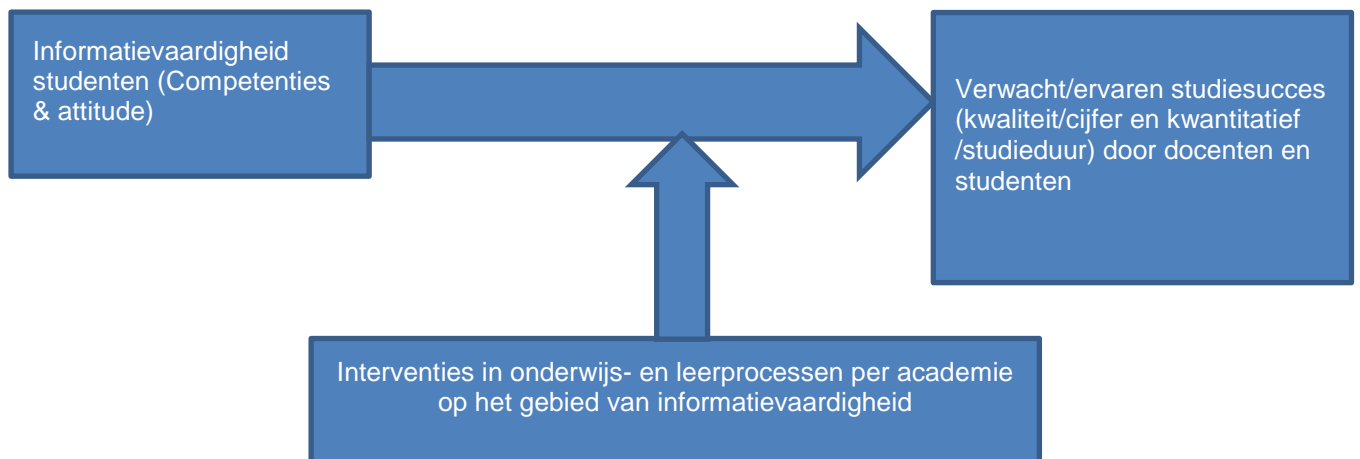
⁶ Deze definitie is door het LOOWI (Landelijk Overleg Onderwijs Wetenschappelijke Informatie) vertaald in het Nederlands en wordt toegepast in het hoger onderwijs..

(herinschrijvers) en dat binnen de nominale studieduur (4+1 jaar) het bachelorsdiploma haalt.⁷ Het is hiermee vooral een kwantitatieve definitie. In dit onderzoek ligt het accent op het laatste deel van die definitie: het percentage afgestudeerde studenten binnen 4 (+1) jaar (nominaal). De term studiesucces wordt gebruikt om een kwaliteitsaanduiding aan te geven: de kwaliteit van de scriptie (uitgedrukt in een cijfer). In dit onderzoek is er voor gekozen om de term studiesucces te hanteren, waarbij het om zowel de kwaliteit van het eindproduct als om de doorlooptijd van de studie gaat. Studierendement wordt daarmee een element van studiesucces.

Op basis van de centrale vraag en de onderzoeksvraag is het onderstaande conceptueel model weergegeven. Informatievaardigheid, als competentie en attitude van studenten is de onafhankelijke variabele. Het te verwachten studiesucces bij huidige afstuderende studenten of het ervaren studiesucces bij afgestudeerden (uit te drukken in kwaliteit van het eindproduct en/of de studieduur) is de afhankelijke variabele. Interventies in informatievaardigheden zijn mediërende variabelen. De mate waarin informatievaardigheid (vaak maar niet altijd) via docenten wordt aangereikt aan studenten kan per academie verschillen en van invloed zijn op het (verwacht of ervaren) studiesucces.

2.7 Conceptueel model

Het onderzoekmodel kan grafisch als volgt worden geschetst:

---

⁷ NHTV Breda hanteert deze definitie bij de vaststelling van haar prestatieafspraken.

Hoofdstuk 3 Literatuuronderzoek en theoretisch kader

In dit hoofdstuk worden relevante bevindingen uit de literatuur over het begrip studiesucces, factoren voor studiesucces en over informatievaardigheid in het hoger onderwijs besproken. De relatie tussen informatievaardigheden en (factoren voor) studiesucces zoals die in de literatuur wordt aangetroffen wordt besproken. Veranderingen en interventies in onderwijsorganisaties die een relatie hebben met informatievaardigheid en studiesucces worden besproken.

3.1 Studierendement en studiesucces

Een goed begrip van de term en context waarin de term studiesucces wordt gebruikt is noodzakelijk om het onderzoek te kunnen uitvoeren en analyseren. Studiesucces wordt in de literatuur verschillend gedefinieerd. Jacobs (1996) schetst een onderscheid in toegang tot hoger onderwijs, het succesvol doorlopen van het studieproces en het succes van de uitkomsten (uitval, rendement en prestatie). Van Berkel (2012) stelt dat studiesucces vaak wordt vertaald in de hoogte van het cijfer van het eindproduct (de kwaliteit van de scriptie) of de doorlooptijd van de studie. Hij gebruikt het begrip studierendement zoals die door de Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie (NVAO) en de Inspectie en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen wordt aangehouden: *“het rendement is de maat die aangeeft welk percentage van een groep starters aan een opleiding binnen een bepaald tijdsbestek een onderwijsperiode met succes voltooit.”*

Vooraf kwaliteit en doorlooptijd zijn relevante elementen van studiesucces om te onderzoeken in relatie tot de onderzoeksvraag, maar wellicht niet breed genoeg. Tinto (1975) heeft studiesucces breder gerelateerd naar de mate waarin een student sociaal en academisch geïntegreerd is in een instelling. Zijn interactiemodel voor studiesucces stimuleert een integrale aanpak bij het verhogen van studiesucces. Kritiek op zijn theorie en model bestaat eruit dat de begrippen sociale en academische integratie niet goed gedefinieerd zouden zijn waardoor deze verschillend kunnen worden geïnterpreteerd. De context van Tinto's theorie is het Amerikaanse onderwijsmodel waar deze begrippen wellicht een andere lading hebben dan in Nederland. In zijn latere werk (Tinto, 2012) geeft hij 4 condities aan voor het verbeteren van studiesucces: verwachtingen, ondersteuning, beoordeling en betrokkenheid. Hij geeft daarmee het model een praktische handreiking voor interventies.

Hoy en Miskel (2013) gebruiken het begrip *academische prestatie*. Zij relateren het begrip academische prestatie aan de effectiviteit van een onderwijsorganisatie. Zij beschouwen een organisatie als (open) sociaal systeem beschouwd waarbinnen de afzonderlijke onderdelen op een goede manier met elkaar moeten worden afgestemd wil er studiesucces ontstaan. Ook Van Berkel (2012) concludeert het belang van deze samenhang, hoewel integratie of afstemming al vaak bij een instelling aanwezig is maar niet specifiek gericht op studiesucces. Haarman (2015) concludeert dat er geen eenduidige definitie is van studiesucces. Zijn onderzoek geeft inzicht in de bestuurlijke en politieke context van studierendement in het hoger onderwijs. Daarbij lijkt hij bewijs te hebben geleverd dat sturing vanuit de overheid vaak op de cijfers (uitval en rendement) ligt bij het verbeteren van studiesucces en minder op factoren als persoonlijke vorming of hogere cijfers. Europees onderzoek laat zien dat er in diverse landen verschillend met studiesucces wordt omgegaan en de accenten op verbeteringen sterk verschillen (Vossensteyn, H. et al., 2015). Een uitgebreid internationaal onderzoek naar succesvolle projecten rondom verbetering van studiesucces geeft inzicht in oplossingsrichtingen die sterk afhankelijk zijn van de context van het studierendementsprobleem (Kolster, 2015).

Uit de literatuur blijkt dat het afhangt van de context en de doelstellingen van de onderwijsinstelling welke term gehanteerd wordt. Is er een puur economisch doel (studierendement) of wordt het verbeteren van studiesucces in een bredere context geplaatst (kwaliteitsverbetering)?

3.2. Relevante factoren voor studiesucces

In de literatuur worden beïnvloedbare en niet beïnvloedbare factoren voor studiesucces genoemd. Begrip van deze factoren helpt om studiesucces te verbeteren. Beijsterveld (2016) heeft in haar kwalitatieve onderzoek naar factoren op studiesucces vastgesteld dat factoren als sekse, nationaliteit en vooropleiding significant van invloed zijn op de studieduur. Leeftijd en eerdere studieloopbaan bleken geen significant effect te hebben. Het betreft hier vooral factoren die niet beïnvloedbaar zijn. Haarman (2015) noemt goede voorlichting, kwaliteit docenten en leeromgeving als belangrijke factoren. Van Berkel (2012) groepeerde de factoren in effectief studiegedrag, actief leren, toets beleid, organisatie en inrichting van de leeromgeving en het curriculum. Tinto (1975) noemt de interactie tussen studenten en docent, benadrukt de invloed van sociale en academische (leer)omgeving en

belang van inzet en betrokkenheid (commitment) van de student, de mate van zelfregulering van het leerproces, rol van de docent (begeleider) en de rol van de opleiding.

Het Interfacultair Centrum voor lerarenopleiding, onderwijsontwikkeling en nascholing (ICLON) heeft in 2011 in haar checklist inspirerend de factoren onderwijs (waaronder docent kwaliteit), curriculum, studiebegeleiding en – matching, toetsing (kwaliteitsbeleid), studentkenmerken (inzet, vaardigheden, instroomniveau) en sociale en academische integratie aangegeven waarop instellingen zelf kunnen scoren op aanwezigheid van die factoren. Nadeel is dat het hier om een zelfanalyse gaat, waardoor kleuring kan ontstaan.

Bax en van Nuland (2015) deden literatuuronderzoek in opdracht van Avans Hogeschool naar bewezen succesvolle factoren voor studiesucces. Zij noemen de docent, toetsing, inrichting van het curriculum, binding en actief of effectief leren. Zij komen tot de conclusie dat het doorvoeren van 1 maatregel niet leidt tot studiesucces en veel maatregelen beperken zich tot het eerste studiejaar. Interessant is de verbinding die zij maken met de onderwijsvisie van Avans, waardoor theorie kan aansluiten bij de praktijk van een hogeschool. Dat maakt dit onderzoek breder waardevol in het HBO. Op een aantal hierboven genoemde factoren, welke relevant zijn voor de onderzoeksvraag wordt hieronder ingegaan.

3.2.1 De (organisatie en inrichting van de) leeromgeving en het leren zelf

Relevante factoren zijn de inrichting van het curriculum, het aantal contacturen en beschikbare tijd voor (zelf)studie, kwaliteit van didactisch materiaal en de werkvormen. Deze kunnen belemmerend werken op studiesucces, zo geven Bax en Nuland (2015) aan. Rosman en Mayer en Krampen (2015) noemen het didactisch model nadrukkelijk als medebepalend voor studiesucces. De vraag daarbij is of het model wel bij (de leerstrategie van) de student past. Kleinschaligheid, een ambitieus leerklimaat en informele cultuur zijn succesfactoren (Hoy en Miskel, 2013) De voordelen van kleinschaligheid in het hoger onderwijs worden weer meer erkend na grootschalige fusies binnen het HBO (Klarus & De Vijlder, 2010). Cotterill (2015) geeft het belang van de leeromgeving voor studiesucces aan door te wijzen op motiverende docenten, het stimuleren van student gecentreerd leren in een ambitieus leerklimaat en goede vorm en timing van toetsing. Formatief toetsen speelt in op de behoefte aan gerichte feedback bij de student wat motiverend kan werken. Dit hangt echter wel af van wat student met die feedback wil en gaat doen en of hij overtuigt dat feedback bijdraagt aan zijn studiesucces (Timmers et al, 2013).

Lindblom-Ylante en Lonka (1999) schetsen het gevaar van een mismatch tussen verwachtingen en doelen van studenten en de aangeboden leeromgeving. Behalve de organisatie van het onderwijs (curriculum, toetsbeleid), gaat het om vereiste leerconcepten en –strategieën die niet passen bij de wijze van studeren van studenten. Hun geschetste orientaties op studeren gelinkt aan bijbehorende leertheorieën zijn mogelijk relevant om te kunnen koppelen aan interventies in het onderwijsproces. Hun onderzoek geeft een redelijk betrouwbaar beeld van de relatie tussen de mate van zelfregulering, de onafhankelijkheid van de leeromgeving en studiesucces en draagt bij aan de discussie over toenemende personalisering van het onderwijs en vereiste leeromgeving. Hun conclusie dat meer zelfregulering betere cijfers oplevert valt te betwijfelen. Cijfers die in eerdere jaren zijn behaald zeggen niet alles over succesvolle studieafsluiting.

Zelfregulering door student past als leerstrategie te passen bij gepersonaliseerd onderwijs. (Angelache, 2012). Sidelinger, Frisby en Heisler (2016) leggen een relatie tussen mate van zelfregulering en zelfmanagement van de student en de mate van sociale en academische integratie aan de hand van het model van Tinto (1975). Ook Asikainen et al (2013) leggen een relatie tussen zelfregulering, motivatie en studiesucces. Diehm en Lupton (2012) hebben onderzoek gedaan naar hoe studenten informatie leren vinden en gebruiken en benadrukken het geven van goede feedback in het leerproces. Studenten zetten diverse (leer)strategieën in afhankelijk van intentie en focus van de student. Rosman, Mayer en Krampen (2015) geven ook aan dat het aanleren van informatievaardigheden verschilt afhankelijk van intelligentie en het zelfbeeld van de student. Zij merken op dat studenten vaak een foutief zelfbeeld hebben over hun capaciteiten (over- of onderschatting). Ook Angelache (2012) ziet het gevaar van (zelf)overschatting aanwezig, zeker bij jonge studenten en heeft onderzoek gedaan naar de relatie tussen mentaliteit en houding van de student en de leeruitkomsten. Het hebben van een leerdoel en leerstrategie, een actieve, betrokken houding en taakverantwoordelijkheid zijn van positieve invloed op motivatie van een student en zijn onderling afhankelijk. Zelfbeeld en zelfvertrouwen zijn hier mediërende variabelen. De vraag is of deze relatie (die overigens niet door iedereen bewezen wordt geacht) beïnvloedbaar is door docenten. De

vraag is ook in welke mate een HBO student in staat is tot zelfregulering en of dit wel motiverend werkt. Het karakter van een zelfregulerende student zal überhaupt al snel bijdragen aan sociale en academische integratie. Angelache (2012) geeft overigens voldoende handreikingen om motivatie bij studenten te bevorderen en geeft een valide methode aan om dit te meten (Cronbach-Alpha).

Senge's (2012) vijf disciplines over lerende organisaties zijn mogelijk relevant bij het creëren van de ideale leeromgeving, waarbij een gezamenlijke visie op leren via teamleren en persoonlijk meesterschap worden nagestreefd door management, docenten en studenten. Zijn systeemdenken helpt om mentale modellen bij docenten, studenten en management te herzien als het gaat over leren en leeromgeving. Deze kunnen erg verschillen en daarmee verstrend werken op het bereiken en verbeteren van studiesucces.

3.2.2. *Docent*

Om grip te krijgen op invloed en rol van de docent is de indeling in sturen en steunen die Verhoeven (2015) aangeeft interessant. Begeleiding door een docent verschilt per persoon en situatie. Individuele variabelen zoals persoonlijk meesterschap, normen en waarden, mentale modellen en de context waarin docenten hun werk doen zoals (instellingsbeleid, organisatie structuur en cultuur spelen een rol. Barkley (2010) geeft een gestructureerd overzicht van interventiemogelijkheden van de docent in het algemene leerproces van de student. Bakx en Nuland (2015) stellen in hun literatuuronderzoek dat de rol van de docent bij studiesucces door persoonlijke aandacht en de interactie tussen student en docent van doorslaggevend belang wordt geacht omdat het de betrokkenheid en motivatie van de student vergroot.

Cotterill (2015) komt tot een aantal relevante karakteristieken bij inspirerende docenten zoals enthousiasme, duidelijkheid, vakkennis, interesse en kennis kunnen stimuleren. Hij geeft terecht aan dat student gecentreerd onderwijs een actieve rol van studenten vraagt die niet elke docent kan of wil geven (maar wel kan ontwikkelen). Het lijkt erop dat een juiste combinatie van meerdere factoren doorslaggevend is voor de daadwerkelijke invloed van een docent.

3.2.2.1 *Docent en praktijkgericht onderzoek*

De invloed van informatievaardige docenten op studiesucces is niet onderzocht binnen het hoger beroepsonderwijs, wel hun rol bij het begeleiden van praktijkgericht onderzoek. Andriessen (2014) benadrukt dat de houding van de docent tegenover het doen van praktijkgericht onderzoek van belang lijkt voor de invulling van de rol als studiebegeleider. Hij doet waardevol onderzoek naar het effect van praktijkgericht onderzoek in het HBO op het onderzoekend vermogen van docenten en studenten. Andriessen (2014) stelt dat een onderzoeksvaardige docent meerdere methodologische afwegingen maakt en daardoor kritisch kijkt naar de praktische relevantie van onderzoek in zijn begeleidersrol. Verhoeven (2015) onderscheidt 7 elementen in de begeleiding van praktijkonderzoek. Zij geeft een goede en praktische basis voor het begeleiden door rollen, taken en verwachtingen te schetsen, evenals de kritieke momenten en valkuilen tijdens het begeleiden van praktijkgericht onderzoek. Bruggink en Harinck (2012) definiëren de onderzoekende houding van docenten met heldere generieke kenmerken, waardoor auteurs hebben bijgedragen aan een betere begripsdefinitie van die onderzoekende houding. Zij geven aan dat er minder aandacht bij docenten is voor de kritische reflectie door toetsing van bronnen. Bij het goed begeleiden van praktijkonderzoek lijkt het van belang dat de docent voldoende onderzoekscompetenties en een onderzoekende houding heeft en dat er expliciet een visie is op begeleiden van onderzoek binnen het onderwijs. (Bruine et al. 2011).

3.3 *Informatievaardigheid: trends & theorieën*

Informatievaardigheid wordt niet meer als taak en verantwoordelijkheid van bibliotheken alleen beschouwd (Boekhorst et al. 2000, Mackey en Jacobsen, 2014). De wijze waarop instructies in informatievaardigheid vorm krijgen verschilt per onderwijsinstelling, waarbij efficiëntie en effectiviteit ervan belangrijke vraagstukken zijn. Effect van instructies wordt nog te weinig structureel (goed) gemeten en draagt daardoor (nog) niet aantoonbaar bij aan studiesucces. Boekhorst et al. (2000) signaleren dat informatievaardigheid kan worden benaderd vanuit een ICT perspectief (het kunnen gebruiken van ICT bij informatie verwerving), het perspectief vanuit informatiebronnen (in staat zijn om informatie in bronnen te vinden) en vanuit het perspectief van het informatieproces (informatievaardigheid als een proces zien). Hierdoor wordt het mogelijk aanknopingspunten voor verschillende educatieve interventies te zien. Zij beschouwen informatievaardigheden als (meta)cognitieve vaardigheden waarbij de nadruk ligt op het proces van informatie selecteren, verwerven en verwerken en evalueren. Dit leidt tot een lineair model van informatievaardigheid waarbij de volgende stappen aan de orde komen: het onderkennen van een informatiebehoefte, het

formuleren van een informatievraag, het identificeren van informatiebronnen, het beheersen van de benodigde technologie, het selecteren en verwerken van de gevonden informatie en evaluatie. Boekhorst et al (2000) hebben dit proces ogenschijnlijk eenvoudig gemaakt en daardoor informatievaardigheden op een toegankelijke manier op de agenda kon worden gezet van het onderwijs. Informatievaardigheid staat niet meer op zichzelf maar altijd in relatie tot andere vaardigheden of geïntegreerd opgenomen in het (domein specifieke) leerproces van de student. Helvoort (2016) stelt dat het beoordelen van informatievaardigheid past in het huidige hoger beroepsonderwijs, Omdat informatiecompetent gedrag meetbaar is stelt hij terecht vast dat het belangrijk is om informatievaardigheid op een behoorlijke manier te toetsen. Hij heeft een assessmentinstrument ontworpen, gericht op het beoordelen van informatievaardigheid van de student en deze vervolgens in het hoger beroepsonderwijs getest op bruikbaarheid, betrouwbaarheid en validiteit. Docenten vinden het een handig hulpmiddel voor het beoordelen van afstudeerverslagen. Deze "analytische scoringsrubriek" blijkt tevens geschikt voor geven van feedback, voor peer review tussen studenten en biedt studenten inzicht in wat er van hen wordt verwacht zo luiden zijn conclusies. Helvoorts toetsingsinstrument is erg gericht op het eindproduct en minder op het proces van informatie zoeken en verwerken. De vraag is of docenten in het HBO de toegevoegde waarde van zijn beoordelingsmodel zien in een onderwijsomgeving waarbij personalisatie van onderwijs leidt tot grote vrijheid(in het proces) bij studenten om tot hun eindproduct te komen. Helvoort ziet zelf een beperking van het instrument in het niet kunnen beoordelen van de constructie van nieuwe kennis. Interessant is vooral dat zijn assessmentinstrument ook gebruikt wordt bij herontwerp van het curriculum als het gaat om onderzoeksvaardigheden.

Rosman et al (2015) hebben een ander informatievaardigheidstest onderzocht (PIKE-P). Deze zelfevaluatie van informatievaardigheid gaat in op het zoekproces, het selecteren en zoektechnieken. Zij geven aan dat zelfevaluatie vooral waarde heeft na objectieve metingen van informatievaardigheden. Beperking van deze test zit in de zelfevaluatie gaat en dat de test zich minder richt op het kritisch evalueren en verwerken van informatie.

Helvoort (2016) geeft 2 opvattingen over informatievaardigheden weer in een model in de context van het hoger beroepsonderwijs. Het gaat enerzijds om het vermogen om een informatieprobleem op te lossen en anderzijds om het kunnen construeren van metacognitieve en (nieuwe) vakgerichte kennis. Dit laatste wordt door hem het opbouwen van een persoonlijk kennissysteem genoemd en is gebaseerd op de 7 percepties op informatievaardigheid van Bruce (1998). Zij stelt vast dat informatievaardigheid in relatie tot context en (opgedane) ervaringen moet worden onderzocht. Het model van Helvoort (2016) waarin (leer) activiteiten rondom het oplossen van een informatieprobleem de persoonlijke kennisbase vergroot sluit mogelijk aan bij leerdoelen in het hoger beroepsonderwijs.

3.3.1. *Standaarden, normen en Frameworks Information Literacy*

Helvoort (2016) verwijst in zijn onderzoek naar de 5 standaard normen van de Association of College and Research Libraries (ACRL). Deze Amerikaanse organisatie ontwerpt internationaal erkende en toepasbare standaarden op het gebied van informatievaardige competenties en toetsing en is van groot belang voor het aanleren van informatievaardigheid in het (internationale) hoger onderwijs. Deze ACRL normen zoals ze in de praktijk genoemd worden, zijn vooral gedragsindicatoren, normen en competenties op gebied van informatievaardigheid. De vijf normen gedragen zich als een proces dat een student door moet om informatievaardig te worden. Deze opgestelde normen met bijbehorend gewenst gedrag en leeruitkomsten is voor het Nederlandse hoger onderwijs vertaald door het Landelijk Overleg Onderwijs Wetenschappelijke Informatie (LOOWI)⁸. De vijf (vertaalde) normen zijn:

- Een student kan de aard en omvang van de informatie bepalen die nodig is (informatiebehoefte)
- Een student kan die informatie opsporen (zoektechnieken en tools)
- Een student kan die informatie evalueren en verwerken voor zichzelf
- Een student kan die informatie in een product verwerken
- Een student gebruikt de informatie op een integere manier

---

⁸ LOOWI (Landelijk Overleg Onderwijs Wetenschappelijke Informatie)

De normen zijn praktisch toepasbaar, herkenbaar, maar erg vanuit bibliotheekperspectief ingezet. In 2015 zijn de normen door het ACRL vervangen door een *Framework for Information Literacy in Higher Education* vanwege het sterk veranderd landschap in het hoger onderwijs en de veranderende (digitale) informatie infrastructuur. Het ACRL *Framework* benadert informatievaardigheid als een breder begrip, geïntegreerd met andere studievaardigheden, inclusief houding van de student en geplaatst in een sociale context. Door deze bredere invalshoek is een relatie tot leertheorieën te maken. Het ACRL *Framework* geeft minder houvast dan de 5 eerder genoemde normen door de abstractie van het *Framework* maar geeft wel een omschrijving van gewenste gedragsverandering. Gebaseerd op de threshold concepten die in de transformationele leertheorie (Association of College and Research Libraries, 2015) worden gebruikt gaat het in het ACRL *Framework* om de transformatie van de student bij het ontdekken en binnenstappen van een nieuw (denk)concept, een nieuw perspectief.

Het ACRL *Framework* bestaat uit de volgende frames (concepten):

1. Autoriteit (persoon of organisatie) wordt gevormd en samengesteld in een bepaalde context. Een informatievaardige student dient kritisch te kunnen reflecteren op die autoriteit door zich af te vragen waar een bepaalde autoriteit vandaan komt. Een student moet in staat zijn om diversiteit en niveaus van deskundigheid te onderscheiden en te beoordelen in de context waarin ze zijn ontstaan, daarbij gebruikmakend van diverse (sociale media) kanalen. In dit frame wordt benadrukt dat iedereen zichzelf tot autoriteit kan ontwikkelen.
2. Creatie van informatie is een proces, waarbij het van belang is om te kunnen gaan met de diversiteit in en methodes van informatieproductie, ontsluiting en distributie. Aandacht voor de kwaliteit van informatieproductie(proces) kenmerkt de informatievaardige expert. Het beoordelen van het productieproces is van even groot belang als het resultaat (het informatieproduct zelf). Student moet alert zijn op het eigen productie(proces) van informatie en de consequenties voor gebruik en kwaliteit van het eindproduct.
3. Informatie heeft waarde. Het gaat hier om het kunnen interpreteren van de waarde en gebruik van informatie op een juiste en legale manier. Aspecten als intellectueel eigendom, privacy, sociaaleconomische waarde en open acces zijn onderdeel van dit frame. Een student dient zich bewust te zijn van de contextuele verschillen van de waarde van informatie en van de eigen verantwoordelijkheid en rechten als maker en verspreider van informatie.
4. Research als vraag. Het gaat hier om blijvend (nieuwe of complexe) vragen te stellen. Onderzoek is een iteratief proces met een open einde dat zich kenmerkt door continu debat en dialoog. Een student moet weten welke informatie nog mist en hoe hij dat via diverse zoekmethoden en complexe tools kan achterhalen en analyseren. Nieuwsgierigheid en kritische evaluatie van bestaande informatie wordt in dit frame als gewenste gedragsverandering benadrukt.
5. Wetenschap als gesprek. Hierin wordt het sociale aspect van wetenschap benadrukt en een eigen bijdrage aan de wetenschap verwacht. Wetenschappelijk bewijs haal je, behalve uit literatuur ook uit andere bronnen, zoals het congresseren met andere experts of online sociale media. Elke wetenschapper, ook de student heeft de plicht te citeren maar ook mee te doen aan de wetenschappelijke en professionele discussie, ook over het eigen vakgebied heen.
6. Zoeken als strategische verkenning. Dit frame benadrukt het effectief kunnen omgaan met nieuwe tools en zoekmethoden en het (er)kennen van de complexiteit van zoeken, welke start met het identificeren van de informatiebehoefte.

Ervaringen in binnen en buitenland met het toepassen van het ACRL *Framework* in het hoger onderwijs leren dat het effectieve discussies en co-creatie kan opleveren met docenten en management bij de implementatie van informatievaardigheid in het hoger onderwijs. De focus ligt niet meer op (het toetsen met) de tools of technieken maar op theoretisch onderbouwde leerconcepten en de ontwikkeling van de student (Garson en McGowan, 2010). Als nadeel wordt genoemd dat het te weinig praktisch toepasbaar is. Dit geldt zeker in het Nederlandse hoger onderwijs vanwege het ontbreken van enige toetsing. De terminologie in het ACRL *Framework* sluit weliswaar aan bij probleemgestuurd of competentiegericht leren maar universiteiten in Nederlands gebruiken het niet of nauwelijks. De waarde van het ACRL *Framework* ligt in de mogelijkheid om informatievaardigheid breder en op een hoger niveau in het curriculum te integreren door samen te werken met het onderwijs.

Naast het ACRL *Framework* is het model van SCONUL ontwikkeld in Engeland waar het voornamelijk wordt toegepast op universiteiten. Het model is gebaseerd op 7 *pilaren* en geeft het continue proces

van informatievaardigheid aan. In 2012 ontstaat op basis van de SCONUL pilaren een ander framework: het Vitae Researcher Development Framework (RDF). Dit framework is uitgebreider dan het *ACRL Framework*, sterk gericht op het doen van onderzoek en wordt in Nederland inmiddels gebruikt door een aantal universiteitsbibliotheken (Leiden en Delft). Per pilaar kan je leerdoelen bepalen op het gebied van informatievaardigheid. Dit model bouwt voort op de algemene erkenning dat instructies informatievaardigheid zoveel mogelijk embedded moeten zijn in het onderwijs (en onderzoek) en het leerproces van een student (Brown en Malenfant (2016)). Een discipline specifieke benadering en gerelateerd aan leerconcepten en leertheorieën maakt dat informatievaardigheid beter lijkt te kunnen worden geïntegreerd in het onderwijsproces en daarbij een belangrijk onderdeel wordt van het leertraject van een student. Het biedt kansen om factoren voor studiesucces positief te beïnvloeden.

3.3.2 *Relatie Informatievaardigheid en studiesucces*

De waarde van informatievaardigheid wordt in het hoger onderwijs min of meer impliciet onderkend, maar niet expliciet in relatie tot studievoortgang of studiesucces (Mackey en Jacobsen, 2014). Uit onderzoek blijkt dat er geen sprake is van een 1 op 1 wetenschappelijk bewezen relatie tussen informatievaardig zijn en studiesucces. Het probleem met onderzoek hiernaar is dat een eenduidige relatie vaak niet te achterhalen is door de invloed van andere factoren, zoals persoonlijke begeleiding van de docent, de mate van betrokkenheid en intelligentie van de student (Severiens en ten Dam, 2010). Informatievaardigheid heeft wel of kan een positieve invloed hebben op factoren voor studiesucces zoals zelfvertrouwen en motivatie (Brown en Malenfant, 2016). In de literatuur (Lindo et al., 2013; Mullins, K., 2016; Brown and Malenfant, 2016) is specifiek gekeken naar een (bewezen) stimulerende rol van informatievaardigheid op (factoren voor) studiesucces. Hurst en Leonard (2007) proberen een positieve relatie te leggen tussen informatievaardigheid en studiesucces in kwalitatieve zin. Hun uitgangspunt is de mate van gebruik van bronnen in de eindschrijft, maar dat is maar 1 van de informatievaardige competenties.

Julien en Boon (2004) hebben, sterk vanuit bibliotheekperspectief, onderzoek gedaan onder Canadese universiteitsbibliotheken naar de relatie tussen informatievaardigheden en studiesucces. Informatievaardigheid is volgens hen een individuele ervaring en afhankelijk van context, ervaring en houding. Instructies vergroten het zelfvertrouwen (en daarmee de motivatie) van de student in het kunnen omgaan met informatie en het doen van onderzoek. Informatievaardigheid heeft daarmee een indirecte relatie tot studiesucces.

Brown en Malenfant (2016) hebben de impact van de bibliotheek(diensten) en specifiek van informatievaardigheid op studiesucces onderzocht in campus brede assessment projecten in Noord Amerika en Canada. Zij trekken daaruit conclusies over toenemend bewijs van een positieve bijdrage van de bibliotheek aan het academisch succes van de studenten. Ze hebben daarbij een groot aantal bibliotheekdata onderzocht, waaronder uitleen, gebruik studieruimte, online gebruik van de digitale bibliotheek en dit gerelateerd aan (meetbare) kenmerken van studiesucces, uitgedrukt in hoogte van cijfers en mate van studievertraging, het studentvertrouwen of het doorzettingsvermogen van een student. Daarnaast hebben ze gebruik gemaakt van zelfevaluaties van studenten. Kritiek op dergelijke onderzoeken is dat de validiteit in het geding is, even los van de onder- of overschatting van studenten bij zelfevaluaties. Het meetbaar maken van het bibliotheekgebruik en het studiesucces is op zich een prima aanpak, maar uitsluiting van andere factoren is niet inzichtelijk gemaakt. Aannemelijk is dat de betere (en dus succesvolle) student vaak al hoger scoort op gebruik van de bibliotheekdiensten. Het is interessanter te weten hoe die positieve relatie tussen gebruik bibliotheek en studiesucces tot stand komt. De docent kan bijvoorbeeld een stimulerende factor zijn als hij beoordeeld op informatievaardigheid. Dit onderzoek is in het Amerikaans onderwijsstelsel gedaan en op universiteiten. De conclusies kunnen daarom niet direct naar de Nederlandse hogeschoolsituatie vertaald worden maar leveren wel invalshoeken en indicatoren op voor het meten van de bibliotheekbijdrage aan studiesucces. De kunst is om de gevonden positieve relaties tussen informatievaardigheden en studiesucces uit dit soort onderzoeken toe te (kunnen) passen op en meetbaar te maken in de eigen situatie en leeromgeving.

Invloed op studiesucces van informatievaardigheid lijkt het meest voor de hand liggend bij hoger jaars studenten (Bowles-Terry, 2012). Integratie van informatievaardigheid in het reguliere curriculum zoals zij terecht aanbeveelt, maakt het wel lastig een directe relatie tussen informatievaardigheid en studiesucces te (kunnen) leggen. Eng en Stadler (2015) geven aan dat de relatie tussen informatievaardigheid en professionele bibliotheekstaf bijdraagt aan studentbetrokkenheid en

motivatie en de bibliotheek daarom meer expliciet deel zou moeten uitmaken van de sociale en academische omgeving van de student. Het stimuleren van positieve leerervaringen door docenten en bibliotheken samen helpt om dit effect te bereiken of te versterken. Brown en Malenfant (2016) pleiten in hun onderzoek ook expliciet voor een team-based aanpak in vaststelling en beoordeling (assessment) van informatievaardigheden van studenten en het verbeteren van studiesucces. Dit vereist een geïntegreerde aanpak binnen de onderwijsinstelling waarbij meerdere stakeholders hun eigen rol spelen en expertise inzetten.

3.4 Veranderingen en interventies

3.4.1. Voorbeelden van samenwerking bibliotheek en onderwijs

De verantwoordelijkheid voor het aanleren van informatievaardigheid ligt in de praktijk nog veel bij de bibliotheken, maar zou meer als onderwijstaak moeten worden gezien (Mackey en Jacobsen, 2014, Helvoort, 2016, Grafstein, 2002, Brown en Malenfant, 2016). Het wordt daarmee meer een gezamenlijke verantwoordelijkheid van het onderwijs en de bibliotheek wat de nodige veranderingen noodzakelijk maakt. Binnen (inter)nationale universiteiten zijn tal van voorbeelden te vinden van samenwerking tussen faculteiten en bibliotheek waarbij bijvoorbeeld schrijfcentra worden opgezet die scriptiebegeleiding voor studenten organiseren (Wageningen University & research, Universiteit van Leiden). De University Library of New Hampshire Manchester heeft voor afstuderende studenten een online gids (library guide) gemaakt in samenwerking met de faculteit,⁹ gericht op het doen van onderzoek. Zij maken het frame communiceren (uit het *ACRL Framework*) over wetenschap betekenisvol door te laten zien hoe dit het onderzoeksproces beïnvloedt: niet direct of alleen zoeken naar literatuur maar een gesprek op gang brengen over een wetenschappelijk onderwerp. Dit vergt een andere benadering van het vormen van het theoretisch kader in de scriptie, ook door de docent die dit proces begeleidt. De bibliotheek van University College Akerhus (Noorwegen) heeft een starterspakket opgezet via een netwerk van samenwerkende onderwijs- en stafeenheden welke leidde tot een MOOC¹⁰ op gebied van informatievaardigheid, studievaardigheden en academisch schrijven, zoals ook bij de Universiteit van West Engeland is gedaan.¹¹ Een en ander is sterk afhankelijk van het niveau van samenwerking tussen faculteit en bibliotheek of andere ondersteunende staf in een onderwijsinstelling en de positie die een bibliotheek daarin heeft.

Voorgaande initiatieven op ad hoc basis en missen een structurele of theoretische grondslag. Binnen de Lund University (Zweden) wordt het principe van *constructive alignment* toegepast waarbij verbinding wordt gezocht tussen leerdoelen, leeractiviteiten en toetsen en informatievaardigheid daarin structureel een plaats krijgt (Dahlqvist, C. et. al, 2016). Zij plaatsen informatievaardigheid in een theoretisch model naast sociaal-culturele uitgangspunten, een fenomenografische benadering en de theorie van *constructive alignment*. Hun model biedt een theoretische en methodologische basis om leerdoelen en leeractiviteiten te combineren met informatievaardige competenties in de praktijk.

3.4.2 Veranderen: van samenwerking naar integratie

Mackey en Jacobson (2014) geven in hun *Metaliteracy model* aan dat er een integrale benadering van het leren van studenten moet komen om in de huidige digitale wereld vol met sociale media succesvol met informatie te kunnen omgaan. De basis voor hun model zijn de 5 ACRL normen en het *ACRL Framework* zijn geweest en ze gaan uit van de nieuwe lerende en leggen ze een relatie met leertheorieën, moderne leerdoelen en leeromgevingen. Mazella, Heidele en Ke (2011) hebben praktijkonderzoek gedaan naar samenwerking tussen een docent, een adviseur studievaardigheden en de bibliotheek bij het integraal aanleren van een aantal vaardigheden, waaronder informatievaardigheid. Zij schetsen de problematiek van samenwerking tussen verschillende experts en disciplines. Accenten van studiebegeleiding (sociale ondersteuning versus inhoudelijke ontwikkeling van de student) liggen zover uit elkaar dat het tijd kost om elkaar te vinden bij een integrale aanpak. Het is vaak lastig de eilandjescultuur, kenmerkend voor onderwijsinstellingen (Hoy

---

⁹ <http://libraryguides.unh.edu/gradstudents>

¹⁰ Mooc: massive open online courses

¹¹ http://www.uwe.ac.uk/library/resources/FET_LOW/index.html

en Miskel, 2013) te doorbreken tussen ondersteunende staf en docenten of tussen studiebegeleiders en docenten.

Een vorm van samenwerking op het gebied van het aanleren van informatievaardigheid die bij een aantal universiteiten wordt toegepast is het introduceren van team based leren. Wageningen University en Research heeft hiervoor het principe van flipping the classroom gebruikt, waarbij via kennisclips studenten zich dienen voor te bereiden. Nadeel van dit experiment is dat het hier alleen eerstejaars studenten betrof. Jacobson (2011) heeft breder geëxperimenteerd met team based leren in een cursus informatievaardigheid. Het leverde directe feedback op in de les en vergroot de actieve betrokkenheid van studenten binnen en buiten de klas. Een nauwe en structurele samenwerking met docenten is wel een voorwaarde om team based leren in te voeren.

3.4.3 Veranderen vanuit theoretisch perspectief

De informatievaardige competentie is onderdeel van een groter (onderwijs) systeem dat moet passen in en bij de rest van de organisatie, zoals de onderwijsvisie, het leerklimaat, de organisatiecultuur en bij gedrag van docenten en studenten. Senge's (2012) vijf disciplines bieden mogelijk aanknopingspunten om veranderingen in het onderwijs (curriculum, leerklimaat, inrichting organisatie, mentale modellen docenten en studenten) in te kunnen zetten. Juist in het onderwijs waar docenten vaak zeer zelfstandig en autonoom opereren is het van belang om het principe van gezamenlijk leren en het leren van elkaar tussen de oren te krijgen en een eenduidige visie te ontwikkelen op leren (Hoy en Miskel, 2013). Senge's werk is van onschatbare waarde om dit leerproces te begeleiden en biedt houvast om goede en passende interventies te bedenken en breder te plaatsen in een onderwijsorganisatie waarbij bewust, systematisch leren en ontwikkelingsgericht werken leidend is.

Senge's visie (Senge, 2012) op lerende organisaties en organisatieverandering wordt in verband gebracht met het groendrukdenken in *Leren Veranderen* van De Caluwe en Vermaak (2006). Zij gaan daarbij uit van lerend veranderen dat uit de persoon of organisatie zelf gestuurd wordt. Zij geven aan dat de bewustwording van noodzakelijke veranderingen vaak vanuit het groendrukdenken ontstaat. Zij gaan minder diep in op de integrale aanpak bij veranderingen en maken bij de door hen behandelde veranderdiagnoses, strategieën en interventies onderscheid tussen individueel niveau, groepsniveau en organisatieniveau.

Veranderkunde zoals Cozijnsen en Vrakking (2013) deze benaderd gaat uit van integrale verandering. Het gaat volgens hen om gedrag, systeem en techniek in een organisatie welke met elkaar in een bepaalde context (moeten) samenhangen om succesvol te kunnen veranderen. De door hen behandelde theorieën over organisatieontwikkeling en organisatietransformatie (normatief-re-educatieve strategie) zijn voor dit onderzoek mogelijk relevant omdat het gaat om interventies gericht op leren en groeien of om een transformatie van (organisatie)waarden en gedrag in de context van de organisatie. Nadeel is wel dat organisatietransformatie mogelijk als erg radicaal en fundamenteel wordt gezien in de organisatie. Hun interventiewiel biedt echter voldoende aanknopingspunten om veranderingen daadwerkelijk in gang te zetten. Ook Jones (2013) gaat uitgebreid in op technieken voor organisatieontwikkeling en organisatietransformatie in relatie tot het managen en veranderen van organisatiecultuur en bijbehorende waarden. Hij benadrukt tevens de noodzaak van integrale aanpak hierbij. Zijn theorie kan natuurlijk toegepast worden op onderwijsorganisaties maar is, net als die van Cozijnsen en Vrakking (2013) gericht op een breed spectrum van organisaties en biedt daarmee minder houvast voor dit onderzoek. De Caluwe en Vermaak (2006) geven een goed stappenplan om verandering realiteit te maken. Het gevaar van het denken in kleuren bij veranderen is een te beperkte scope op de verandering en bijbehorende aanpak en interventies. Bruce (1997) onderstreept terecht het belang van het perspectief van de student hierbij. Ervaringen van studenten met informatievaardigheid dienen uitgangspunt te zijn voor samenwerking en integratie. Vanuit bovenstaande theorieën kan gesteld worden dat het perspectief van de docent ook relevant is, net als andere contextuele variabelen, zoals de (huidige)inrichting van het informatievaardige onderwijs.

Hoofdstuk 4 Onderzoeksmethode

In dit hoofdstuk wordt per deelvraag ingegaan op de gekozen onderzoeksmethode, de gekozen instrument(en), de procedure en respondenten.

4.1 Deelvragen en onderzoeksmethode(n)

In dit onderzoek is gebruik gemaakt van deskresearch, literatuuronderzoek en kwalitatief onderzoek. Per deelvraag wordt eerst ingegaan op de gekozen onderzoeksmethode.

Deelvraag 1. Hoe en in welke mate is en/of wordt informatievaardigheid ingezet in het huidige onderwijs- en leerproces binnen 2 academies?

Hiervoor zijn via deskresearch basisgegevens verzameld: aantal (klassikale) lessen informatievaardigheid dat aangeboden is door mediatheek, de expliciete aanwezigheid in studiehandleidingen in aan informatievaardigheid gerelateerd opdrachten en leerdoelen en de mate van expliciete beoordeling van (elementen van) informatievaardigheid in eindscripties.

Deelvraag 2. Welke factoren in het onderwijs- en leerproces met betrekking tot de competentie informatievaardigheid hebben een door studenten en docenten ervaren of te verwachten positieve en/of negatieve invloed (gehad) op het studiesucces binnen 2 academies?

Via literatuuronderzoek is gezocht naar relevante factoren voor studiesucces. Via exploratief en kwalitatief onderzoek is vervolgens onderzoek gedaan onder docenten, huidige afstuderende studenten, afgestudeerden (nominaal) en langstudeerders. Voor de analyse van het kwalitatieve onderzoek is de fenomenografische onderzoeksmethode gebruikt.

Deelvraag 3. Welke verandering(en) in het onderwijs- en leerproces met betrekking tot de competentie informatievaardigheid zijn binnen de 2 academies nodig om het ervaren en het te verwachten studiesucces te bevorderen?

Naast literatuuronderzoek en deskresearch is voor deze deelvraag gebruik gemaakt van kwalitatief onderzoek. Voor de analyse is de fenomenografische onderzoeksmethode gebruikt.

Deelvraag 4. Welke relevante en meetbare interventies kunnen docenten daarbij inzetten in hun eigen academie?

Via literatuuronderzoek is gezocht naar relevante en meetbare interventies in onderwijsprocessen op het gebied van informatievaardigheid. Naast dit literatuuronderzoek is deskresearch ingezet om bij andere hogescholen en universiteiten te zoeken naar goede voorbeelden. Kwalitatief onderzoek en de fenomenografische onderzoeksmethode zijn voor de analyse ingezet.

4.2 Onderzoeksmethode en meetinstrumenten

4.2.1. Literatuuronderzoek

Met hulp van informatie uit voorgesprekken met sleutelpersonen in de organisatie over studiesucces, genoemde factoren daarbij en de rol van informatievaardigheid in het algemeen bij studiesucces is gezocht naar literatuur (nationaal en internationaal) via de discovery tool¹² van de mediatheek NHTV Breda. Deze discovery tool doorzoekt meerdere (wetenschappelijke) databases met online (internationale) literatuur. Gezocht is op woorden als *studiesucces* en *informatievaardigheid* en combinaties hiervan. Alle mogelijke synoniemen en Engelse vertalingen zijn meegenomen in de zoekstrategie. Van daaruit is de sneeuwbalmethode gebruikt: welke bronnen en auteurs worden geciteerd waar op voortgeborduurd kan worden? Deze methode zorgt voor meer relevante en specifiekere trefwoorden. Verder is gezocht naar Nederlandstalige literatuur en rapporten over studiesucces in het hoger onderwijs in het algemeen en in relatie tot informatievaardigheid. Accent van het literatuuronderzoek is daarna komen te liggen op mogelijke voor dit onderzoek relevante factoren voor studiesucces en interventies in het onderwijsproces, veel genoemde leertheorieën en ervaringen van studenten en docenten met informatievaardigheid in het onderwijs. Artikelen over fenomenografisch onderzoek naar informatievaardigheid en studiesucces zijn doorgenomen om de achtergronden van dit type onderzoek te leren kennen. (Cotterill, 2015, Limberg, 1999). Alle literatuur

---

¹² Zie voor dekking discovery tool: <https://www.nhtv.nl/library/search-find/metasearch.html>

is verzameld in Endnote zodat alles overzichtelijk bij elkaar stond. Het nadeel van literatuuronderzoek kan zijn dat er door een onjuiste begrenzing er teveel literatuur wordt geselecteerd. Tijdsinspanning en doel van het literatuuronderzoek zijn continue gemonitord met de onderzoeksvraag en bijbehorende deelvragen in het achterhoofd. De mediatheek van NHTV Breda gaf toegang tot meer dan voldoende relevante wetenschappelijke literatuur.

4.2.2 Deskresearch

Voor de bepaling van de inzet van informatievaardigheid is gebruik gemaakt van de gegevens die door de mediatheek zelf zijn geregistreerd. Het betreft hier duur, aantal en opkomst van de klassikale lessen instructie informatievaardigheid per academie per studiejaar en per collegejaar dat is bijgehouden in een Excel bestand. Academies houden deze lessen niet bij waardoor mediatheek de enige bron is voor deze data. Als controle is naast het Excel bestand de digitale mediatheekagenda geraadpleegd waarin de lessen en instructies zijn gepland en waarin vaak ook de opkomst genoteerd is. Deze data zijn met elkaar vergeleken en waar nodig aangevuld. De betrouwbaarheid van deze data hangt af van de mate van (nauwkeurige en eenduidige) registratie van dienstdoende medewerker die de instructie gaf. Een nauwkeurige en eenduidige registratie kan niet 100% gegarandeerd worden.

Om de inzet van informatievaardigheid in het onderwijs verder te kunnen bepalen zijn de papieren studiehandleidingen van de opleiding International Media and Entertainment Management (Academy for Digital Entertainment) en de digitale leeromgeving van de opleiding Vrijtijdsmanagement regular track (Academy for Leisure) 2x doorgenomen voor 4 collegejaren en daarbinnen alle studie jaren. Om een betrouwbaar en zo objectief mogelijk beeld te krijgen van de mate waarin aan informatievaardigheid gerelateerde competenties en opdrachten in het curriculum expliciet aan de orde zijn (geweest), zijn de 5 (vertaalde) standaardnormen van de Association of College and Research Libraries ACRL¹³ als uitgangspunt genomen. Deze zijn voldoende expliciet omschreven door het Landelijk Overleg Onderwijs Wetenschappelijke Informatie (LOOWI) om te kunnen vergelijken met de omschreven opdrachten en gewenste competentie(niveaus) in de studiehandleidingen en daarmee meetbaar te maken (te scoren). Deze methode is enigszins arbitrair omdat de onderzoeker toch ongemerkt subjectief kan oordelen over de aanwezigheid van de 5 normen in opdrachten of leerdoelen. Een andere onderzoeker kan daarbij andere keuzes maken en andere interpretaties maken. Ook kan het zijn dat in de praktijk de beoogde opdracht niet aan de orde is geweest in het curriculum, waardoor informatievaardigheid niet daadwerkelijk is ingezet. Of dat er in het curriculum wel opdrachten zijn verstrekt die de informatievaardige competentie van de student aanspreekt, maar niet vermeld is in de studiehandleiding. Desondanks geeft deze methode (het scoren van de standaard ACRL normen in studiehandleiding) wel een beeld van de inzet van informatievaardigheid in het curriculum.

Tot slot is de inzet van informatievaardigheid in het onderwijs bepaald door te kijken naar de mate waarin informatievaardige competenties in eindschipties worden beoordeeld. Per academie zijn de beoordelingen van maximaal 10 scripties doorgenomen. Ook hier zijn de 5 normen van het ACRL als uitgangspunt genomen en "gescoord". Omdat bij de beoordeling van de 10 scripties binnen een academie hetzelfde beoordelingsformulier van de academie uitgangspunt is geweest is de gemiddelde score per norm gegeven en niet per scriptie. De beoordeling in eindschipties geeft de relevantie van informatievaardigheid bij de eindkwalificatie van de student aan.

Deskresearch bestond tot slot uit het doornemen van (interne documenten van NHTV Breda en externe documenten zoals jaarverslagen van hogescholen en universiteiten, beleidsstukken en onderwijsvisies om de deelvragen 2, 3 en 4 beter te kunnen beantwoorden.

---

¹³ De vijf (vertaalde) normen zijn:

- 1. Een student kan de aard en omvang van de informatie bepalen die nodig is.
- 2. Een student kan die informatie opsporen
- 3. Een student kan die informatie evalueren en (voor zichzelf) verwerken
- 4. Een student kan die informatie in een product verwerken
- 5. Een student gebruikt de informatie op een integere manier

4.2.3 Kwalitatief onderzoek: Interviews

Nadruk in dit onderzoek ligt op het oordelen (houding, mening, ervaring, verwachting) over effecten op studiesucces van interventies in het onderwijs- en leerproces op het gebied van informatievaardigheid. Het gaat daarbij niet om (de) discussie over de relatie tussen informatievaardigheid en studiesucces maar om ervaringen en beleving van studenten en docenten boven tafel te krijgen. De achterliggende denkpatronen achter meningen zijn belangrijk voor beantwoording van de onderzoeksvragen. Semigestructureerde interviews geven de mogelijkheid om door te vragen naar ervaringen en meningen van individuen. Er is niet gekozen voor bijeenkomsten met focusgroepen, die door Brohm en Jansen (2012) wel wordt genoemd als instrument bij kwalitatief onderzoek. De door hen genoemde dynamiek en interactie die daardoor ontstaat is hier niet het doel. Het voordeel van een live afgenomen interview in plaats van telefonisch is dat er ook non verbale signalen kunnen worden opgevangen waar op doorgevraagd kan worden. Nadeel van (individuele) interviews afnemen is, naast de tijdsinspanning en arbeidsinspannende analyse, dat de onderzoeker het gesprek kan beïnvloeden door zijn reactie (bewust of onbewust) of door suggestief vragen te stellen. Brohm en Jansen (2012) waarschuwen daar ook voor. Van der Velde et al (2013) adviseren een interviewgids op te stellen, zeker bij semigestructureerde interviews. Interview gidsen (1 voor docenten en 1 voor studenten, zie bijlage 1) zijn samengesteld op basis van de bevindingen van het literatuuronderzoek en leidde tot een (semigestructureerde) lijst van onderwerpen.

4.2.4 Fenomenografisch onderzoek

In fenomenografisch onderzoek wordt meestal voor het interview gekozen als onderzoeksinstrument. Fenomenografie is een kwalitatieve onderzoeksmethode waarmee je in kaart brengt wat de diversiteit en variatie is in hoe individuen bepaalde fenomenen ervaren, deze conceptualiseren, waarnemen en begrijpen. Object van studie is dus de variatie in meningen en ervaringen. De betekenis die een individu geeft aan een fenomeen dient zo helder mogelijk beschreven te worden en daarna gegroepeerd met andere vergelijkbare betekenissen van andere individuen. De individuele ervaring is bij deze methode uiteindelijk niet relevant maar de groep ervaringen en perspectieven rondom het fenomeen wel. Het idee is dat daarmee alle niveaus van ervaringen en perspectieven in kaart worden gebracht (concepten). Deze concepten kunnen worden gebruikt als inzet voor veranderingen (in het onderwijs of leerproces). Daartoe dienen de relaties tussen de ervaringen goed beschreven te worden, wat de methode relatief moeilijk en tijdrovend maakt. Fenomenografisch onderzoek wordt veel gebruikt in educatief onderzoek en in onderzoek naar ervaringen met informatievaardigheid. Helvoort (2014) heeft via deze onderzoeksmethode een onderscheid kunnen maken in definities van informatievaardigheid in de onderwijscontext. Limberg (1999) heeft via fenomenografisch onderzoek gedaan naar interactie tussen ervaringen met informatie zoeken en leeruitkomsten. Hij kwam tot concepten van ervaringen met informatie zoeken die een relatie hadden met hoe studenten omgaan met informatie.

Kritiek op deze onderzoeksmethode is dat het om empirisch onderzoek gaat en geen (goede) theoretische basis zou hebben (Akerlind, 2005). Hij vermoedt dat deze kritiek te maken heeft met onbegrip en gebrek aan ervaring met deze vorm van onderzoek. Het is echter een valide methode omdat het ervaringen en percepties meet en dat is wat het moet meten. Akerlind (2005) benadrukt terecht de reflectieve en onafhankelijke rol die de onderzoeker moet innemen bij deze analyse, aangezien de data vaak subjectief worden beoordeeld door de onderzoeker. Hij benadrukt dat de onderzoeker ervoor moet zorgen dat zijn interpretatie het onderzoeksdoel niet schaadt en zich daarom moet richten op de collectieve (integrale) interpretatie van alle data en niet van de individuele (interview)data. Betrouwbaarheid kan worden vergroot door het volledig aangeven van de stappen die de onderzoeker heeft gemaakt bij de analyse, desnoods met voorbeelden van uitspraken. Deze aanpak is zoveel gevolgd in dit onderzoek. De kwaliteitscriteria voor dit type onderzoek van Marton en Saljo (1997) waren hierbij behulpzaam en zijn bij de analyse het uitgangspunt geweest:

1. Iedere categorie van beschrijvingen moet een onderscheidend element hebben in de manier waarop een fenomeen te begrijpen is of gezien wordt.
2. Een categorie van beschrijvingen is logisch gerelateerd en waar mogelijk hiërarchisch gestructureerd.
3. De uitkomsten zijn zodanig dat er zo min mogelijk categorieën van beschrijvingen zijn gepresenteerd.

4.4 Keuzes

Tijdens het onderzoek zijn gemaakt. Het was niet mogelijk om afstuderende studenten en langstudeerders zo lang te volgen in de tijd dat een daadwerkelijk effect van informatievaardige interventies meetbaar was. Uit de interviews bleken voldoende patronen te komen om tot beantwoording van de centrale en deelvragen te komen, waardoor er geen daadwerkelijk interventies meer zijn ingezet. Er is na het literatuuronderzoek gekozen om het onderzoek binnen de Academy for Leisure en de Academy for Digital Entertainment uit te voeren. De omvang van de groep langstudeerders in deze academies is relatief groot. De Academy for Leisure is recentelijk gestart met herontwikkeling van het totale curriculum, waarbij studievaardigheden een prominenter plaats krijgen. Dit zou het doen van interventies eenvoudiger kunnen maken. De Academy for Digital Entertainment heeft recentelijk onderzoek gedaan naar het profiel van de langstudeerder dat mogelijk aanknopingspunten biedt voor interventies. Beide academies zijn sterk praktijkgericht en hebben een intensieve relatie met het werkveld maar verschillen in organisatiecultuur. Academy for Digital Entertainment heeft te maken met een snelle, relatief nieuwe (digitale) en internationale markt en de Academy for Leisure juist met een wat conservatiever Nederlands werkveld. Deze laatste kent een informele cultuur binnen de academie. De Academy for Digital Entertainment kent een internationale cultuur kent.

4.4. Procedure en respondenten

Er zijn 5 studenten en 5 docenten van de Academy for Leisure en 4 studenten en 5 docenten van de Academy for Digital Entertainment geïnterviewd. Aanvankelijk zijn deze respondenten via een a-selecte steekproef benaderd voor een interview. Uit een alfabetisch geordend bestand van de Academy of Digital Entertainment van 173 vierdejaars studenten en langstudeerders, 27 docenten/supervisors is om de 5 namen een naam geselecteerd. Uit een alfabetisch geordend bestand van de Academy of Leisure met 179 vierdejaars studenten, 118 langstudeerders en 45 docenten is om de 5 namen een naam geselecteerd. De op deze manier geselecteerden zijn 2x per email benaderd. Na het uitblijven van een reactie van met name studenten zijn vervolgens alle studenten uit de groep langstudeerders en uit de groep afstuderende studenten van beide academies benaderd per email (3x). Langstudeerders waarvan de academies wisten dat zij ziek zijn niet benaderbaar (aanwezig in het buitenland) zijn door het secretariaat van die academie uit de lijst gefilterd. Engelstalige studenten zijn eveneens uit de studentenlijsten gefilterd. Voor een goede toepassing van het fenomenografisch onderzoek is er voor gekozen om de Nederlandse taal aan te houden. Voor de groep docenten is bij beide academies een lijst van Nederlands sprekenden verkregen waarbij die docenten werden geselecteerd die afstuderende studenten begeleiden. Vrijwel alle geselecteerde docenten reageerden positief op het interview verzoek. In die gevallen waarbij de geselecteerde docent niet of negatief reageerde is de eerstvolgende op de lijst geselecteerd.

De geselecteerde respondenten ontvingen een uitnodigingsmail als zij hadden aangegeven een interview te willen geven. In deze mail is een korte toelichting op het onderzoek, de onderzoeksvraag en deelvragen gegeven, evenals een tijdsindicatie van de duur van het interview, de locatie en de contactpersoon. Het interview werd afgenomen in een afgesloten, rustige ruimte waardoor privacy zoveel mogelijk werd gewaarborgd. Een van de uitgenodigde respondenten (student) van de Academy for Digital Entertainment is uiteindelijk na 2 afspraken niet op komen dagen, waardoor het beoogde aantal van 20 interviews uiteindelijk niet is gehaald.

Hoofdstuk 5 Analyse en verslaglegging resultaten

In dit hoofdstuk wordt per deelvraag een analyse gegeven van de onderzoeksresultaten en van het literatuuronderzoek en deskresearch. Deze analyse is gebaseerd op de deelvragen en de centrale vraag. Indien relevant wordt een analyse aangevuld vanuit de context van andere onderwijsinstellingen.

5.1 Deelvraag 1: Hoe en in welke mate is en/of wordt informatievaardigheid ingezet in het huidige onderwijs- en leerproces binnen 2 academies?

Inzet van informatievaardigheid is gemeten aan de hand van aantal en opkomst bij de lessen informatievaardigheid, (expliciet) vermelde aanwezigheid van informatievaardigheid in de studiehandleidingen en expliciete beoordeling van informatievaardigheid bij scripties.

5.1.1. Aanbod mediatheek instructies

In het Excel bestand van de mediatheek is geteld hoeveel lessen instructie binnen de 2 gekozen opleidingen zijn gegeven en hoe groot de opkomst daarbij was (in aantallen studenten en in percentages). Dit resulteerde in een score tussen 1 (laagste cijfer) en 5 (hoogste cijfer). Er is gekeken naar die lessen die daadwerkelijk doorgingen. Een opkomst van 0 wordt beschouwd als les die niet doorgaat en is niet meegeteld. De scores van opkomst en aantal lessen zijn per academie gegroepeerd in een tabel (zie bijlage 2). Om een goed beeld te krijgen van een eventuele relatie tussen aantal en inzet van instructies en de huidige afstudeergroep en langstudeerders is een termijn van 5 jaar aangehouden. Alleen de klassikale lessen zijn gemeten, digitale instructies informatievaardigheid bestaan nog niet binnen NHTV Breda, individuele begeleiding aan de balies, telefonisch of per mail is niet gemeten. Klassikale instructie door docenten zijn ook niet meegenomen in deze analyse omdat daar geen zicht op is.

De data zijn per collegejaar gegeven en gegroepeerd per studiejaar. De opkomstpercentages zijn berekend op basis van de data in het Excel bestand van de mediatheek en de digitale agenda en de instroomcijfers die door NHTV Breda centraal per collegejaar worden bijgehouden. Van sommige studiejaar was het aantal ingeschreven studenten niet meer beschikbaar.

Binnen de Academy for Leisure zijn de afgelopen 5 collegejaren vooral instructielessen voor 1^e jaars studenten gegeven. De opkomst is daarbij gedurende de jaren sterk verminderd. Alleen in het eerste jaar, aan het begin van het collegejaar instructies informatievaardigheid krijgen is bijzonder weinig. Binnen 1 collegejaar is er sprake geweest van een herhaling (verdieping) in het 1^e studiejaar. Daarna is informatievaardigheid niet meer klassikaal aangeboden, althans niet via de mediatheek. Binnen de Academy for Digital Entertainment is naast het eerste studiejaar ook in andere studiejaar instructies informatievaardigheid gegeven, behalve in het 2 studiejaar. Er lijkt daar iets meer continuïteit, structuur en herhaling in klassikale informatievaardigheidslessen te zitten. Ook hier is een verminderde opkomst te zien de laatste jaren.

5.1.2 Informatievaardigheid in studiehandleidingen

De studiehandleidingen van de 2 opleidingen zijn geanalyseerd op expliciete aanwezigheid van opdrachten, competenties of leerdoelen die gerelateerd kunnen worden aan 1 of meer normen van het ACRL. Hoe vaker een (indicator van) een norm expliciet wordt benoemd in de handleiding hoe hoger de score, uitgedrukt in een cijfer tussen 0 (niet benoemd) en 5. Wordt in een cursus/studieonderdeel of opdracht een beroep gedaan op alle vijf normen, dan is de score 5. Wordt alleen een beroep gedaan op 2 normen, dan is de score 2. Als in een opdracht bijvoorbeeld wordt gevraagd om bepaalde door de docent voorgeselecteerde bronnen te lezen en deze informatie te verwerken in een presentatie worden alleen expliciet de normen 3 (evaluatie) en 4 (verwerken) aangesproken en niet de normen 1 (informatiebehoefte bepalen) en 2 (opsporen van informatie) waarin de student zelfstandig zoekvaardigheden moet laten zien. Binnen beide opleidingen wordt veel in groepen gewerkt waarbij een gezamenlijke presentatie moet worden gegeven op basis van een aantal bronnen. Er is bij de analyse geen onderscheid gemaakt tussen groepswerk en individueel werk. In bijlage 3 wordt een overzicht van alle scores per competentie/vak van alle collegejaren en studiejaar van de beide academies gegeven. De tabellen geven tevens een overzicht van die informatievaardige competentie(s) (normen) die bij de student het meest worden aangesproken en in welk studiejaar, bij welke vakken dit structureel gebeurt en waar niet. Het geeft een beeld van welk informatievaardig gedrag het meest van studenten wordt verlangd.

5.1.2.1 Leisure Management (Academy for Leisure)

Veel vaardigheden bij deze opleiding liggen in de persoonlijke ontwikkeling, waar nauwelijks een beroep wordt gedaan op informatievaardigheid. In studiejaar 1 komt informatievaardigheid niet in alle vakken voor maar de vakinhoudelijke vakken bevatten wel vaak een verwerking- of presentatieopdracht, waarbij 1 of meerdere informatievaardige normen wordt aangesproken. Als het wordt aangeboden heeft dit vaak betrekking op alle 5 ACRL normen of op de normen 3 (evalueren) en 4 (verwerken) of 5 (integer gebruik). Studenten hebben dan bijvoorbeeld les gehad of geoefend met de richtlijnen die aangeven hoe je met bronvermelding moet omgaan (norm 5). Het kunnen zoeken en vinden van (nieuwe) literatuur (norm 2) is vaak niet aan de orde. Vaak heeft de docent te lezen literatuur "hapklaar" op de digitale leeromgeving klaargezet. In jaar 2 is het aanbod aan informatievaardigheid in de vakken de afgelopen collegejaren sterk gegroeid. De vakken in studiejaar 1 en 2 zijn grotendeels dezelfde maar in studiejaar heeft de meer verdieping. Er wordt daarbij mogelijk meer een beroep gedaan op kennisverwerving en kennisverwerking. In jaar 3 (stage) en 4 (afstudeerproject en minor) komt informatievaardigheid vaak voor als noodzakelijk tijdens opdrachten. Voor die onderzoeksopdrachten moeten studenten alle 5 normen aanleren.

5.1.2.2 International Media Entertainment Management (Academy for Digital Entertainment)

Bij deze opleiding lijkt informatievaardigheid redelijk goed ingeburgerd in opdrachten en leerdoelen of competenties. Norm 1 (zoekopdracht/informatiebehoefte formuleren) neemt de laatste jaren flink toe bij opdrachten. In deze opleiding is norm 5 (integer gebruik van informatie) van belang en dat zie je terug in de aanspraak die er op deze competentie wordt gedaan in veel vakken en in meerdere studie jaren. Opdrachten waarbij een goede literatuurlijst moet zijn samengesteld of bronnen op juiste manier zijn geciteerd komen bij de inhoudelijke vakken veel voor. Er gaat bij deze opleiding in vergelijking met Leisure Management veel vaker de aandacht naar het kunnen formuleren van de informatiebehoefte (norm 1) en het kunnen zoeken van die informatie (norm 2). Een aantal vakken bij deze opleiding zijn productievakken, zoals het kunnen omgaan met de apparatuur. Daarbij wordt geen beroep gedaan op informatievaardigheid, wat soms de gemiddelde score relatief laag doet uitkomen. De indeling van jaar 4 in deze opleiding verschilt met die van Leisure Management en voor veel vakken in jaar 4 wordt geen of nauwelijks informatievaardigheid gevraagd waardoor de gemiddelde score lager uitvalt dan bij Leisure Management voor het 4^e studiejaar.

5.1.3. Beoordelingen van Informatievaardigheid in eindproducten

Inzicht in de mate waarin informatievaardigheid wordt beoordeeld in de scripties geeft mogelijk het belang aan van toepassing van informatievaardige competenties in het eindproduct. De beoordelingen bijbehorende toelichtingen van 10 scripties van beide opleidingen zijn geanalyseerd op expliciete beoordeling van de 5 ACRL normen. Een cijfer tussen 1 (norm is in geen enkele scriptie beoordeeld) en 10 (norm is in alle 10 geselecteerde scripties beoordeeld) geeft aan in hoeverre een informatievaardige competentie (een ACRL norm) expliciet is beoordeeld in de scriptie. Tevens is een algemene indruk gegeven van het beoordelingsformulier gerelateerd aan informatievaardige competenties en informatievaardig gedrag. Voor bepaalde elementen in de beoordeling is geen expliciete toelichting gegeven, maar alleen een cijfer.

5.1.3.1. Leisure Management (Academy for Leisure)

Het beoordelingsformulier van Leisure management is vrij algemeen Er dient altijd een theoretisch kader in de scriptie te zijn opgenomen, wat verder niet wordt gespecificeerd. Er wordt in de versie van het beoordelingsformulier van 2015/2016 expliciet gelet op plagiaat (norm 5, integer omgaan met informatie). In het beoordelingsformulier dat 2012/2013 is gebruikt staat theoretisch kader onder het beoordelingselement "onderzoek aanpak". De bronnenlijst wordt beoordeeld onder het beoordelingselement "lay out en schriftelijke communicatie". Bij de beoordelingen van 10 scripties (ad random door de opleiding zelf geselecteerd) valt op dat norm 3 (kan informatie evalueren en voor zichzelf verwerken) en norm 4 (kan informatie in een product verwerken) het meest wordt beoordeeld. In beoordelingsformulier van latere jaren komt norm 5 (integer omgaan met informatie) vaker voor bij de beoordeling. De gewenste toepassing van richtlijnen voor het samenstellen van de bronnenlijst en de plagiaatscore worden standaard opgenomen in de beoordeling. Inhoudelijk worden in het laatste collegejaar (2015/2016) meer opmerkingen over de gebruikte bronnen en de presentatie daarvan gemaakt. In het theoretisch kader worden opmerkingen gemaakt over omvang en kwaliteit van de gebruikte literatuur. Soms blijkt uit de toelichting duidelijk dat de student te weinig zelf heeft gezocht naar relevante informatie en theorieën (norm 1: kan de informatiebehoefte bepalen).

5.1.3.2. International media entertainment management (Academy for Digital Entertainment)

Bij deze opleiding zijn alleen de beoordelingen van scripties van het laatste volledige collegejaar (2015/2016) in te zien. Dit geeft helaas een enigszins vertekend beeld van de mate waarin op informatievaardigheid is beoordeeld. Door de opleiding is verklaard dat voorheen geen specifieke toelichting op het gebruik van informatievaardigheid in scripties werd gegeven. Ook in het jaar 2015/2016 is van drie scripties geen toelichting gegeven waardoor de beoordeling van informatievaardigheid lastig is. Het beoordelingsformulier van 2014/2015 laat zien dat het element "literature used" de enige factor is die specifiek gerelateerd is aan informatievaardigheid. Andere elementen voor beoordeling zitten onder de noemer onderzoeksvaardigheden. Weliswaar zal daar impliciet ook informatievaardigheid in zijn opgenomen maar dat wordt niet specifiek uitgesplitst, zoals bij "enough variety resources" niet wordt toegelicht wat "enough" is.

Het nieuwe (per ingaand studiejaar 2015/2016) beoordelingsformulier gaat wel expliciet in op een aantal informatievaardige competenties. "Literature review", heeft als criterium dat er een gestructureerd theoretisch framework moet zijn in de scriptie en de literatuur systematisch en integraal is bediscussieerd en verwerkt (norm 3 en 4). De literatuur moet relevant zijn voor het onderzoeksvoorstel (norm 1). "Research questions and hypotheses" heeft als criterium dat er een duidelijke relatie is gelegd door de student met de theorie en de onderzoeksvraag (norm 4). "Method" geeft als criterium dat de student aan de hand van wetenschappelijk literatuur moet verantwoorden waarom voor bepaalde onderzoeksmethode is gekozen (norm 3 en 4). Bij het beoordelingselement "Literature used and references" wordt specifiek op correcte bronvermelding in de literatuurlijst gelet (norm 5). Ook wordt daar beoordeeld op relevantie, hoeveelheid en kwaliteit van de bronnen. Er wordt expliciet gemeld dat alleen internetbronnen niet voldoende is (norm 2). Dit formulier bevat daarmee alle 5 ACRL normen waarop beoordeeld kan worden door de docent.

5.1.4. Context hoger onderwijs

Bij universiteiten wordt voor afstuderende studenten steeds meer specifieke vaardigheden aangeboden in aparte cursussen of trainingen, zoals het schrijven van scripties (Universiteit Leiden, TU Delft, Wageningen University en Research). Ook enkele hogescholen zijn met dergelijke trainingen voor afstuderende studenten gestart, zoals Saxion Hogeschool, Hogeschool van Amsterdam en Hogeschool Inholland. Voor eerstejaarsstudenten hebben universiteiten een start gemaakt met studievaardigheden waarin informatievaardigheden geïntegreerd worden aangeboden. De naamgeving van dergelijke trainingen verschilt nogal; studievaardigheden, leren leren, onderzoeksvaardigheden, schrijfvaardigheden. Klassikale lessen worden steeds minder in zijn algemeenheid gegeven maar toegespitst op specifieke vaardigheden of in de context van het onderwijs.

5.2. Deelvraag 2. Welke factoren in het onderwijs- en leerproces met betrekking tot de competentie informatievaardigheid hebben een door studenten en docenten ervaren of te verwachten positieve en/of negatieve invloed (gehad) op het studiesucces binnen 2 academies?

5.2.1. Resultaten literatuuronderzoek

Uit het literatuuronderzoek is een overzicht gemaakt van die factoren die een (bewezen) positief en/of negatief effect hebben op studiesucces (ofwel op duur van afstuderen ofwel op kwaliteit van de scriptie). Vervolgens is een selectie van factoren gemaakt die relevant zijn voor de doelstelling, centrale onderzoeksvraag en de deelvragen van dit onderzoek. Daarna zijn de factoren voor studiesucces waar mogelijk (beperkt) invloed op kan worden uitgeoefend gegroepeerd in een (overkoepelende) factor. De factoren worden kort toegelicht.

Mentaliteit & attitude

De houding tegenover leren (en) studeren in het algemeen heeft een relatie met studiesucces. In de literatuur (Angelache, 2012) wordt een duidelijk verband gelegd met motivatie, (gevoelde) verantwoordelijkheid, vertrouwen in eigen kunnen (self efficacy), en gedrag en inzet tijdens de studie. Voor dit onderzoek is relevant te weten wat de attitude en mentaliteit is tegenover studiesucces, het afstuderen en informatievaardigheid om te bepalen of dit een positieve of negatieve factor kan zijn.

Leerstrategie/leermethode/leerstijlen

De leerstrategie of –stijl die gebruikt worden door studenten gaat over de mate van (zelf) sturing of zelfregulering van het leerproces welke positief zou relateren aan motivatie. Voor dit onderzoek is de leerstrategie en visie op leren relevant om te kunnen bepalen welke interventies daarbij mogelijk zijn.

Rol van de leeromgeving

Het gaat hier om de leeromgeving in brede zin. Inrichting van het curriculum, de organisatie van het onderwijs, het leerklimaat zijn factoren die genoemd als zijnde van mogelijke invloed op studiesucces, vooral via de factor motivatie (Senge, 2012; Hoy & Miskel, 2013; Van Berkel et al, 2012). De sociale en academische omgeving spelen in de leeromgeving een duidelijke rol (Tinto, 1975). Voor dit onderzoek is relevant hoe de leeromgeving wordt ervaren en wat dient te veranderen om studiesucces te bevorderen.

Rol van de docent/begeleider

Factoren als de wijze van sturing van de docent, bij de docent aanwezig (onderzoeks)competenties en persoonlijkheid worden genoemd als zijnde van invloed op studiesucces (Andriessen, 2014; Verhoeven, 2015). Voor dit onderzoek is relevant wat de invloed van de docent is en hoe hij hier op kan sturen (intervenieren).

Rol (nut en effect) van informatievaardigheid

Het gaat hier om het effect van instructies of extra begeleiding bij het zoeken en vinden van literatuur. Een goede aansluiting bij het onderwijs wordt benadrukt in de literatuur, evenals het betrouwbaar en valide meten van het effect van informatievaardigheid (Helvoort, 2016). Volgens Asikainen et al. (2013) zijn nut en verwachtingen van instructies informatievaardigheid relevante factoren voor studiesucces. Voor het onderzoek is het relevant te weten op welke manier informatievaardigheden is ingezet, hoe dit is ervaren en welk effect dit had.

5.2.2. Resultaten uit de interviews

Bovenstaande factoren zijn vervolgens opgenomen in semigestructureerde vragenlijsten (interviewgids) voor docenten en studenten (zie bijlage 1). De opnames van de interviews zijn (semi)-woordelijk getranscribeerd (inhoudswoorden) en daarna uitgebreid samengevat en ter controle opgestuurd naar de respondent. (zie bijlage 5 voor de samenvattingen). De samenvattingen zijn meerdere malen doorgelezen en in samenhang met elkaar geanalyseerd op de factoren en waar nodig is terug gegrepen naar het originele interview. Vergelijkbare ervaringen en verschillende concepten zijn gegroepeerd. Niet ieder interview is dus apart geanalyseerd maar in relatie tot elkaar. Woorden, uitdrukkingen en zinnen die relevant zijn voor verdere analyse (een mening en ervaring over/met een factor) zijn in de samenvattingen vetgedrukt. Deze vetgedrukte zinsneden zijn weer met elkaar vergeleken waarbij tegengestelde of gelijklopende meningen en ervaringen bij elkaar zijn gezet. Vervolgens zijn categorieën van beschrijvingen gemaakt en in korte zinnen samengevat in een tabel, per thema en sub thema (zie bijlage 6). Per factor wordt hieronder kort ingegaan op de bevindingen teneinde antwoord te kunnen geven op deelvraag 2.

5.2.2.1 Mentaliteit/attitude

De houding tegenover het begrip studiesucces en tijdig afstuderen is bij docenten te relateren aan kwaliteit (van de student en het eindproduct). Studiesucces gaat nadrukkelijk ook over de (persoonlijke) ontwikkeling van de student buiten en na de studie. Voor docenten is het van belang om een student af te leveren die klaar is voor het werkveld en naar buiten stap met die kennis en ervaring die er echt toe doet. Zoals een docent van de Academy for Leisure verwoordt: *“Voor mij is studiesucces als jij hier als Leisure manager, het werkveld in gaat en jezelf als persoon hebt ontwikkeld. Dus niet alleen vakjes halen maar ook ontwikkelen van jezelf na of buiten de studie”*.

Docenten vinden het van belang dat een student tijdens de studie alles uit zichzelf haalt, geïnspireerd raakt door nieuwe dingen te leren en er een duidelijke verrijking voor zichzelf plaatsvindt. Docenten zien lang studeren als een verspilling die als het niet nodig is moet worden voorkomen maar vinden dat niet het belangrijkste. Studenten geven aan dat je succesvol bent als je alles haalt en een goed cijfer haalt. Studenten kennen de financiële gevolgen van niet tijdig afstuderen en vooral langstudeerders raken daar (extrinsiek) door gemotiveerd om te gaan afstuderen. Het tijdig moeten afstuderen wordt door studenten wel als stressfactor gezien. Ze vinden het wel van belang om tijdig af te studeren maar dat hoeft niet per se binnen 4 jaar. Studenten geven aan dat succesvol studeren ook betekent dat je een goede tijd beleefd, plezier hebt in je zelfontwikkeling en dat je relevant bent voor het werkveld. De factor mentaliteit en attitude van studenten en docenten kan positief effect hebben op studiesucces als de docent en student daar eenzelfde mening over hebben met hetzelfde doel. Studenten en docenten raken gemotiveerd door de inhoud en als er gewerkt wordt aan zelfontwikkeling en de kwaliteit van de scriptie. Er lijkt een negatief effect op studiesucces te zijn als student en docent niet dezelfde kwaliteit nastreven.

5.2.2.2 Rol student

Uit de interviews is veel informatie gehaald die met de rol (kennisniveau, gedrag, houding en karakter) van de student te maken heeft. Docenten geven aan dat studiesucces en het proces van afstuderen sterk afhangt van het niveau en het verantwoordelijkheidsgevoel van de student. Dit niveau is erg wisselend en heeft gevolgen voor de begeleiding. Studenten erkennen wel de eigen verantwoordelijkheid tijdens het afstuderen maar vragen tegelijkertijd om concrete feedback en aansturing. Zij verwoorden dit door bij docenten meer helderheid en meer betrokkenheid te vragen. De verwachtingen van de student ten aanzien van de begeleiding door docenten hangen samen met hun niveau, mate van (gewenste) zelfsturing en zelfvertrouwen en gevoelde verantwoordelijkheid.

Docenten ervaren tegelijkertijd passiviteit (in het proces en inhoudelijk) en gemakzucht met name bij vormen van het theoretisch kader. Studenten nemen te snel genoegen met wat ze vinden of grijpen terug op al bestaande kennis. Binnen de Academy for Digital Entertainment wordt door docenten aangegeven dat het type studenten van invloed kan zijn op studiesucces. Het zijn vaak doeners en sterk geïnspireerd door het snelle werkveld. Onderzoek doen is dan van minder belang. Zodra er studieoverdraging in het spel komt ligt voor een deel van de studenten demotivatie op de loer. In een dergelijke situatie wordt student op zichzelf teruggeworpen. Zoals een langstudeerder het verwoordt: *“Je moet alles zelf uitzoeken, je krijgt geen begeleiding, je loopt steeds achter de feiten aan”*

Een andere langstudeerder zegt: *“School laat je best wel heel erg los, vooral als je boven het 4^e jaar komt. Je hebt geen les meer, er komt geen vraag vanuit school van hoe gaat het”*

Het hangt sterk van het karakter (en motivatie) van de student af of hij daar uit komt. De factor student bestaat uit een aantal op elkaar inwerkende (intrinsieke en extrinsieke) invloeden op de motivatie van de student. Docenten benoemen hierbij vooral het niveau en de inzet van de student als factor voor studiesucces. Studenten relateren succes aan de mate van het eigen kunnen (self efficacy en zelfvertrouwen) en de mismatch tussen verwachtingen in begeleiding en de werkelijkheid.

5.2.2.3 Leren, leerstrategie en leerstijl

Leerdoelen en leerstrategie worden niet of nauwelijks ingezet voor motivatie doeleinden. Student moet zelf doel en strategie opstellen als het gaat om hun onderzoek vinden docenten maar stellen uit zichzelf geen leerdoelen op tijdens het afstuderen. Ze volgen vooral het leersysteem en de planning van school of docent. De overgang naar het afstudeerjaar lijkt onzekerheid te veroorzaken bij een aantal studenten. Zij vinden het lastig om ineens alles zelf te moeten doen in plaats van in groepjes te werken. Zoals een student het verwoordde: *“Opeens moet je zelf bedenken of het goed is, terwijl je eerder met 5 of zo een mening formuleerde. Ik vond stap van altijd met een groep doen naar alleen doen groot en vond druk hoog bij het afstuderen”*

Studenten worden op zichzelf teruggeworpen, moeten een andere (lerende) rol innemen. Ze worden anders (aan)gestuurd in het leerproces. Gebrek aan diepgang tijdens het afstuderen en het ontbreken van een onderzoekende houding wordt door docenten gesignaleerd als resultaat van het leertraject in eerdere studie jaren. De vrijheid en flexibiliteit van het onderwijs bij NHTV Breda wordt geprezen maar niet perse gerelateerd aan sneller afstuderen. Integendeel, studenten lijken die vrijheid niet aan te kunnen, zeggen ook studenten. Zelfregulering of zelfsturing leidt niet tot motivatie, maar juist tot stress en onzekerheid. Er wordt in beide academies competentiegericht en praktijkgericht gewerkt. Docenten verwachten dat dit een motiverend effect heeft op de student. Zij geven echter ook aan dat het opdoen van praktijkervaring soms ten koste gaat van het studietempo. Kritische feedback en fouten maken worden als kernelementen gezien bij het leren in het afstudeerproces. De factor leerstrategie in relatie tot studiesucces lijkt vooral een negatief effect te hebben op studiesucces. Zelfstandig het leerproces kunnen hanteren (zelfregulering) met hulp van leerdoelen of leerstrategie lijkt niet aan de orde, waardoor hier geen motiverend effect van uitgaat. Deze (individuele) vrijheid in het afstudeerjaar geeft juist stress, onzekerheid. Studenten waarderen het contact met het werkveld door praktijkgericht leren en dit heeft juist motiverend effect.

5.2.2.4 Leeromgeving

Een kleinschalige leeromgeving en een open, informele cultuur motiveren, geven studenten en docenten aan. Een beperkt en jaarlijks wisselend aantal begeleidingsuren voor docenten en wisselende aanpak in de begeleiding verstoort dit echter vinden docenten van de Academy for Leisure. Het demotiveert docenten en studenten als docent niet de tijd krijgt voor begeleiding.

Langstudeerders geven aan vast te lopen als je niet meer in het reguliere programma mee doet. Deze studenten kunnen niet goed terecht voor begeleiding en lopen daardoor gedemotiveerd nog verder achter signaleren docenten en studenten. Docenten geven een gap aan in het curriculum en de voorbereiding voor het afstuderen die zij soms relateren aan niveau en karakter van de student. Docenten geven het belang aan van het uitstralen van een ambitieus leerklimaat bij NHTV Breda om de lat hoog te leggen en studenten uit te dagen en te motiveren. Zoals een docent verwoordt: *“je moet laten zien dat de opleiding toch een bepaalde bagage heeft. School moet nadenken over welke mentaliteit ze wil uitdragen”*.

De factor leeromgeving is een invloedrijke factor voor studiesucces dat vooral voorwaardenscheppende zaken zoals een evenwichtige opbouw van het curriculum, een kleinschalige informele cultuur en optimale voorbereiding op de scriptiefase betekent.

5.2.2.5 Rol docent

Docenten kiezen voor sturen op kwaliteit (en inhoud) maar ervaren druk vanwege de beperkte hoeveelheid jaarlijkse toegekende begeleidingsuren en de gewenste afstudeertijd. Deze beperking strookt in hun ogen niet met de gewenste en gevoelde betrokkenheid bij en openheid en enthousiasme richting studenten. Zoals een docent het verwoordt: *“Ik zie wel dat er een kaasschaafmethode is. Dat ook constant de uren die je krijgt voor begeleiding steeds minder wordt. Dat vind ik wel zonde, want ik vind wel dat wil je de betrokkenheid kunnen tonen je er ook de tijd voor moet hebben en niet 100 duizend andere taken hebben”*.

Een ander dilemma betreft het loslaten versus het sturen van de student in het afstudeerproces. Begeleiding is maatwerk afhankelijk van niveau en inzet student. Docent lijkt niet altijd goed aan te voelen wat een student nodig heeft. Feedback wordt niet altijd goed begrepen. Wederzijdse verwachtingen stroken niet met de werkelijkheid (kennis van onderzoek, verantwoordelijkheden). Zoals een student verwoordt: *“..verwacht dat ie indicatie zou geven wat je moet doen en dat ie meer betrokken zou zijn daarbij. Bij feedback is belangrijk dat je kritisch bent, dat mag ook, maar ook belangrijk als iemand zegt, dit stuk ziet er goed uit. Het demotiveert heel erg als je dat niet krijgt”*.

Planning van het proces voelt de docent als verantwoordelijkheid van de student. De student bij de Academy of Digital Entertainment wordt meer losgelaten om de broodnodige creativiteit en innovatie niet in gevaar te brengen. Docenten voelen niet of nauwelijks de verantwoordelijkheid voor het aanleren van onderzoeksvaardigheden of informatievaardigheid maar vanuit de inhoud wordt wel sturing gegeven in relevante bronnen. Onderzoekservaring bij een docent leidt tot een completere rol van begeleiding (inhoud en proces). Motiverend voor student is de betrokkenheid en benaderbaarheid van de docent, waar een positieve houding en het uitstralen van vertrouwen van belang zijn. Zij verwachten een inhoudelijke en procesmatige coachende rol maar veel docenten houden zich vooral met de inhoudelijke sturing bezig. Competenties van docenten worden niet bewust ingezet om aan student te leren. Er wordt gevarieerd tegen de factor docent aangekeken in relatie tot de invloed op studiesucces. Docenten verwachten die invloed op kwaliteit en motivatie van de student. Student verwacht invloed van de docent vooral op doorlooptijd en in minder mate op kwaliteit van de scriptie. De mate van sturing heeft volgens docent effect op studiesucces. Studenten zien de mate van betrokkenheid (vertaald in helderheid en concreetheid van docent) als factor voor motivatie en studiesucces.

5.2.2.6 Rol van informatievaardigheid.

Kernwoorden bij het begrip Informatievaardigheid zoals studenten en docenten deze ervaren zijn: weten welke informatie nodig is (erkennen informatiebehoefte), waar ik die kan vinden (vaardigheid om gericht te zoeken naar informatie), de kern eruit halen, (kritisch) filteren en selecteren, effectief verwerken. Docenten leggen daarbij het accent op de ACRL normen kritisch evalueren en verwerken (norm 3 en 4). Volgens studenten gaat het vooral om het kunnen zoeken en vinden (norm 1 en 2). Studenten gebruiken het woord “zelf” veel in hun beleving van informatievaardigheid: *“dat je zelf je weg kan vinden in je info die je nodig hebt. Je moet zelf je bronnen gaan zoeken. Dat ik zelf weet hoe ik moet verzamelen, waar ik het kan vinden, kan ordenen”*.

De student komt er pas in het 4e jaar achter dat ze een te laag niveau hebben op het gebied van informatievaardigheid. Studenten koppelen dit aan de tekortkoming in lessen informatievaardigheid en de onduidelijkheid vanuit docent welke informatie gebruikt dient te worden in het onderzoek. Zij geven aan dat selecteren en verwerken van informatie het lastigste onderdeel is, maar zien wel het belang er

van in voor het vormen van een theoretisch kader. Docenten leggen te laag niveau uit als te weinig kritisch (kunnen) zijn, dat ze teveel gebruik maken van al eerder aangeboden kennis die studenten al weten. Ze gaan niet verder zoeken.

Studenten en docenten zien nut en effect van informatievaardigheid in afstudeerjaar omdat er veel informatie gezocht en verwerkt moet worden voor de scriptie. Een effect wordt voornamelijk op de hoogte van het eindcijfer verwacht, maar beide geven ook een effect te verwachten in versnelling van het afstudeerproces. De factor informatievaardigheid wordt gerelateerd aan studiesucces door verwacht of ervaren effect op kwaliteit en op de doorlooptijd van afstuderen. Docenten relateren dit effect aan het kunnen innemen van een kritische houding en het verbeteren van onderzoekend vermogen van studenten. Studenten relateren dit effect aan het meer (praktisch) oefenen en eerder ervaring opdoen met informatievaardigheid.

5.3. Deelvraag 3 en 4: Welke verandering(en) in het onderwijs- en leerproces met betrekking tot de competentie informatievaardigheid zijn binnen de 2 academies nodig om het ervaren en het te verwachten studiesucces te bevorderen? Welke relevante en meetbare interventies kunnen docenten daarbij inzetten in hun eigen academie?

5.3.1. Resultaten uit het literatuuronderzoek en deskresearch

Voor beantwoording van deze deelvraag is literatuuronderzoek en deskresearch gedaan naar veranderingen in onderwijsinstellingen en op het gebied van informatievaardigheid gedaan om beter zicht te krijgen op de context van dergelijke veranderingen. Tijdens een internationaal congres over informatievaardigheid in het hoger onderwijs¹⁴ zijn veel (internationale) inspirerende voorbeelden gehoord en gezien. Via deskresearch is onderzocht hoe andere onderwijsinstellingen studiesucces hebben proberen te verbeteren met behulp van informatievaardigheid. Jaarverslagen van onderwijsinstellingen die zijn verschenen als verantwoording voor de prestatieafspraken laten, naast selectiegesprekken, ook maatregelen zien die de onderzoeksvaardigheid of algemene studievaardigheden van studenten moeten verbeteren. Er wordt geëxperimenteerd met interventies voor en tijdens het afstudeerproces, zoals ondersteuning bij het schrijven van scripties of het aanleren van studievaardigheden in het eerste jaar.

De bibliotheek van Saxion Hogeschool heeft scriptiebegeleiding ingevoerd, de Scriptie Support¹⁵ in het kader van het studiesucces centrum van de hogeschool, waarin integraal ondersteuning is gebundeld. Bij hogeschool Inholland is een onderzoekslijn ingesteld die specifiek onderzoek doet naar studiesucces (*Onderzoeksgroep onderwijzen en leren in diversiteit*)¹⁶. Doel is studiesucces te bevorderen door kwaliteitsverbetering van het onderwijs en een duurzaam didactische innovatie. De vraag is hoe informatievaardigheid hierbij een rol gaat spelen. Hogeschool Utrecht heeft praktijkonderzoek gedaan naar het structureel inbedden van informatievaardigheden in leerlijnen (Knieriem-Veefkind, 2014). Zij concludeert dat de timing en inhoud van trainingen of instructies naadloos moeten aansluiten bij de vakinhoud en gebruikte onderzoeksbronnen en methodologie. Het begrip informatievaardigheid moet eerst scherper gedefinieerd worden om goed herkenbaar en toepasbaar te kunnen zijn voor docenten, ook als het om toetsing gaat. Binnen de Academy for Leisure van NHTV Breda is afgelopen collegejaar gestart met het toepassen van het leren leren principe waarbij via intervisie en het leren (docenten en staf) van elkaar (*collaborative learning*) een nieuw curriculum wordt opgezet¹⁷. Daarin wordt informatievaardigheden integraal meegenomen. De Caluwe en Vermaak (2006) omschrijven dit als derde orde leren. Het leren komt uit de groep zelf en is

---

¹⁴ Creating Knowledge VIII, Reykjavik, 2-3 juni 2016: <http://www.upplysing.is/?Page=487>

¹⁵ https://saxion.nl/succesvol_studeren/site/onze-experts/begeleiding-op-maat/scriptiesupport/

¹⁶ <https://www.inholland.nl/onderzoek/studiesucces/>

¹⁷ Zie voor meer informatie over het digitale platform : <http://educationaldesign.academyforleisure.nl>

gefocusd op ontwikkeling. De mediatheek (informatiespecialist) zit in deze groep en draagt actief bij aan het traject.

Relevant om mee te nemen in veranderingen en interventies op het gebied van informatievaardigheden is een vorm van toetsing te introduceren. Dit draagt bij aan het integrale karakter van samenwerking tussen bibliotheek en onderwijs, waarbij Knieriem-Veeffkind (2014) aangeeft dat docenten hier expliciet de kennis van de bibliotheek bij nodig hebben. Helvoort's assessmentinstrument (2016) lijkt daarvoor geschikt bevonden door docenten in het HBO.

Het (h)erkennen van een gezamenlijke verantwoordelijkheid (studenten, docenten, instelling) is van belang bij het verbeteren van studiesucces. Vossensteyn et al.(2015) geven aan dat het verbeteren van studiesucces in veel Europese landen een institutionele verantwoordelijkheid wordt. Verandering komt idealiter vanuit de totale organisatie omdat het studierendementsprobleem vaak complexer en groter is dan alleen zichtbaar is voor de docent. Als een docent wil helpen om studieovertraging te voorkomen gebeurt dit nu vaak ad hoc en vanuit een bepaalde context, cultuur en visie.

5.3.2. Resultaten uit de interviews

Docenten geven aan dat het leren van onderzoekend vermogen aan studenten beter moet vanaf jaar 1 om een goede doorstroming in 4^e jaar te krijgen. Het begint met een goede begeleiding op de rol, inzet en houding van de student voor het 4^e jaar. Docenten geven aan dat studenten (eerder in de opleiding) te weinig hebben geleerd om kritisch te denken en via interactief onderwijs beter moeten leren discussiëren. Er zou eerder moeten worden afgerekend met een te laag niveau of te weinig kritische houding. Over het algemeen geven docenten aan dat een ambitieus leerklimaat eerder en meer moet worden uitgedragen door de hele school. Inrichting van het leersysteem moet zorgen voor eerdere signalering van het niveau van de student in het 4^e jaar. Student moet een actievere rol innemen op het gebied van informatievaardigheid. Zoals een docent het zegt: *“ ze kunnen het wel, maar ze moeten snappen dat ze eigenlijk nog meer moeten doen. Ze missen het vermogen en beseft dat ze verder moeten kijken, dieper niveau”. Ze kijken niet verder en komen weg met de basale informatie die ze vinden”*.

Studenten hechten belang aan het opdoen van eerdere ervaringen met informatievaardigheid en het doen van onderzoek. Dan komt het wel goed, denken ze. Student ziet rol van docent hierin in het afstudeerjaar, terwijl docent verwijst naar rol van mediatheek hierin, vooral in eerdere studiejaar. Docenten bij de Academy for Digital Entertainment zien het leren van informatievaardigheid liefst in zijn totaliteit (alle 5 ACRL normen in beschouwing genomen) en vinden dat van belang voor de kwaliteit. Docenten bij de Academy for Leisure zien meer in het inzetten op het aanleren en beoordelen van kritisch vermogen van studenten (norm 3 en 4). Zij stellen dat informatie meer aanbodgericht aan studenten moet worden verstrekt (in samenwerking met mediatheek) waarbij student zelf een filtering moeten kunnen toepassen.

Een goede begeleiding regelen in het afstudeerjaar is van groot belang, waarbij de feedback moet passen bij (niveau) van de student. Studenten geven het belang aan van heldere verwachtingen voor en tijdens het afstuderen. Speciaal voor langstudeerders en voor afstuderende studenten is een goede leeromgeving en begeleidingsstructuur zeer gewenst geven docenten en studenten aan. Het afstudeerjaar kan strakker (of beter) worden georganiseerd bijvoorbeeld door het proces op te delen in een fase van het ontwerp van onderzoeksvoorstel en een fase van uitvoering van het onderzoek.

Integratie van informatievaardigheid in het curriculum zien beide als zeer noodzakelijk en belangrijk met een variatie in het type informatievaardigheid (ACRL normen) dat daarbij moet worden aangeleerd. Samenwerking tussen docenten en mediatheek wordt door docenten positief benaderd, wel met elk hun eigen rol. Docenten geven aan dat het belangrijk is om ondersteuning voor afstuderende studenten academie breed te maken en liefst organisatie breed.

Hoofdstuk 6 Conclusies

Per deelvraag worden in dit hoofdstuk conclusies getrokken. Tevens wordt een conclusie getrokken om antwoord te kunnen geven op de centrale onderzoeksvraag.

6.1 Deelvraag 1; *Hoe en in welke mate is en/of wordt informatievaardigheid ingezet in het huidige onderwijs- en leerproces binnen 2 academies?*

De klassikale lessen informatievaardigheid van de afgelopen 5 jaren, verzorgd door de mediatheek zijn niet goed van context voorzien en zijn daardoor grotendeels niet blijven hangen bij studenten. Er wordt te weinig integratie van informatievaardigheid in de studie ervaren. Daardoor missen de lessen hun doel en waarde, zeker als deze niet jaarlijks worden opgevolgd. De aangeboden lessen bij de Academy for Leisure vooral gericht op het 1^e studiejaar en eenmalig. Binnen de Academy for Digital Entertainment is het aanbod lessen informatievaardigheid gevarieerder over de studie jaren verdeeld. De opkomst bij dergelijke lessen is de laatste jaren verslechterd in beide academies.

Voor het goed kunnen afstuderen lijkt de student volgens de studiehandleidingen goed voorbereid. Integraal informatievaardige competenties oefenen in opdrachten en projecten lijkt echter beperkt effectief te zijn, ook al neemt het aanspreken van informatievaardigheid bij de student wel toe de laatste jaren bij beide academies in alle studie jaren. Het vele groepswork tijdens de studie lijkt hier echter een remmende werking te hebben. Het beperken van het aanleren van bepaalde informatievaardige competenties (vooral het kunnen evalueren en verwerken van informatie en het integer omgaan met informatie) in de opdrachten heeft als gevolg dat studenten het zelf formuleren van een informatiebehoefte en vinden van informatie maar beperkt goed oefenen. Dit verbetert wel de laatste jaren, waardoor studenten breder worden getraind in alle aspecten van informatievaardigheid. Het ethisch en integer kunnen omgaan met informatie krijgt de laatste jaren vooral bij de Academy for Digital Entertainment meer aandacht. De hoeveelheid gevraagde informatievaardige competenties in de studiehandleidingen in studie jaren 3 en 4 en het aanbod aan klassikale mediatheekinstructies in die studie jaren loopt niet parallel, zeker niet bij de Academy for Leisure. Beoordeling van informatievaardigheid is alleen bij de eindschrijving expliciet terug te vinden door expliciet opgenomen elementen in het beoordelingsformulier. Beoordeling van opdrachten tijdens de eerste drie studie jaren is niet expliciet gericht op informatievaardigheid. Toetsing van informatievaardigheid in het curriculum lijkt voorsnog te ontbreken, waardoor er ook geen integraliteit kan ontstaan zoals Helvoort (2016) ook al schetst.

Concluderend kan gesteld worden dat de inzet van informatievaardigheid in het curriculum en tijdens klassikale mediatheeklessen niet voldoende structureel, niet voldoende integraal en te selectief in onderdelen van informatievaardigheid is (geweest).

6.2 Deelvraag 2 *Welke factoren in het onderwijs- en leerproces met betrekking tot de competentie informatievaardigheid hebben een door studenten en docenten ervaren of te verwachten positieve en/of negatieve invloed (gehad) op het studiesucces binnen 2 academies?*

De relatie tussen factoren voor studiesucces en informatievaardigheid zoals die door studenten en docenten wordt ervaren is soms anders dan uit de literatuur is geconcludeerd. Het stellen van leerdoelen als motivator wordt door studenten en docenten niet gezien. Bij de Academy for Leisure lijkt de kleinschaligheid en de informele cultuur een positief effect te hebben maar niet als doorslaggevend ervaren. Docenten ervaren hier juist een dilemma omdat ze hun betrokkenheid niet goed kunnen tonen door beperking van begeleidingsuren.

De student voelt zich op het gebied van informatievaardigheid niet goed voorbereid voor het afstudeerjaar en verliest daardoor sneller het zelfvertrouwen en motivatie. Dit is, zoals uit literatuuronderzoek naar voren kwam van grote invloed op studiesucces. Docenten vinden studenten eveneens niet informatievaardig genoeg in het 4^e jaar om een goede start te kunnen maken met het afstudeeronderzoek. Het hogere niveau dat in het 4^e jaar van studenten wordt verwacht leidt soms tot onjuiste wederzijdse verwachtingen tijdens het begeleidingsproces wat tot demotivatie leidt. Deze begeleiding is van groot belang om inzet en motivatie op peil te houden of te stimuleren. Begeleiding is maatwerk en sterk afhankelijk van het niveau van de student. Deze variatie in de begeleiding leidt niet tot versnelling van het afstuderen als de student niet informatievaardig genoeg is. Docenten sturen meer op inhoud dan op proces waardoor er soms te laat bijgetrokken wordt.

Docenten en studenten zien zeker de waarde van informatievaardigheid voor studiesucces maar elk vanuit een ander perspectief, waardoor er in de begeleiding verschillende verwachtingen zijn ten aanzien van kwaliteit. Meer lessen informatievaardigheid hebben niet geleid tot een ervaren of te verwachten studiesucces.

6.3 Deelvraag 3. Welke verandering(en) in het onderwijs- en leerproces met betrekking tot de competentie informatievaardigheid zijn binnen de 2 academies nodig om het ervaren en het te verwachten studiesucces te bevorderen?

Op basis van literatuur over verander strategieën in hoger onderwijs is vooral gekeken naar principes van lerende organisaties. De uitkomst van de veranderingen moet zijn dat er in het 4^e jaar een betere doorstroming is van studenten. Aandacht voor verbeterprocessen die effect hebben op het afstuderen dus. Informatievaardigheid moet eerder aangeboden worden in de studie, vanaf studiejaar 1, met daarbij de nadruk op het aanleren of ontwikkelen van een kritische houding ten aanzien van informatie. Het aanspreken van studenten op hun onderzoekend vermogen moet eerder in de studie maar ook in de begeleiding beter. Het moet integraal worden aangeboden waardoor de drempel die in het 4^e jaar wordt ervaren lager wordt om onderzoek te kunnen doen. Informatievaardig zijn reduceert waarschijnlijk de onzekerheid bij studenten is de verwachting. Toetsing van informatievaardigheid is een van de genoemde zaken die zou moeten worden ingevoerd. Dit vergt aanpassingen in het curriculum en de visie van docenten hierop. Nu wordt er niet getoetst, behalve in de eindschrijving. Pas in het 4^e jaar komt student tot de ontdekking dat hij het vereiste niveau van onderzoekend vermogen niet heeft.

Docenten ervaren geen weerstand om informatievaardigheid in te zetten bij hun vakken en positieve verwachtingen van interventies op het gebied van informatievaardigheden op effect op studiesucces. Zij refereren dan vooral aan de vaardigheid om kritisch te leren denken. Studenten verwachten ook een positief effect maar dan vooral door het sneller en effectiever kunnen zoeken. Zij zien hier een rol van de mediatheek. Samenwerking loont, blijkt uit de literatuur en (internationale) voorbeelden. Het bevordert de sociale en academische integratie van de student. Zoals Tinto (1975) aangeeft in zijn interactie model groeit het vertrouwen en de commitment van de student als hij zich goed geïntegreerd weet. De relatie met de docent maakt daar expliciet deel van uit, maar het zoeken naar ondersteuning buiten de docent moet beter op zijn netvlies komen.

De impact op studiesucces van maatregelen op het gebied van informatievaardigheid wordt vaak niet goed onderzocht. Dit komt ook door de differentiatie in definitie van studiesucces en de achterliggende oorzaken of context waardoor verschillende indicatoren worden gebruikt. Aanpak van het verbeteren van studierendement via informatievaardigheid vergt een integrale aanpak. Docenten kunnen veel interventies zelf doen in hun begeleiding maar een actieve rol van de mediatheek zit vaak niet in hun mindset. Het zelf kunnen doen van onderzoek lijkt ook een kwestie te zijn bij deze twee academies. Voor docenten gaat het dan om een professionaliseringsslag, niet zozeer om een cultuuromslag.

6.4 Deelvraag 4. Welke relevante en meetbare interventies kunnen docenten daarbij inzetten in hun eigen academie?

Het theoretisch kader in het afstudeerproces is een flinke hobbel waarbij een goed niveau van onderzoekend vermogen van belang is. Dit zou je moeten toetsen, in ieder geval aan het begin van het afstuderen. Het terugrijpen op eerder opgedane kennis en theorieën is een praktijk die studenten en docenten herkennen, met wisselende conclusies: docenten geven dit als storend aan, hoewel docenten van de Academy for Leisure ook aangeven dit als een mogelijkheid zien om anders met kennis en theorieën om te gaan. Helvoort (2016) heeft met zijn scoringsrubriek een aanzet gemaakt tot integrale toetsing van informatievaardigheid in het curriculum in het HBO. De besproken Frameworks waarbij informatievaardigheid in een bredere context wordt geplaatst zijn mogelijk behulpzaam bij het doen van interventies.

De centrale onderzoeksvraag luidt: hoe worden interventies in het onderwijs- en leerproces op het gebied van (het leren van) informatievaardigheid door docenten, afstuderende studenten en langstudeerders binnen 2 academies ingezet en beoordeeld op het ervaren en het verwachte effect op studiesucces? Dit onderzoek maakt duidelijk dat deze interventies niet structureel, niet integraal en niet effectief zijn ingezet. Ze stroken niet met de ervaringen van de studenten en de docenten. Studenten lijken niet goed te worden voorbereid op het afstudeerjaar door de huidige inzet van informatievaardigheid. Ze zien wel het nut van informatievaardigheid door de verwachte groei van het zelfvertrouwen en daarmee het vergroten van de motivatie. Informatievaardigheid heeft daarmee een indirecte relatie tot studiesucces.

Hoofdstuk 7 Aanbevelingen

7.1. Aanbevelingen rondom organisatie en inrichting van het afstuderen

- Een eenduidige visie en aanpak op afstudeerbegeleiding ontbreekt. Stel een leidraad op voor begeleiders van afstuderende docenten met bijbehorende competenties rondom doen van praktijkgericht onderzoek. Doel is om de belangrijkste competenties rondom praktijkgericht onderzoek doen naar voren laten komen in de begeleiding van studenten waarbij informatievaardige competenties expliciet worden benoemd.
- Maak criteria voor het afstuderen in het derde (stage) jaar al duidelijk voor studenten en richt het curriculum ook zo in. Studenten kunnen dan ervaring opdoen en weten beter wat er van ze verwacht wordt.
- Richt een digitale en fysieke leeromgeving in speciaal voor afstuderende studenten en langstudeerders. Organiseer dit zoveel mogelijk NHTV breed met alle nodige ondersteuning.

7.2. Aanbevelingen rondom inzet van informatievaardigheid

- Een discipline specifieke benadering en gerelateerd aan leerconcepten en leertheorieën maakt dat informatievaardigheid beter kan worden geïntegreerd in het onderwijsproces. Het belang van het theoretisch kader is verschillend per academie, daar moet je informatievaardig onderwijs op afstemmen. Per academie dus bepalen waar en hoe je informatievaardigheid inzet.
- De tabellen die zicht bieden op de ingezette informatievaardige competenties (de 5 ACRL normen) per academie per studiejaar zijn mogelijk relevant om in een herziening van curricula mee te nemen. Sturing op een bepaalde competentie door docenten is dan eenvoudiger, dit geldt ook voor de afstudeerbegeleider.
- Benader informatievaardigheid vanuit de onderwijsvisie en de onderzoekvisie van NHTV Breda Zorg daarbij voor goede eenduidige definitie van informatievaardigheid. Het inzetten van een of meerdere Frameworks lijkt een logische stap om informatievaardigheid integraal in het onderwijs en praktijkgericht onderzoek neer te zetten. Idealiter wordt in een of meer pilots hiermee geëxperimenteerd. Curriculumveranderingen zijn de beste ingang om informatievaardigheid zodanig te positioneren dat dit integraal kan worden opgenomen.
- Overweeg structurele toetsing van informatievaardigheid in het curriculum. Advies is om Helvoort's scoringsrubriek te gebruiken vanwege bewezen effectiviteit. Het gaat erom dat docent een informatievaardig probleem herkent, toetst en kan oplossen of begeleiden.
- Zet elearning (via de al aanwezige tools) meer in voor het ontwikkelen van onderdelen van informatievaardigheid en integreer dit in het onderwijs (bijvoorbeeld kennisclips, library guides). Dit vergroot het vertrouwen van de student op een eenvoudige en direct toepasbare manier.
- Vervolgonderzoek zou zich meer moeten richten op het ontwikkelen van een informatievaardigheid-interventiedatabase, een tool waarmee academies kunnen bepalen welke interventie(s) op het gebied van informatievaardigheid het beste bij de academie en de context past. Deze database moet behalve praktische tools (bijvoorbeeld toetsen) ook voorbeelden bevatten van succesvolle interventies. Een dergelijke database draagt bij aan een zo integraal mogelijke aanpak van studierendement met inzet van informatievaardigheid. Inventarisatie van bestaande tools, interventies, testen en evalueren van de interventies zou onderdeel moeten zijn van een dergelijk (praktijkgericht) onderzoek.

7.3 Aanbevelingen rondom veranderingen en interventies in de organisatie

- Zet vanuit de principes van lerende organisatie in op een professionaliseringslag voor docenten als het gaat om onderzoekend vermogen waar informatievaardige competenties onderdeel van uit maken. Doel is om kennis te maken met tools die ze zelf bij de begeleiding weer in kunnen zetten. Richt een vergelijkbaar digitaal platform op zoals bij de Academy for Leisure maar dan NHTV breed. Zet hiertoe een pilot Team based werken op.
- Ontwikkel of zorg op korte termijn voor goede meetinstrumenten om effecten van veranderingen of interventies te kunnen meten, zoals het effect van het nieuwe curriculum van de Academy for Leisure. Maak een aantal factoren welke een bewezen relatie hebben met studiesucces en een relatie met informatievaardigheid structureel meetbaar. Het is van belang om meer structurele metingen van effecten van interventies te doen. Ook variabelen als het zelfvertrouwen van studenten, motivatie zijn daarbij van belang om te meten, evenals niveau van informatievaardigheid, tenminste aan het begin van het afstuderen. Het is van belang beter zicht te krijgen op niveau van de student, hem bewust onbekwaam te maken en daarna via tools en trainingen voldoende zelfvertrouwen te geven. Meetbaar maken van factoren en variabelen kan via huidige structurele evaluaties (blokevaluaties, pre en posttesten en toetsen). De meetinstrumenten moeten structureel en passend bij de factoren voor studiesucces die bij de academie meest prioriteit hebben om te verbeteren.

Hoofdstuk 8 Discussie

8.1 Beperkingen

De waarde van de uitkomst en aanbevelingen van dit onderzoek hangt in sterke mate af van management en docenten van NHTV Breda. Informatievaardigheid is een van de factoren die in een groter verband moeten passen. Dat relativeert de bijdrage die informatievaardigheid (en dit onderzoek) kan hebben bij het verbeteren van studiesucces.

Dit onderzoek heeft niet gekeken naar een daadwerkelijke verbetering van studiesucces met inzet van informatievaardigheid. Het is een kwalitatief onderzoek; er zijn geen interventies gedaan. Uit de literatuur bleek dat er vele pogingen zijn gedaan om een relatie tussen informatievaardigheid en studiesucces te bewijzen. Er zijn meerdere op elkaar inwerkende factoren, informatievaardigheid is er maar 1 van. Het omgaan in dit onderzoek met niet beïnvloedbare factoren zou dit onderzoek te complex maken in het kader van deze master.

De vraag is of de respondenten die gereageerd hebben op het interview verzoek al een bepaalde mening hebben die anders is dan de rest van docenten en studenten. Het zou kunnen dat hetzelfde onderzoek bij andere academies een andere uitkomst geeft en daarmee de integrale aanpak teniet doet. De uitkomsten van dit onderzoek zijn dan ook niet generaliseerbaar naar andere organisaties maar bieden wel aanknopingspunten om verder onderzoek te doen.

8.2 Opmerkingen over het onderzoek

De tijdsperiode van de interviews was achteraf niet handig gepland. Het zat te kort op de zomervakantie en dat is geen ideale periode in het hoger onderwijs.

Fenomenografisch onderzoek is niet eenvoudig. Bovendien kan de uitkomst toch enigszins gekleurd zijn door de onderzoeker zelf. Een dergelijke analyse zou door meerdere personen moeten worden gedaan zoals ook aanbevolen in de literatuur over deze methode.

Het gevaar is dat dit onderzoek beschouwd wordt als een "feestje" van de mediatheek, omdat er vanuit bibliotheekperspectief onderzoek is gedaan, iets wat je veel in vergelijkbaar onderzoek ziet. De rol van onafhankelijke onderzoeker heb ik zoveel mogelijk bewaard maar dat was soms moeilijk, vooral bij de interpretatie van de gegevens. De invloed van de functie Hoofd mediatheek heeft wellicht invloed gehad op de antwoorden van de respondenten ook al is de rol van onderzoeker benadrukt. .

Literatuurlijst

Akerlind, G.S. (2005). Variation and commonality in phenomenographic research methods. *Higher Education Research & Development*, 24 (4), 321-334

Andriessen, D. (2014). *Praktisch, relevant en methodisch grondig? Dimensies van onderzoek in het HBO*. Utrecht: Hogeschool Utrecht.

Angelache, V. (2012). The Relationship between school performance and students' mentality towards school tasks accomplishment. Preliminary study. *Procedia – social and behavioral sciences*, 51, 177-181.

Asikainen, H., Parpola, A, Virtona, V. (2013).

Association of College and Research Libraries (2015). *Framework for information literacy for higher education*. Geraadpleegd op 17 augustus 2016, van: <http://www.ala.org/acrl/standards/ilframework>

Barkley, E.F. (2010). *Student engagement techniques: a handbook for college faculty*. San Francisco: Jossey-Bass.

Bakx, D., Nuland, E. van (2015). *Studiesucces verhogen: bevindingen en maatregelen uit de literatuur*. Breda: Avans Hogeschool

Beijsterveld, C. (2016). *Study of factors that have an influence on study duration*. Tilburg: Tilburg University.

Berkel, H. van, Jansen, E., Bax, A. (2012). *Studiesucces bevorderen: het kan en is niet moeilijk*. Den Haag: Boom Lemma

Boeije, H. (2005). *Analyseren in kwalitatief onderzoek: denken en doen*. Utrecht: Boom Onderwijs

Boekhorst, A.K., Koers, D., Kwast, I. (2000). *Informatievaardigheden*. Utrecht: Lemma

Boekhorst, A.K. (2003). Becoming information literate in The Netherlands. *Library Review*, 52 (7), 298-309

Bowles-Terry, M. (2012). Library instruction and academic success: a mixed-methods assessment of a library instruction program. *Evidence based library and information practice*, 7 (1), 82-95

Broadbent, J., Poon, W.L. (2015). Self-regulated learning strategies & academic achievement in online higher education learning environments: a systematic review. *Internet and Higher Education* 27, 1-13

Brohm, R., Jansen, W. (2012). *Kwalitatief onderzoeken: praktische kennis voor de onderzoekende professional*. Oosterhout: Sentia Academic publishers

Brown, K., Malenfant, K.J. (2016). *Documented Library contributions to student learning and success: building evidence with team-based assessment in action campus projects*. Geraadpleegd op 18 september 2016, van www.ala.org/acrl/files/issues/value/contributions_y2.pdf

Bruce, C. (1997). *Seven faces of information literacy*. Adelaide: Auslib Press

Bruggink, M., Harinck, F. (2012). De onderzoekende houding van leraren: wat wordt daaronder verstaan? *Tijdschrift voor lerarenopleiders*, 33 (3), 46-53

Bruine, E. de, et al. (2011). *Competent in het begeleiden van onderzoek. Aanzet tot het beschrijven van competenties die nodig zijn om bachelor- en masterstudenten van de School of Education (Windesheim) te begeleiden bij het doen van praktijkgericht onderzoek*. Zwolle: Hogeschool Windesheim.

Caluwe, L. de, Vermaak, H. (2006). *Leren veranderen: een handboek voor de veranderekundige*. Deventer: Kluwer

Chandra, S. (2015). Information Literacy: a review of literature. *International Research Journal of Multidisciplinary studies*, 1 (V), 1-32

Commissie Toekomstbestendig Hoger Onderwijs Stelsel (2010). *Differentieren in drievoud: omwille van kwaliteit en verscheidenheid in het hoger onderwijs: advies*. Den Haag: Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, geraadpleegd op 23 april 2016, van <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2010/04/13/advies-van-de-commissie-toekomstbestendig-hoger-onderwijs>

Cotterill, S.T. (2015). Inspiring and motivating learners in Higher Education: the staff perspective. *Journal of Hospitality, Leisure, Sport & Tourism Education*, 17 (2015), 5-13

Dahlqvist, C., Larsson, S., (2016). *Integration of information literacy into the curriculum: constructive alignment from theory into practice*. Creating Knowledge VIII: Practices, goals and visions for information literacy in higher education, 2016, geraadpleegd op 16 september 2016, van <http://hkr.diva-portal.org/smash/get/diva2:971143/FULLTEXT01.pdf>

Eng, S., Stadler, D. (2015). Linking library to student retention: a statistical analysis. *Evidence based library and information practice*, 10 (3), 50-63

Garson, D.S., McGowan, E. (2010). Collaboration as a model: co-teaching a graduate course. *Information Outlook*, 14 (1), 16-21

Geitz, G., Joosten-ten Brinke, D., Kirschner, P.A. (2016). Changing learning behaviour: self-efficacy and goal orientation in PBL groups in higher education. *International journal of Education research*, 75 (2016), 146-158

Grafstein, A. (2002). A discipline-based approach to information literacy. *The Journal of Academic Librarianship*, 28 (4), 197-204

Graver, A. (2015). *Praktijkplan studierendement: interventie in het scriptieproces*.

Haarman, E.S. (2016). *Sturen op studiesucces, of toch niet? Een analyse van beleidsmaatregelen die bedoeld zijn om studiesucces te verhogen*. Enschede: Universiteit Twente

Helvoort, A.A.J. van (2010). A Scoring Rubric for Performance Assessment of Information Literacy in Dutch Higher Education. *Journal of Information Literacy* 4 (1), 22--39

Helvoort, A.A. J. van (2014). *The Personal Knowledge Base conception of Information Literacy*. Geraadpleegd op 29 december 2015, van <http://hh.surfsharekit.nl:8080/get/smpid:52202/DS2>

Helvoort, A.A.J. van (2016). *Beoordelen van informatievaardigheden in het hoger onderwijs*. Amsterdam: Universiteit van Amsterdam

Hoy, W.K, Misketl, C.G, (2013). *Educational administration: theory, research and practice*. New York: Mc Graw Hill

Hurst, S., Leonard, J. (2007). Garbage in, garbage out: the effect of library instruction on the quality of students' term papers. *Electronic journal of academic and special librarianship*, 8 (1) 1-12

Jacobs, J. A. (1996). Gender inequality and higher education. *Annual Review of Sociology*, 22 153-185.

Jacobson, T.E., Gibson, C. (2015). First thoughts on implementing the framework for information literacy. *Communications in information literacy*, 9 (2), 102-110

- Jacobson, T.E. (2011). Teambased learning in an Information Literacy course. *Communications in information literacy*, 5 (2), 82-101
- Klarus, R. Vijlder, F.de (2010). *Wat is goed onderwijs? Bestuur en regelgeving*. Den Haag: Boom Lemma
- Jones, G.J. (2013). *Organizational theory, design and change*. Boston: Pearson Education
- Knieriem-Veefkind, C. (2014). *Informatievaardig afstuderen in het HBO: samen met de bibliotheek de kwaliteit omhoog!* Utrecht: Hogeschool Utrecht
- Kolster, R. et al. (2015). *Internationale good practices onderwijskwaliteit en studiesucces: rapport voor het ministerie van onderwijs, cultuur en wetenschap*. Center for Higher Education Policy Studies: Enschede, geraadpleegd op 16 juni op <http://purl.utwente.nl/publications/96047>
- Limberg, L. (1999). *Three conceptions of information seeking and use. Exploring the contexts of information behavior. Proceedings of the second international conference on research in information needs, seeking and use in different contexts*. Sheffield: z.n
- Lindblom-Ylänne, S., Lonka, K. (1999). Individual ways of interacting with the learning environment: are they related to study success? *Learning and Instruction*, 9 (1999), 1-18
- Lindo, J.L.M., Holder-Nevis, D., Dover Roberts, D. et al. (2013). Shaping the research experiences of graduate students using action research. *Nurse Education Today*, 33 (2013), 1557-1562
- Mackey, T.P., Jacobson, T.E. (2014). *Metaliteracy: reinventing information literacy to empower learners*. Chicago: Neal-Schuman
- Marton, F., Saljo, R. (1984). *Approaches to learning. The experience of learning*. Edinburgh: Scottish Academic Press
- Mazella, D., Heidel, L., Ke, I. (2011). Integrating reading, information literacy, and literary studies instruction in a three-way collaboration. *Learning Assistance Review*, 16 (2), 41-53
- Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (2012). *Kwaliteit in verscheidenheid: strategische agenda hoger onderwijs*. Den Haag: Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
- Mullins, K. (2016). IDEA Model from theory to practice: integrating information literacy in academic courses. *The Journal of Academic Librarianship*, 42 (2016), 55-64
- NHTV Breda (2013). *Knowledge @work: strategie 2013-2017*. Breda: NHTV Breda
- NHTV Breda (2016). *Jaarverslag 2015*. Breda: NHTV Breda
- Research Information Network (2008). *Mind the Skills Gap: information-handling training for researchers*. Geraadpleegd op 5 januari 2016, van <http://www.rin.ac.uk/system/files/attachments/Mind-skills-gap-report.pdf>
- Rosman, T., Mayer, A.K., Krampen, G. (2015). Intelligence, academic self-concept, and information literacy: the role of adequate perceptions of academic ability in the acquisition of knowledge about information searching. *Information research: an international electronic journal*, 20 (1),
- Senge, P. (2012). *Schools that Learn. A fifth discipline fieldbook for educators, parents and everyone who cares about education*. New York: Crown Business
- Severiens, S., & Ten Dam, G. (2012). Leaving college: A gender comparison in male and female -dominated programs. *Research in Higher Education*, 53 (4), 453-470.

Sidelinger, R.J., Frisby, B.N., Heisler, J. (2016). Students' out of the classroom communication with instructors and campus services: exploring social integration and academic involvement. *Learning and Individual Differences*, 47 (2016), 167-171

Kaiser, F., Kolster, R. (2015). *Genderverschillen in studiesucces: een literatuurstudie naar verklarende mechanismen en contexten*. Geraadpleegd op 20 januari 2016, van <http://doc.utwente.nl/98309/1/Vossensteyn%20de%20jongens%20tegen%20de%20meisjes.pdf>

Timmers, C.F., Braber-van den Broek, J., Van den Berg, S.M. (2013). Motivational beliefs, student effort, and feedback behaviour in computer based formative assessment. *Computers & Education*, 60 (2013), 25-31

Tinto, V (2012). *Completing college: rethinking institutional action*. Chicago: University of Chicago Press.

Tinto, V (1975). Dropout from higher education: a theoretical synthesis of recent research. *Review of Educational Research*, 45 (1), 89-125

Velde, M. van der, Jansen, P., Dijkers, J. (2015). *Praktijkgericht onderzoek: opzetten, uitvoeren, analyseren en rapporteren*. Hilversum: Concept Uitgeefgroep

Verhoeven, N. (2015). *Het begeleiden van praktijkonderzoek: een praktische handleiding*. Amsterdam: Boom Lemma

Vink, M. (2014). *Een kwalitatief onderzoek over leerconcepties: de betekenis van leren bekeken vanuit individuele perspectieven van oudere mensen*. Enschede: Universiteit Twente

Vossensteyn, H. et al. (2015). *Dropout and completion in Higher Education in Europe: main report*. Luxemburg: European Commission

Young, S., Jacobs, W. (2013). Graduate student needs in relation to library research skills. *Journal of Modern Education Review*. 3 (3). 181-191

Bijlage 1 Interviewgidsen docenten en studenten

A. Interviewgids Docenten

Introductie

Doel onderzoek en vraagstelling (centrale vraag en deelvragen) uitleggen en rol hoofd mediatheek
Geeft u toestemming voor bandopname?

Onderwerpen

Introductievraag: Hoe gaat het op dit moment met je studenten/langstudeerders? Hoe lang begeleidt je al studenten?

Item: 1 Mentaliteit & attitude tegenover studiesucces, afstuderen

Wat is/betekent studiesucces voor jou?

Vind je het van belang dat studenten tijdig afstuderen, waarom?

Wat (de) motiveert momenteel jou om studenten te begeleiden tijdens hun afstuderen? (bv individueel, NHTV, sociale oorzaken)

Voel je je verantwoordelijk voor hun studietempo? Welke verwachtingen had en heb je van hun studiesucces, komt deze overeen met die van je student of die van je opleiding/academie?

Hoe groot is jouw vertrouwen in (tijdig) afstuderen van je studenten?

Hoe kan NHTV Breda / academie bijdragen aan studiesucces en bij het afstuderen (in het algemeen?)
En de student zelf? En jij als begeleider?

We gaan nu in op hoe jouw leren er uit ziet

Item 2. Leerstrategie/leermethode/leerstijlen

Wat is je visie op leren? Welke leerstrategieën zie je bij je studenten? Voldoen deze naar jouw mening? Passen die bij jouw wijze van leren? En bij de academei?

Heb je voor jezelf en je student leerdoelen (opgesteld) in de afstudeerfase? Welke?

Beschrijf eens positieve en negatieve ervaringen met studenten die met leren /wijze van leren te maken hebben. Hoe kwam dat denk je?

In welke mate en/of op welke manier geef jij zelf sturing aan het leerproces van studenten? En binnen de academie?

Welke (leer)belemmeringen heb je ervaren of ervaar je in de afstudeerfase/trajecten? (individueel, organisatorisch, curriculum)

Welke leerervaringen en competenties zijn nodig om succesvol af te studeren, vind/denk je?

We gaan nu in op hoe jij de rol van docent ziet.

Item 3. Rol van docent in afstudeerfase

Hoe zie jij de rol en taak van de afstudeerbegeleider/docent in de afstudeerfase?

Denk je dat je aan verwachtingen van student voldoet? En van de academie? Waarom wel/niet?

In welke mate /hoe kan jij bijdragen aan studiesucces in de afstudeerfase?

Welke specifieke competenties zou jij graag aan je afstuderende studenten willen leren?

Tot slot gaan we in op de rol van informatievaardigheid

Item 4. Rol van informatievaardigheid door heel studie en in afstudeerfase

Hoe kijk je tegen informatievaardigheid aan, wat zou jouw definitie zijn van informatievaardigheid? Vind je studenten over het algemeen informatievaardig? Hoe zou je dit willen toetsen?

Wat is het nut voor jou en voor student van informatievaardige competenties tijdens de studie en specifiek tijdens afstuderen? Omschrijf positieve en negatieve ervaringen en/of indrukken rondom informatievaardigheid. Welke trainingen waren/zijn daarbij van belang?

Hoe is/ zie je de ondersteuning van informatievaardigheid in het curriculum? Door wie? Hoe zou dit beter kunnen?

In welke mate past informatievaardigheid in jouw manier van leren/lesgeven en begeleiden? Waarom? En in die van NHTV/academie? Past het in het curriculum?

Voel je je verantwoordelijke voor het leren van informatievaardige competenties aan studenten? Waarom?

Op welke manier zou je effect kunnen hebben of verwachten van informatievaardige competenties of trainingen op studievoortgang/succes (snelheid en kwaliteit scriptie)?

Wat moet daarvoor gebeuren en door wie?

Heb je nog aanvullingen?

Afsluiting: dank voor de tijd en medewerking. De bandopname wordt alleen voor onderzoek gebruikt, je ontvangt een samenvatting van dit gesprek.

B). Interviewgids Studenten

Introductie

Doel onderzoek en vraagstelling (centrale vraag en deelvragen) uitleggen en rol hoofd mediatheek Geef je toestemming voor bandopname?

Onderwerpen:

Introductievraag: Hoe gaat het op dit moment met je studie? Met welk onderwerp ben je bezig? Heb je een achterstand, zo ja hoe lang?

Item 1. Mentaliteit & attitude tegenover studiesucces, afstuderen

Wat is/betekent studiesucces voor jou?

Vind je het van belang om tijdig af te studeren, wat is je intentie in deze? Is dit ten opzichte van je eerste studiejaar veranderd? Waardoor?

Wat (de) motiveert momenteel jou? (bv individueel, NHTV, sociale oorzaken)

Voel je je verantwoordelijk voor je eigen studietempo? Welke verwachtingen had en heb je van eigen studiesucces, waarom, komt deze overeen met die van je docent?

Wanneer verwacht je af te studeren? Hoe groot is jouw vertrouwen in (tijdig) afstuderen?

Hoe kan NHTV Breda/ opleiding bijdragen aan jouw studiesucces en bij het afstuderen (in het algemeen?)

We gaan nu in op hoe jouw leren er uit ziet

Item 2. Leerstrategie/leermethode/leerstijlen

Hoe leer jij (het liefst), heb je geleerd, waarom?

Heb je leerdoelen voor jezelf benoemd?

Beschrijf eens positieve en negatieve leerervaringen. Hoe kwam dat?

In welke mate en/of op welke manier geef jij zelf sturing aan jouw leerproces?

Welke leerbelemmeringen heb je ervaren of ervaar je tijdens het studeren/de afstudeerfase?
(individueel, organisatorisch, curriculum)

Welke leerervaringen en competenties heb je nodig (gehad) om succesvol af te studeren, vind/denk je?

We gaan nu in op hoe jij de rol van docent ziet.

Item 3. Rol van docent in afstudeerfase,

Hoe zie jij de rol en taak van de afstudeerbegeleider/docent in de afstudeerfase?

Voldoet deze aan jouw verwachtingen? Waarom wel/niet?

In welke mate /hoe kan jouw afstudeerdocent bijdragen aan jouw studiesucces in de afstudeerfase?

Welke specifieke competenties zou jij graag van je afstudeerdocent willen leren?

Tot slot gaan we in op de rol van informatievaardigheid

Item 4. Rol van informatievaardigheid door heel studie en in afstudeerfase

Hoe kijk je tegen informatievaardigheid aan, wat zou jouw definitie zijn van informatievaardigheid?
Vind je jezelf informatievaardig? Waarom? Hoe zou je dit willen toetsen?

Wat is het nut / behoefte voor jou (geweest) van informatievaardigheid tijdens de studie en specifiek tijdens je afstuderen? Omschrijf positieve en negatieve ervaringen en/of indrukken. Welke trainingen waren/zijn daarbij van belang?

Hoe was de ondersteuning van informatievaardigheid? Door wie?

In welke mate past informatievaardigheid in jouw manier van leren? Waarom? En in die van NHTV/opleiding?

Op welke manier zou je effect kunnen hebben/verwachten van informatievaardige competenties of trainingen op jouw studievoortgang/succes (snelheid en kwaliteit scriptie)?

Wat moet daarvoor gebeuren en door wie?

Heb je nog aanvullingen?

Afsluiting: bedankt voor je tijd en deelname. Bandopname wordt alleen voor onderzoek gebruikt. Je ontvangt een samenvatting van dit interview.

Bijlage 2 Aanbod lessen informatievaardigheid verzorgd door mediatheek

De score categorieën zijn ingedeeld op basis van de variatie die uit de tellingen naar voren zijn gekomen en sluiten elkaar uit:

- 1: niet aangeboden (in geen enkel studiejaar aangeboden tijdens het betreffende collegejaar)
- 2: alleen in 1 studiejaar aangeboden tijdens het betreffende collegejaar
- 3: in 2 studiejaar aangeboden tijdens het betreffende collegejaar
- 4: in meerdere studiejaar tijdens het betreffende collegejaar aangeboden en/of meerdere keren in 1 studiejaar
- 5: in alle studiejaar aangeboden tijdens het betreffende collegejaar

Tabel 1 Aanbod lessen Informatievaardigheid verzorgd door mediatheek Academy for Leisure¹⁸

Collegejaar/ Studiejaar	Leisure Management 1e jaars	Leisure Management 2e jaars	Leisure Management 3e jaars	Leisure Management 4e jaar,	Score
2014/2015	13 klassen/1 uur/124 stud. Opkomstpercentage: 30,6%				2
2013/2014	13 klassen/1,5 uur/156 stud. Opkomstpercentage: 59% Herhalinglessen:13 klassen/1 uur/124 stud. Opkomstpercentage: 56,3%				4
2012/2013	14 klassen/1 uur/Onbekend aantal stud. Opkomstpercentage: niet beschikbaar				2
2011/2012	12 klassen/ 2 uur/188 stud Opkomstpercentage: 78,3%				2
2010/2011	17 klassen/1 uur/245 stud. Opkomstpercentage: 81,6% Herhalingslessen: 14 klassen/1,5 uur/192 stud. Opkomstpercentage: 76,8%			6 klassen/1 uur/76 stud. Opkomst percentage: niet beschikbaar	4
Gem. score, gemeten over 5 collegejaar					2,8

Bron: Kengetallen mediatheek NHTV Breda. Collegejaar, loopt van september tot en met augustus, bijvoorbeeld 2014/2015. Studiejaar betreft de 4 jaargroepen: 1^e jaar, 2^e jaar, 3^e jaar en 4^e jaar.

¹⁸ Leisure Management werd voorheen Vrijtijdsmanagement genoemd

Tabel 2 Aanbod lessen Informatievaardigheid verzorgd door mediatheek Academy for Digital Entertainment

Collegejaar/ Studiejaar	IMEM 1e jrs	IMEM 2 ^e jaars	IMEM 3 ^e jaars	IMEM 4 ^e jaars	Score
2014/2015	14 klassen/1 uur/107 stud. Opkomstpercentage: 56%			1 groep/2 uur/Onbekend aantal stud. Opkomstpercentage: niet beschikbaar	3
2013/2014	14 klassen/1 uur/60 stud. Opkomstpercentage: 28,3%			1 klas/2 uur/80 stud. Opkomstpercentage: 100% (verplicht)	3
2012/2013	16 klassen/1 uur/185 stud. Opkomstpercentage: 89,3%		3 klassen/1 uur/45 stud. Opkomstpercentage: 33%		4
2011/2012	16 klassen/1 uur/154 stud. Opkomstpercentage: 70%		1 klas/2 uur/50 stud. Opkomstpercentage: niet beschikbaar		2
2010/2011	14 klassen/1 uur/143 stud. Opkomstpercentage: 70,7%			4 klassen/1 uur/48 stud. Opkomstpercentage: niet beschikbaar	3
Gemiddelde score over 5 collegejaren					3

Bron: Kengetallen mediatheek. *Collegejaar*, loopt van september tot en met augustus, bijvoorbeeld 2014/2015. *Studiejaar* betreft de 4 jaargroepen: 1^e jaar, 2^e jaar, 3^e jaar en 4^e jaar

Bijlage 3: Scores ACRLnormen informatievaardigheid in studiehandleidingen

Academy for Leisure/Leisure Management

De courses zijn per competentie ingericht in de digitale leeromgeving. Binnen een competentie zijn soms meerdere vakken opgenomen, soms maar 1 vak. Er zijn ook keuzevakken meegenomen in deze analyse. Een enkele keer was de inhoud van de course niet (meer) beschikbaar. Voor collegejaar 2013./2014 is voor het eerste studiejaar geen informatie meer beschikbaar. De namen van de courses en competenties zijn niet weergegeven maar genummerd (C1, C2 etc.), omdat naamgeving van de competenties ieder collegejaar vrijwel dezelfde is. Een collegejaar loopt van september tot en met augustus, bijvoorbeeld 2014/2015. Studiejaar betreft de 4 jaargroepen: 1^e jaar, 2^e jaar, 3^e jaar en 4^e jaar. Data zijn verzameld tussen 29 juli tot en met 27 augustus 2016.

Collegejaar 2015-2016, Leisure Management studiejaar 1: niveau 1, 10 competenties (C)

	Norm 1	Norm 2	Norm 3	Norm 4	Norm 5	Score
C1			X	X	X	3
C2						0
C3	X	X	X	X	x	5
C4		X	X	x		3
C5 (niet beschikbaar)						-
C6	X	X	X	x		4
C7	X	X	X	x	X	5
C8				x	X	2
C9 (niet beschikbaar)						-
C10						0
Gemiddelde score:						2,75

In verband met ontbreken beschrijvingen van 2 competenties zijn deze niet meegewogen in de score

Collegejaar 2015-2016, Leisure Management studiejaar 2: niveau 2, 12 competenties (C)

	Norm 1`	Norm 2	Norm 3	Norm 4	Norm 5	Score
C1	x	X	X	x	X	5
C2						0
C3	X	X	X	x	X	5
C4	X	X	X	X		4
C5		X		x		2
C6		X	X	x	X	4
C7	x	X	X	x	X	5
C8				x	X	2
C9 (niet beschikbaar)						-
C10						0
C11						0
C12	x	X	X	x	X	5
Gemiddelde score:						2,9

In verband met ontbreken beschrijving van 1 competentie is deze niet meegewogen in de score

Collegejaar 2015-2016, Leisure Management studiejaar 3: 2 competenties (C) inclusief stage

	Norm 1`	Norm 2	Norm 3	Norm 4	Norm 5	Score
C1			X	X	X	3
C2 (niet beschikbaar)						-
Stage	x	x	X	X	X	5
Gemiddelde score:						4

In verband met ontbreken van beschrijving van 1 competentie is deze niet meegewogen in de score

Collegejaar 2015-2016, Leisure Management studiejaar 4: minor en afstuderen

	Norm 1`	Norm 2	Norm 3	Norm 4	Norm 5	Score
Minor (thematisch, vrij te kiezen)	x	x	x	X	X	5
Graduate traject	x	x	x	X	X	5
Gemiddelde score:						5

Collegejaar 2014-2015, Leisure Management, studiejaar 1: niveau 1, 10 competenties

	Norm 1`	Norm 2	Norm 3	Norm 4	Norm 5	Score
C1			X	x	X	3
C2						0
C3	X	X	X	x	X	5
C4			X	X		2
C5 (niet beschikbaar)						-
C6	X	X	X	X		4
C7	X	X	X	x	X	5
C8				X	X	2
C9 niet beschikbaar)						-
C10						0
Gemiddelde score:						2,6

In verband met ontbreken van beschrijving van 2 competenties zijn deze niet meegewogen in de score

Collegejaar 2014-2015, Leisure Management, studiejaar 2: niveau 2, 12 competenties

	Norm 1`	Norm 2	Norm 3	Norm 4	Norm 5	Score
C1		X	x	x	X	4
C2						0
C3			x	X		2
C4		x	x	x		3
C5			x	X		2
C6	X	x	x	x	X	5
C7	X	x	x	x	X	5
C8			x	x	X	3
C9 (niet bewschikbaar)						-
C10						0
C11						0
C12	X	x	x	x	X	5
Gemiddelde score;						2,6

In verband met ontbreken van 1 competentie is deze niet meegewogen in de score

Collegejaar 2014-2015, Leisure Management, studiejaar 3: 2 competenties inclusief minor

	Norm 1`	Norm 2	Norm 3	Norm 4	Norm 5	Score
C1			X	x	X	3
C2 specialisatie	x	x	X	x	X	5
Gemiddelde score:						4

Collegejaar 2014-2015, Leisure Management, studiejaar 4: minor en afstuderen

	Norm 1`	Norm 2	Norm 3	Norm 4	Norm 5	Score
Minor	x	x	X	x	X	5
Graduate	x	x	x	X	X	5
Gemiddelde score:						5

Collegejaar 2013-2014, Leisure Management, studiejaar 1: niveau 1:

niet beschikbaar

Collegejaar 2013-2014, Leisure Management, studiejaar 2: niveau 2: 12 competenties

	Norm 1`	Norm 2	Norm 3	Norm 4	Norm 5	Score
C1		x	X	x	X	4
C2			X			1
C3						0
C4		x	X	x	X	4
C5	x	x	X	x		4
C6			X	X		2
C7	x	x	X	x		4
C8	x	x	X	x	X	5
C9				x		1
C10			X	x	X	3
C11						0
C12						0
C13		x	X	x		3
Gemiddelde score:						2,3

Collegejaar 2013-2014, Leisure Management, studiejaar 3: 2 competenties inclusief minor

	Norm 1`	Norm 2	Norm 3	Norm 4	Norm 5	Score
C1			X	X		2
C2 specialisatie	x	x	X	x	X	5
Gemiddelde score:						3,5

Collegejaar 2013-2014, Leisure Management, studiejaar 4: minor en afstuderen

	Norm 1`	Norm 2	Norm 3	Norm 4	Norm 5	Score
Minor	x	x	X	x	X	5
Graduate	x	x	X	x	X	5
Gemiddelde score:						5

Collegejaar 2012-2013, Leisure Management, studiejaar 1, niveau 1, 10 competenties

	Norm 1`	Norm 2	Norm 3	Norm 4	Norm 5	Score
C1 niet beschikbaar						-
C2						0
C3	x	X	x	x	X	5
C4			x	X		2
C5 niet beschikbaar						-
C6	X	X	x	x		4
C7	X	X	x	x	X	5
C8						0
C9 niet beschikbaar						-
C10			x	x		2
Gemiddelde score:						2,5

In verband met ontbreken van 3 competenties zijn deze niet meegewogen in de score

Collegejaar 2012-2013, Leisure Management, studiejaar 2, niveau 2, 12 competenties

	Norm 1`	Norm 2	Norm 3	Norm 4	Norm 5	Score
C1			x	x		2
C2						0
C3		X	x	x	X	4
C4 niet beschikbaar						-
C5				x		1
C6		x	x	x		3
C7	X	X	x	x	X	5
C8			X	x	X	3
C9niet beschikbaar						-
C10						0
C11						0
C12						0
Gemiddelde score:						1,8

In verband met ontbreken van 2 competenties zijn deze niet meegewogen in de score

Collegejaar 2012-2013, Leisure Management, studiejaar 3, 4 competenties

	Norm 1`	Norm 2	Norm 3	Norm 4	Norm 5	Score
C1			x	X		2
C2 project	X	X	x	X	X	5
C3	X	X	x	X	X	5
C4	X	X	x	X	X	5
Gemiddelde score:						4,25

Collegejaar 2012-2013, Leisure Management, studiejaar 4: minor en afstuderen

	Norm 1`	Norm 2	Norm 3	Norm 4	Norm 5	Score
Minor	X	X	x	x	x	5
Graduate	X	X	x	X	x	5
Gemiddelde score:						5

Academy for Digital Entertainment

Courses zijn per collegejaar en per blok ingedeeld in de studiehandleiding. De namen van de courses zijn niet weergegeven maar genummerd (C1, C2 etc.), omdat naamgeving van de courses ieder collegejaar vrijwel dezelfde is. Een collegejaar loopt van september tot en met augustus, bijvoorbeeld 2014/2015. Studiejaar betreft de 4 jaargroepen: 1^e jaar, 2^e jaar, 3^e jaar en 4^e jaar. Data zijn verzameld tussen 11 april en 16 mei 2016.

Collegejaar 2015-2016, International Media and Entertainment Management, studiejaar 1, 25 courses

	Norm 1`	Norm 2	Norm 3	Norm 4	Norm 5	Score
C1	X	x		X		3
C2	X	x		X		3
C3	X	x	x	x		4
C4	x	x	x	X		4
C5	x	x	x	x		4

C6				X	X	2
C7	x	x	x	X		4
C8	X	x	x	x	X	5
C9						0
C10	X	x	x	x	X	5
C11						0
C12						0
C13 (intro to research)	X	x	x	x	X	5
C14						0
C15						0
C16	X	x	x	x		4
C17	X	x	x	x	X	5
C18						0
C19			x	x		2
C20			x	X		2
C21						0
C22						0
C23	X	x	x	x	X	5
C24						0
C25						0
Gemiddelde score:						2,28

Collegejaar 2015-2016, International Media and Entertainment Management, studiejaar 2, 21 courses

	Norm 1`	Norm 2	Norm 3	Norm 4	Norm 5	Score
C1	X	x	x	x	X	5
C2	X	X	x	X		4
C3	X	X	x	x		4
C4	X	X	x	x	X	5
C5						0
C6						0
C7	X	X	x	x		4
C8						0
C9						0
C10						0
C11	X	x	x	X		4
C12						0
C13					X	1
C14						0
C15		x	x	X	X	4
C16		x	x	x	x	4
C17 (research course)	X	x	x	x	x	5
C18						0
C19						0
C20						0
C21						0
Gemiddelde score:						1,9

Collegejaar 2015-2016, International Media and Entertainment Management, studiejaar 3, 13 courses

						Score
C1 (work placement)						0
C2	x	x	x	x	X	5
C3	x	x	x	x	X	5
C4						0
C5	x	x	x	x	X	5
C6				X		0
C7						0
C8	x	x	x	x	X	5
C9						0
C10						0
C11						0
C12 (research course)	x	x	x	x	X	5
C13						0
Gemiddelde score:						1,9

Collegejaar 2015-2016, International Media and Entertainment Management, studiejaar 4, 10 courses

C1	x	x	x	x	X	5
C2						0
C3						0
C4						0
C5	x	x	x	x	X	5
C6						0
C7 (research)	x	x	x	x	X	5
C8						0
C9						0
C10 (graduation project)	x	x	x	x	X	5
Gemiddelde score						2

Collegejaar 2014-2015, International Media and Entertainment Management, studiejaar 1, 24 courses

	Norm 1`	Norm 2	Norm 3	Norm 4	Norm 5	Score
C1		x	x	x		3
C2		x	x	X		3
C3						0
C4						0
C5						0
C6						0
C7	x	x	x	X		4
C8						0
C9						0
C10	x	x	x	x	x	5

C11						0
C12						0
C13 (research introduction)	x	x	x	x	x	5
C14						0
C15						0
C16						0
C17		x	x			2
C18						0
C19						0
C20	x	x	x	X		4
C21						0
C22						0
C23	x	x	x	x	X	5
C24						0
Gemiddelde score:						1,2

Collegejaar 2014-2015, International Media and Entertainment Management, studiejaar 2, 21 courses

	Norm 1`	Norm 2	Norm 3	Norm 4	Norm 5	score
C1		x	x	x	X	4
C2	x	x	x	X		4
C3	x	x	x	x		4
C4	x	X	x	x	x	5
C5						0
C6						0
C7		X	x	X		3
C8						0
C9						0
C10						0
C11	x	x	x	x	x	5
C12						0
C13					x	1
C14						0
C15						0
C16						0
C17	x	x	x	x	X	5
C18						0
C19						0
C20						0
C21						0
Gemiddelde score						1,4

Collegejaar 2014-2015, International Media and Entertainment Management, studiejaar 3, 13 courses

	Norm 1`	Norm 2	Norm 3	Norm 4	Norm 5	Score
C1						0
C2	x	x	x	X		4
C3	x	x	x	x	X	5
C4						0
C5			x	x		2

C6						0
C7						0
C8		x	x	x		3
C9						0
C10						0
C11			x	X		2
C12		x	x	x	X	4
C13						0
Gemiddelde score:						1

Collegejaar 2014-2015, International Media and Entertainment Management, studiejaar 4, 11 courses

	Norm 1`	Norm 2	Norm 3	Norm 4	Norm 5	Score
C1	x	X	x	x	X	5
C2						0
C3						0
C4						0
C5	x	x	x	x	X	5
C6						0
C7 (applied research)	x	x	x	x	x	5
C8						0
C9						0
C10						0
C11 (graduation project)	x	x	x	x	x	5
Gemiddelde score:						1,8

Collegejaar 2013-2014, International Media and Entertainment Management, studiejaar 1, 24 courses

	Norm 1`	Norm 2	Norm 3	Norm 4	Norm 5	Score
C1		x	x	X		3
C2			x	X		2
C3						0
C4						0
C5						0
C6						0
C7						0
C8						0
C9						0
C10			x	x	x	3
C11						0
C12						0
C13		X	x	x	x	4
C14						0
C15						0
C16						0
C17						0
C18						0
C19						0
C20	x	x	x			3

C21						0
C22						0
C23		x	x	x	X	4
C24						0
Gemiddelde score:						0,7

Collegejaar 2013-2014, International Media and Entertainment Management, studiejaar 2, 21 courses

	Norm 1`	Norm 2	Norm 3	Norm 4	Norm 5	Score
C1	x	x	x	x	X	5
C2	x	x	x	X		4
C3	x	x	x	X		4
C4			x	x	X	3
C5						0
C6						0
C7		x	x	X		3
C8						0
C9						0
C10						0
C11	x	x	x	x	X	5
C12						0
C13					X	1
C14						0
C15						0
C16						0
C17 (quality research course)	x	x	x	x	x	5
C18						0
C19						0
C20						0
C21						0
Gemiddelde score;						1,4

Collegejaar 2013-2014, International Media and Entertainment Management, studiejaar 3, 12 courses

	Norm 1`	Norm 2	Norm 3	Norm 4	Norm 5	Score
C1						0
C2			x	X		2
C3	x	x	x	x	X	5
C4						0
C5		x	x	X		3
C6		x	x	X		3
C7						0
C8			x	x		2
C9						0
C10						0
C11						0
C12	x	x	x	x	x	5
Gemiddelde						1,6

score:						
--------	--	--	--	--	--	--

Collegejaar 2013-2014, International Media and Entertainment Management, studiejaar 4, 11 courses

	Norm 1`	Norm 2	Norm 3	Norm 4	Norm 5	Score
C1	x	x	x	x	X	5
C2						0
C3						0
C4						0
C5	x	x	x	x	X	5
C6						0
C7 (applied research course)	x	x	x	x	x	5
C8						0
C9						0
C10						0
C11 (graduation project)	x	x	x	x	x	5
Gemiddelde score:						1,8

Collegejaar 2012-2013, International Media and Entertainment Management, studiejaar 1, 21 courses

	Norm 1`	Norm 2	Norm 3	Norm 4	Norm 5	Score
C1		x	x	x		3
C2						0
C3						0
C4						0
C5						0
C6						0
C7						0
C8		x	x	X		3
C9			x	X	X	3
C10						0
C11 research course	x	x	x	x	x	5
C12						0
C13						0
C14						0
C15						0
C16		x	x	x	x	4
C17						0
C18						0
C19						0
C20		x	x	x	X	4
C21						0
Gemiddelde score;						1

Collegejaar 2012-2013, International Media and Entertainment Management, studiejaar 2, 17 courses

	Norm 1`	Norm 2	Norm 3	Norm 4	Norm 5	Score
C1						0
C2						0
C3	x	x	x	X		4
C4			X	x	X	3
C5						0
C6						0
C7						0
C8						0
C9						0
C10	x	x	x	x		4
C11					X	1
C12						0
C13			x	x	X	3
C14						0
C15 (quality research)	x	x	x	x	X	5
C16						0
C17						0
Gemiddelde score:						1,1

Collegejaar 2012-2013, International Media and Entertainment Management, studiejaar 3, 11 courses

	Norm 1`	Norm 2	Norm 3	Norm 4	Norm 5	Score
C1						0
C2			x	x		2
C3	x	x	x	x	X	5
C4						0
C5						0
C6						0
C7		x	x	x	X	4
C8						0
C9						0
C10 (research course)	x	x	x	x	x	5
C11						0
Gemiddelde score:						1,4

Collegejaar 2012-2013, International Media and Entertainment Management, studiejaar 4, 10 courses

	Norm 1`	Norm 2	Norm 3	Norm 4	Norm 5	Score
C1		x	x	x	x	4
C2						0
C3						0
C4	x	x	x	x	X	5
C5						0
C6						0
C7						0
C8 (research course)	x	x	x	x	X	5
C9						0

C10 (graduation project)	x	x	x	X	X	5
Gemiddelde score:						1,9

Bijlage 4 Beoordeling eindscripties

A) *Leisure management (Academy for Leisure)*

S = scriptie *Gemeten is de score per norm, niet per scriptie*

Collegejaar 2012/2013

Norm/scriptie	S 1	S 2	S 3	S4	S5	S6	S7	S8	S9	S10	Score
1											0
2											0
3	X	X	X	x	x	x	X		X		8
4	X	X	x	X	x	X	x		X		8
5								x	X	x	3
Gemiddelde score											1,9

Collegejaar 2013/2014

Norm/scriptie	S 1	S 2	S 3	S4	S5	S6	S7	S8	S9	S10	Score
1		X	X		x			x	X		5
2											0
3	X	X	X	X	X	X	x	X	X	X	10
4	X	X	X	X	X	x	X	X	X	x	10
5				x	X		X	X		X	5
Gemiddelde score											3

Collegejaar 2014/2015

Norm/scriptie	S 1	S 2	S 3	S4	S5	S6	S7	S8	S9	S10	Score
1	X	X	x				X	X			5
2		X									1
3	x	X	X	x	X	x	X	X	x	X	10
4	X	X	X	X	x	X	x	X		X	9
5		X	X	X							3
Gemiddelde score											2,8

Collegejaar 2015/2016

Norm/scriptie	S 1	S 2	S 3	S4	S5	S6	S7	S8	S9	S10	Score
1	X		X	x	x	x	X	x			7
2											0
3	X	X		X	X	X	X	X	X	X	9
4	X	x	x	X	X	X	X	X	X		9
5	x	x	x	X	X	X	X	X	x	X	10
Gemiddelde score											3,5

B International Media and Entertainment Management (Academy for Digital Entertainment)

S= scriptie, Gemeten is de score per norm, niet per scriptie

Collegejaar 2015/2016

Norm/scriptie	S 1	S 2	S 3	S4	S5	S6	S7	S8	S9	S10	Score
1				X	X	x	X	X	X		6
2					X	X	X	X	X		5
3	X			X	x	X	X	X	X		7
4	X			X		X	X	X	X		6
5	x			x	X	x	x	x	x		7
Gemiddelde score											4,4

Van 3 scripties zijn geen gegevens (toelichting) gevonden en niet meegewogen in de gemiddelde score

Bijlage 5 Samenvattingen 19 interviews

Samenvatting Geluidsfragment, 20160707.15.06.01 (AFL)

Hoe gaat het met je studenten?

De meeste zijn klaar, er is nog 1 in het afstudeerproces. Die zit in de beginfase, Vooral het definiëren van het probleem, de vraagstelling vanuit bedrijf is niet voldoende. Dit is te danken aan het feit dat het geen goed onderzoek is. Het onderwerp is niet dusdanig bevroegbaar: hoe gaan we dit nou naar een probleem omvormen dat het wel onderzoekbaar is? Studente gaat theorie fase nu in. Waarbij ze als het ware gebruik gaat maken van diensten die (...) mediatheek leveren.

Wat betekent studiesucces voor jou?

Formeel is dat natuurlijk **haal je het diploma of punten wel of niet**, ik sta daar niet noodzakelijk anders in, maar ik denk meer na **over wat moet je kunnen om die punten te kunnen halen**, ik beoordeel vaak. Binnen leisure management begeleid je ze alleen maar, niet beoordelen. Als ik mijn werk goed doe, dat is heel interessant he, **als ik mijn werk goed, doe want uiteindelijk moet student het zelf doen**, maar **ik moet juiste vragen stellen, een juiste kritische noot**. Dat een student niet het idee heeft dat hij een oneindige vrijheid heeft en binnen die vrijheid kan (...) ook nog een ver gaan. **Je moet dusdanig inkaderen, de juiste vragen stellen, zodat student beter in de gaten heeft: hoe beperk ik, hoe hou ik de lijn erin?** Klinkt alsof **je heel erg met proces bezig bent, in mijn geval ga ik wel heel vaak wel op inhoud zitten**. Op basis van die inhoud ga ik de vragen stellen. Misschien is dat de academische inslag die ik heb, de **hoeveelheid onderzoekservaring** die ik zelf heb. **Ik vind het heel belangrijk om tijdig af te studeren, want het kost klauwen met geld en niemand is er bij gebaat, ook ikzelf niet. Voor die ene student heb ik dit jaar uren voor gekregen, en volgend jaar niet maar die zit wel volgend jaar uurloos in mijn portfolio**

Hoe zie je de rol/bijdrage van de docent(begeleider) bij studiesucces?

In de praktijk is het voor mij **onmogelijk gebleken om me puur op proces te blijven focussen**. Ik **vind proces is meer verantwoordelijkheid van de student**, die bepaalt wanneer hij werkt aan dingen en aan welke dingen. Waar aan gewerkt wordt zit een bepaalde logica in. Bij mij begint dat bij het probleem te definiëren. Dan ga je nadenken wat weten we er al over. Dan ga je literatuur in duiken, dat is ook weer zo'n filter proces: welke informatie moet ik zelf nou nog gaan verzamelen. Aan de ene kant is literatuur leidend daarin, waar moet je op letten bij dit probleem? Aan de ander kant is het specifieke probleem bepalend welke informatie verzameld moet worden, en hoe en dan krijg je dat methodologische vraagstuk. Voor mij is het heel simpel: **bij onderzoek moet je logische stappen aflopen. Is de ene fase afgelopen, dan ga je naar volgende fase. Als je dat goed doet, komt het altijd wel goed.**

Mijn bijdrage bestaat eruit door de juiste vragen te stellen, juiste opmerkingen te plaatsen, in de praktijk gaat het erom dat de focus blijft bestaan. Misschien schiet ik te kort in het procesmatige. Dat ik daar student (te weinig) in begeleid. **Bij evaluatie krijg ik goede scores behalve op punt van begeleiding van planning en dingen. Ik vind dat de verantwoordelijkheid van student zelf. Ik vind het te ver gaan als ik (hun) planning zou moeten maken.**

Hoe blijf je gemotiveerd:

Puur de groei en de ontwikkeling van een student, dat doet me goed. Ik heb in de praktijk niet meegemaakt bij studenten dat ik gedemotiveerd raak (demotivatie) . Deze week heb ik een jongen gehad, dat is een product van niet optimale begeleiding, heeft het niet gehaald, daar zie je duidelijk van wat rol is van begeleider, wat de rol kan zijn voor docent. Wat lastig is, is: ga maar eens zeggen je hebt je werk niet goed gedaan tegen een collega. Zo'n persoon merkt het zelf wel, dan worden ze soms zenuwachtig van, dan voelen ze verantwoordelijkheid, soms is het ook afschuiven, dat heb je als student zelf niet in de hand. Het heeft er ook mee te maken hoeveel tijd je hebt, hoeveel je eraan besteedt, ik besteed heel gemiddeld te veel tijd aan studenten, dan kom ik met ander dingen weer in de knel. Ik heb 10 jaar ervaring als docent, veel geleerd, maar je blijft leren.

Ene student gaat meer aan je hangen dan een ander. Bijvoorbeeld een langstudeerder. Had al 2 niet-succesvolle trajecten achter de rug. Ik ben meteen begonnen met van: we gaan andere opdracht zoeken. Goede vragen stellen, wat is nou eigenlijk het probleem. Ze had heel veel literatuur over het onderwerp, goed empirisch werk gedaan, goed theoretisch kader, goed met anderen gesproken, goed informatie samengevat en ja daar heb ik heel duidelijk een rol in gehad. Ik ben daar veel te ver in gegaan met begeleiding. Bepalende rol in gehad soms, überhaupt tot aan het formuleren, die (student) moest bij de hand worden genomen, had geen zelfvertrouwen, en dan wordt je rol belangrijker. **Academie moet uitgaan van een gemiddelde student.** Dit is gewoon uitzondering die heel veel extra tijd nodig had. Ik krijg ergens rond de 15 uur rond begeleiding van student. Ik ben hier zeker 30 uur aan kwijt geweest. Hoe vaak is ze niet bij mij langs is geweest, dat ik letterlijk de hele structuur aan het uitkauwen was. Überhaupt dat je voor de derde keer een stuk gaat lezen, dat kan niet, heb je de tijd niet voor, je moet 1x keer een stuk lezen, 1x commentaar en daar moet student mee aan de slag. Dat is een gemiddelde student.

Wat kan Academie bijdragen aan studiesucces?

Een student dient veel beter inzicht te krijgen in de fases van het onderzoek en wat je verwacht; wat een docent toetst in zo'n fase. Dat je dus heel concreet op papier zet wat je eisen zijn, wanneer je wat doet, waar geef je commentaar op, hoe vaak, en wat eisen zijn, hoe vaak zie je een student, hoeveel tijd besteedt je daar aan. En wat zijn de eisen van docenten aan de andere kant. Iedereen verzint dat voor zichzelf, Er komt iemand van buiten naar binnen en die hoort: je moet afstudeerders begeleiden. Denk je dat zo iemand begrijpt wat je moet doen? **Binnen AFL is die informatie er niet.** We zijn natuurlijk NHTV breed bezig om collega's op te leiden. Heel veel mensen vinden echter het niet fijn om aan te geven dat ze iets niet zo goed kunnen. **Denk dat er veel in variatie zit, ook in niveau van begeleiding.** Met langstudeerders hebben we een paar collega's die daar speciaal op ingezet zijn. Kan me bijna niet voorstellen dat ze daar speciaal idee achter hebben zitten.

En de bijdrage van een docent?

Is de klik zo belangrijk? Als je een narcist als begeleider hebt? Kijk er zijn bepaalde persoonlijkheden waar je bijna niet mee kan samenwerken. Als begeleider niet goed weet wat je doet, niet geïnteresseerd is (in de student). **Aan de andere kant, als je zoveel mensen begeleidt, wordt het heel lastig. Die persoonlijke dimensie is wel relevant iets, maar hoe ga je dan, kun je al die elementen invatten?**

Wat is je visie op leren?

Ik weet niet of ik over studenten kan spreken in de zin van leerstrategieën, voor mij persoonlijk is het altijd interesse. **Zo gauw je interesse gaat krijgen in bepaald onderwerp en je weet beetje wat het doel is. Dan begint bij mij de trigger om aan iets te werken, bij de begeleiding van studenten. Dan probeer ik wel enthousiast te worden voor het onderwerp en de relevantie van het onderwerp en vandaaruit de motivatie bevorderen om er eraan te werken. Ik denk wel dat dat de key is.**

Heb je leerdoelen?

Moet ik leerdoelen dan nog herformuleren of zijn die in het proces verweven?. **Afstuderen op een onderzoek is een feite een soort van eindtoets van iets wat je in feite al geleerd heb, je gaat het nu alleen zelfstandig doen. Die leerdoelen liggen in zekere zin al vast denk ik.** Ik moet een student er wel vaak aan herinneren, wat wil je nou bereiken, wat is nou het doel van een probleemstelling. Stiekem ben je de fases dan aan het uitleggen wat is nou het doel van dit ding. Helder en welk concreet doel heb je? Dat is verweven met een inherente drive om datgeen dan ook te gaan doen.

Welke belemmeringen zie jij voor studiesucces in de organisatie?

Verschil tussen de eerste drie jaar en het vierde jaar: Heeft te maken met verantwoordelijkheid voelen voor je eigen ontwikkeling. Motivatie is altijd belangrijkste ding geweest, **al dat groepswork is denk ik niet motiverend; werkt niet altijd heel motiverend.** Of je moet geluk hebben dat je met heel gedreven mensen werkt. Maar ook daar, dat oppakken dat betekent dat jezelf een interne

motivatie, drive vindt en dat betekent ook vaak dat mensen eenzelfde kant op denken als jou. **Iemand die wat onzekerder is, minder helder idee of doelen heeft, vindt het fijn om geleid te worden.**

Welke competenties zijn van belang of leer je ze?

Je moet kennis hebben. Het helpt wel als je weet wat al die (onderzoek) fases in houden en wat het doel van die fases is. Als ik dat achteraf nog moet vertellen is het lastig. Naast motivatie en gedrevenheid. Rol als begeleider is triggeren en scherp zetten.

Rol van Informatievaardigheid (IV)? Definitie?

Meest basale is de **mate waarin je in staat bent om informatie te vinden, maar daar hoort bij verwerking en proces van die informatie, mate waarin je in staat bent om te filteren en dat heeft te maken met welk doel wil ik bereiken en welke informatie heeft met dat doel te maken dus hoe pas ik dat in.** En dan kom ik weer terug op goed in de gaten hebben van wat is nou het doel. Laten we zeggen **dat IV te maken heeft met weten welke informatie ik nodig heb, waar ik die kan vinden en over een goede filter beschikken om de hoeveelheid informatie te reduceren tot essentiële informatie. Studenten zijn niet altijd IV; er is echt grote variantie in studenten. Gemiddeld genomen vind ik het magertjes.**

Wat is volgens jou het nut van IV in het vierde jaar?

Dan krijg je dus **Wie is nou IV: Is dat student zelf of de begeleider. Als de student het niet is, dan moet docent het zijn en die heeft niet altijd tijd en dat leidt tot slechte scripties. Heeft te maken met hoeveelheid druk die een docent heeft. Vooral aan eind van het jaar.** Tussendoor moet het ook goedlopen. **Idealiter hoeft begeleider een student niets meer te leren.** Hij moet zorgen dat alles binnen die bandbreedte blijft. Niet beperken tot proces, ook belangrijk dat docent in de gaten houdt en weet waar zitten mijn grenzen? Zeker bij een zwak theoretisch kader. Ik ben blijer als ik wat academischer heb. Tussen professionele onderwerpen zitten ook juweeltjes.

Wat kan het effect van IV op studiesucces zijn?

Binnen die definitie (hierboven) is het bijna fundamenteel. Alles heeft daar uiteindelijk mee te maken. Zal een Effect hebben op cijfer dat je krijgt. Ik heb niet zo'n goed idee van waarom iemand studievertraging oploopt, Bij feedback aan de student krijg je pas drie weken later een reactie, weet niet waarom: is student gedemotiveerd? Als er studievertraging is, dan vaak toch omdat student zelf veel tijd nodig heeft met relatief simpele opmerkingen om daar wat mee te doen. Ook het aantal keren dat student weer hetzelfde stuk inlevert; **het heeft te maken met niveau van student. Niveau is een soort verzamelbegrip: tijd en aandacht die je er als student aan hebt besteed. En de vraag: beschik jij wel over het niveau om dit te doen?**

Wat moet er binnen de organisatie gebeuren en door wie om studiesucces te verbeteren door middel van IV?

Mbt afstuderen: **veel strakker maken. De organisatie lijkt niet te begrijpen dat afstuderen uit 2 fases bestaat,** uit het plannen van onderzoek, het onderzoeksvoorstel schrijven en aan andere kant simpelweg het uitvoeren. Ik denk dat **we veel eerder moeten zeggen, dit gaat niks worden, eerder aangeven, eigenlijk een soort evaluatie na inleveren van het onderzoeksvoorstel.** Een evaluatie van: dit is het probleem, dit is wat we al weten, dit is informatie die nodig is en zo gaan we het aanpakken. Als dat plan niet goed in elkaar zit, gaan 2^e helft niet goed. Dit zijn we wel in academische bachelor aan het doen. Je knipt het proces in 2 delen op. 2^e deel is gewoon informatie verzamelen zoals gepland en je gaat het opschrijven zoals je gepland hebt en conclusies zijn logisch.

Hoe kan je IV in het onderwijs inbrengen?

Idealiter heeft student altijd toegang tot basisinformatie. Er is een idee: Pocket teacher. Docent levert daarin alle informatie voor student over processen, van afstuderen, incl. vragen stellen. Dan zie je wat niet duidelijk is voor student. Alles valt of staat of student het gaat gebruiken, ziet hij de waarde ervan? **IV heeft in die zin in bepaalde mate te maken met inzicht en bewustzijn en intelligentieniveau van student zelf. Als het goed is, is je systeem zodanig ingericht. Dat dit bij een student eerder is gesignaleerd als dit niet aanwezig is. Die moet er niet na vier jaar achter komen dat hij**

eigenlijk het niveau niet heeft. Voor academicus is wel een kritische houding vereist, bij HBO student is dat wat minder terwijl ik denk dat het net zo belangrijk is.

Samenvatting geluidsfragment 650324 (ADE)

Hoe gaat het met je studenten?

Het lijkt alsof ik altijd zwakke studenten krijg, het zijn geen goede schrijvers. Misschien vragen studenten speciaal naar mij, **je kunt drie voorkeursdocenten opgeven**, omdat ze weten dat ik een stuk verder ga en ook in het Engels coach. **Over het algemeen vind ik onze studenten best zwak wanneer ze scriptie moeten schrijven.**

Wat betekent studiesucces voor jou?

Een combinatie van dat student 4 jaar doorlopen heeft met veel plezier en elke keer geïnspireerd wordt door leeromgeving om nieuwe dingen te leren. Conventioneel is dat ze klaar zijn binnen 4 jaar maar dat vind ik niet zo interessant. Als je kijkt dat student vanaf kleuterschool al leert heeft student soms deze fase tijd nodig om andere dingen te doen, zoals werk naast de studie. **Studiesucces is dus plezier hebben in hun studie. En binnen 5 jaar zeker afstuderen.**

Hoe blijf je gemotiveerd?

Ik vind het gewoon **interessant om met jonge mensen te werken en heb plezier in mijn eigen vak.** Het omzetten van kennis, gedachten en processen in de Engelse taal is voor mij ook spannend om te zien hoe dat taalgebruik is bij student. **Ik vind het ook leuk om in de industrie te kijken bij de begeleiding. En verder te zien hoe studenten met onderzoeksvakken die ze nu ieder jaar krijgen, om zijn gegaan.**

Wat **demotiveert is** als student 4 jaar weinig aan Engels heeft besteed en in groepswork meelifter is geweest. Dus **de oppervlakkige student.** Dan moet ik hard werken om die toch gemotiveerd te krijgen om scriptie te schrijven. Ik motiveer ze soms op het overdrevene af. **Als ik een tijd niets heb gehoord zoek ik zelf contact. In gesprekken met collega's hoor ik dat ze niks laten horen als de student dat ook niet doet. Terwijl zwakke studenten juist dan aan hun jasje getrokken moeten worden. Vind het wel een gezamenlijke verantwoordelijkheid, hoeveel 4^e jaars student meer verantwoordelijkheid moet nemen dan 1^e jaars. Sommige studenten hebben extra begeleiding nodig, omdat ze niet informatievaardig zijn.**

Wat kan Academie bijdragen aan studiesucces?

Door **goede/hoge kwaliteit programma aan te bieden, ervoor te zorgen dat docenten met elkaar samenwerken, een gezamenlijk enthousiasme en passie uitstralen voor hun vak en studenten aanmoedigen om er zoveel mogelijk van te maken.**

Wat is je visie op leren?

Voor mijn eigen vak dring ik aan dat ze **heel veel lezen en schrijven**, Het is een samenhang tussen schrijven en kennis ontwikkelen. **Leren doe je door ervaringen op te doen en die te koppelen aan nieuwe kennis en daar weer een volgende stap, een wisselwerking en voortgang in te maken.** Dus geen ingewikkelde theorieën. **Wat ik jammer bij ons vindt is dat er in groepen wordt gewerkt. Dynamiek van groepen is niet altijd positief voor iedere deelnemer.**

Heb je leerdoelen?

We nemen aan dat ze de onderzoeksvakken goed hebben doorgelopen, weten wat kwalitatief onderzoek is etc. Bij de stage wordt verwacht dat ze met hun onderzoek bezig gaan, dan heb ik allerlei deeldoelen. Eerst moeten ze idee hebben wat er al is onderzocht over het onderwerp, dan pas de volgende stap.

Hoe zie jij de rol/bijdrage van de docent(begeleider) bij studiesucces?

Coachend, niet instruerend, ik ga niet uitleggen wat verschil is tussen kwalitatief en kwantitatief onderzoek. Ik kan wel waarnemen van dat student geen idee heeft hoe data te analyseren, dan stuur ik student weg met boodschap: ga eerst zorgen dat je op de hoogte bent van onderzoeksmethoden. Mijn valkuil is dat ik te veel aandacht besteed aan Engels en meteen ga corrigeren. Ik geef heel directieve sturing en dan met name op schrijven. Nu ben ik bezig met meer non-directief te zijn, meer coachend, minder docerend. Ik voldoe denk ik wel aan verwachtingen van studenten. Vind het heel **belangrijk dat vertrouwensband er is**. Ik benoem dat studenten heel open kunnen zijn naar mij en ben zelf ook heel direct. **Studenten hebben overigens geen idee in het begin waar ze aan beginnen dus de verwachtingen zijn er vaak niet.**

Welke belemmeringen zie jij voor studiesucces in de organisatie?

Dat het toch te los is, de **hele onderzoekstaak om een scriptie te schrijven. Dat staat toch nog veel te los van het programma. Ze krijgen genoeg onderwijs er in, maar wel steeds in groepen. Dat is vaak de zwakke schakel**, zelf in het vierde jaar moet je in een vak soms dingen met zijn tweetjes doen. De ander weet som meer ervan, 50% die het wel goed doen, 50% die wat zwakker zijn.

Bij **begeleiding van eindfase is goede coaching van belang**, Ben zelf 4^e jaars studiecoach geweest. Studiecoaches hebben dat overgenomen. **Ik zie afstand tussen studiecoaches en docenten bij ons, het zijn 2 verschillende domeinen**. Er lijkt een afstand tussen te zitten in negatieve zin. Als studiecoach kon ik heel veel, student volgen of ze alle vakken had gedaan en dan kon ik daarin ondersteunen. Nu ik niet meer studiecoach ben moet ik het met de student die ik krijg. Ik weet niet wie mijn studenten worden, als ik iemand krijg en ik heb vragen, kan ik wel naar de studiecoach gaan.

Welke competenties zijn van belang of leer je ze?

We zitten zo vast in een soort dogma van rigide competenties. Ik zou graag willen dat studenten onderzoek als iets fascinerend zien. Ze gaan de echte wereld in en dan mogen ze een onderwerp pakken om daar met heel veel enthousiasme antwoord op te zoeken. Ik probeer enthousiasme bij te brengen. Ik denk **dat samenwerken of met iemand of het gesprek aangaan, dus communicatie vaardigheden nog meer moet ontwikkelen**. Het is een dichte samenwerking natuurlijk tussen student en docent.. Als ik feedback stuur en ik hoor niks dan vind ik dat niet netjes. **Professionaliteit van studenten aanmoedigen in deze fase**. Eigenlijk zijn ze niet meer studenten, ze zijn professionals en zo moet je je ook gedragen op je stageplek.

Rol van Informatievaardigheid (IV)? Definitie?

Vaardigheid om info te vinden die je zoekt. Dat je in de 1e plaats te kunnen schrijven wat je vraag is en directe link kan leggen naar bronnen die je kan aanboren om het antwoord op je vraag te krijgen. Ik zie dat studenten heel veel problemen daar mee hebben. Ze vergeten dat ze eerst naar mediatheek kunnen gaan en niet direct google scholar nemen, want daar krijg je niet alle full tekst door. Is een eenvoudige stap die vaak wordt vergeten. Dus niet IV op formele grond, want ze **zijn juist wel heel infovaardig met hun smartphone. Dat is een vaardigheid die ze heel veel doen en een van de vele manieren is om info te vinden**.

Wat is volgens jou het nut van IV in het vierde jaar?

Dat ze kunnen vinden wat er over bepaald onderwerp al bekend is. Intertextualiteit leer ik ze al in 1^e jaar. Teksten van vroeger hebben samenhang (relatie) met waar we nu mee bezig zijn. Kijken wat er al onderzocht is, en nieuwe bronnen proberen aan te boren.

Wat moet er binnen de organisatie gebeuren en door wie om studiesucces te verbeteren door middel van IV? Hoe kan je IV in het onderwijs inbrengen?

Van belang is dat mediatheek een veel glanzende rol of plaats krijgt in het onderwijs. Op universiteit had ik dat wel. Ik denk **dat het een transitie is van een hogeschool, dat mediatheek belangrijker is geworden. Jullie weten gewoon ontzettend veel. Die uitstraling is heel belangrijk voor studenten om de gang naar de mediatheek te vinden en ondersteuning te krijgen**. De rol van de academie is dat ze de mediatheek veel meer betrekken bij ons onderwijs en andersom dat wij betrokken worden bij waar mediatheek mee bezig is. Blij met de centrale rol van

mediatheek op de campus. Dat onderschrijft mijn hoop dat mediatheek een grotere rol bij de hogeschool zal nemen.

Wat kan het effect van IV op studiesucces zijn?

Die praktische ervaring is nodig. Je mocht vroeger alleen maar bij scripties (IGAD) peer review artikelen gebruiken. Maar voor IGAD is dit niet haalbaar en geldt het niet. Ben nu aan het kijken welke blogs hebben welke waarde. Ik, als oudere docent moet goed in de gaten hebben hoe lezen studenten, kunnen ze grote lappen tekst aan? **Kan dus door perceptie van docent dat studenten anders info verwerken. Daar moet je als instelling op inspelen en tenminste kennis van nemen. Dan kan je altijd nog bepalen of je daarin mee gaat. IV past bij de academie omdat die studenten over het algemeen heel nieuwsgierig zijn, ze willen steeds nieuwe info zoeken, bijvoorbeeld via beeldmateriaal.**

Het is interessant om na te denken over hoe je dat aanpakt. Als infospec zegt dat hij beschikbaar is tijdens een spreekuur dan is dat al een stap. **Bedenk leuke, aantrekkelijke vormen om studenten te prikkelen, om te laten zien wat je als mediatheek voor student kan doen. Het is een actie van beide kanten, niet alleen van mediatheek. Alle docenten die een vak geven moeten plaats inruimen voor opdrachten waar informatieverwerking is in geïntegreerd.**

Samenvatting Geluidsfragment 650819 (ADE)

Hoe gaat het met je studie?

Ik ben nu 5^e jaars officieel. Ik heb een plan met studiecoach om vakken in te halen van 2^e en 3^e jaar. Het plan is om in september met 3^e jaar stage te beginnen en in februari daarna met afstuderen en scriptie. Ik moet het in stappen gaan doen, eerst die vakken gaan halen. Als **ik teveel vooruit ga denken schiet ik in de stress**

Wat betekent studiesucces voor jou?

Liefst als in dat ik in 4 jaar klaar ben met de studie, maar ik heb hiervoor 2 studies allebei een jaar gedaan en mee gestopt. Qua studiesucces heb ik niet het idee dat ik veel studiesucces heb behaald. **Studiesucces betekent voor mij gewoon dat ik mijn studie af heb.**

Hoe blijf je gemotiveerd?

Ik wil gewoon een keer klaar zijn, ik moet het nu gewoon afmaken. Als ik nu stop zit met schuld en geen diploma. Dus nu gewoon doorzetten en proberen af te ronden. Ben wel een beetje klaar met studeren. Ik denk **vooral dat het aan mezelf is om af te ronden en uit mezelf moet komen. School laat je best wel heel erg los, vooral als je boven het 4^e jaar komt. Je hebt geen les meer, er komt geen vraag vanuit school van hoe gaat het.** Dat doen ze pas in de zomervakantie, ze kijken pas als mensen 5^e jaar worden. Ik heb nu **nog weinig vertrouwen in afstuderen**, maar dat komt door die vakken die ik nog moet doen. En ik heb last van faalangst, dat speelt ook mee. Hopelijk krijg ik meer vertrouwen als ik vakken ga halen. Als je dan hoort van anderen dat afstuderen heel zwaar is moet ik er even nog niet aan denken.

Wat is je visie op leren?

Liefst ben ik alleen thuis aan het leren. Ik vind **het wel fijn als ik met klasgenootjes afspreek om te overleggen bij het leren voor een tentamen.** Volgens mij **heb ik niet echt leerdoelen**, wel wat ik moet leren in een week, maar niet heel vaak.

Wat kan Academie bijdragen aan studiesucces? Belemmeringen?

Eigenlijk **zie ik geen leerbelemmeringen.** Ik zat altijd in een klas en je had een studieloopbaanbegeleider waar je naar toe kon. Dan letten ze nog erg op je als je in een klas zit. Nu **zit ik niet meer in een klas, heb geen begeleiders** meer en school steekt geen of weinig aandacht in je. Je wordt nu wel losgelaten en dat vind ik lastig. Ik heb nu wel een studieloopbaanbegeleider, maar nog weinig contact gehad, kan alleen voor studiegerelateerde vragen daar terecht.

Hoe zie jij de rol/bijdrage van de docent(begeleider) bij studiesucces?

Dat iemand af en toe naar je terugkoppelt van hoe gaat het, lig je op schema. Dat je feedback krijgt en ze vragen waar je mee bezig bent. Gelukkig heb ik wel contact met student counselor (coach). Afstuderen is een proces wat je zelf moet doen, ze kunnen niet je hand vasthouden, dat weet ik. het is wel goed om af en toe contact met je te zoeken. Maar bij ons zijn ze veel meer van je bent HBO, het moet uit jezelf komen, als je feedback nodig hebt, moet je er zelf om vragen. Ik hoor veel om me heen **dat de begeleiding heel wisselend is.** Er is denk ik best veel verschil hoe docent daarmee om gaat. Het is fijn als iemand beetje betrokken is tijdens afstuderen.

Rol van Informatievaardigheid (IV)? Definitie?

Wat is informatievaardigheid überhaupt? Ik denk dat **de vaardigheid is om info te kunnen vinden of te weten waar je info vandaan moet krijgen om te vinden wat je zoekt. Ik denk wel dat ik informatievaardig ben. Ik kan altijd wel vinden wat ik zoek.** Soms lastig als je een artikel moet hebben die niet in de database zit. Ik ben wel goed in internet zoeken en in mediatheek zoeken. Daar heb ik geen moeite mee.

Wat is volgens jou het nut van IV in het vierde jaar?

Als je sneller je informatie kan vinden denk ik dat het heel veel tijd scheelt. Ook als je gelijk de goede informatie vindt. Als je veel gaat lezen wat niet betrekking heeft op je onderzoek is dat zonde van je tijd. Als je **vaardigheden hebt om gelijk het goede te vinden dan scheelt dat in tijd en energie. Filteren is nog het lastigste.** Vinden kan iedereen wel. Het is lastig om een artikel te kunnen scannen om te kijken of ik het artikel nodig heb. Of het relevant is. Ik kijk naar de conclusies en vragen die er in staan, anderen nemen het hele artikel door. Dan ben je heel lang bezig om iets te vinden.

Je bent in je 4^e jaar al te ver om van je docenten nog te leren, dan moet je dat al kunnen, want dan begin je al met een achterstand in je afstuderen. **Als je docent dan moet gaan vertellen hoe je artikelen moet vinden ga je met achterstand beginnen, je moet het eerder in je studietijd nodig zou moeten hebben.**

Combineren met een vak, we hebben veel research , wordt ook aandacht gegeven aan artikelen en dat je naar conclusie moet kijken, maar denk **wel meer aandacht moeten besteden aan hoe je het beste kunt vinden, en waar je terecht kan als je niet kan vinden.**

Meer hands on research krijgen, van hoe zoek je het. Nu is research meer; hoe stel je vraag op maar niet hoe je artikelen zoekt.

Vind groepswerk heel fijn qua opdrachten maken, fijn als je feedback van anderen kan krijgen. Je kan daar van elkaar leren. We hebben **wel relatief veel groepswerk.** Kan me voostellen dat het in je eentje lastig is. en **dan denk ik dat rol van de begeleider van belang is, inhoudelijk sparren, zit ik op goede weg?**

Samenvatting Geluidsfragment 650318 (AFL)

Hoe gaat het met je studenten?

Eigenlijk wel goed, ik heb er 8. Toch blijf ik het altijd wel moeilijk vinden, het zijn zulke diverse onderwerpen. En om dan toch weer studenten te coachen dat ze het beste uit zichzelf halen en verder te kijken dan hun neus lang is vind ik wel complex, is een uitdaging.

Wat betekent studiesucces voor jou?

Niet alleen behalen van hoge cijfers en tentamens en examen, maar ook met heel veel plezier een studie volgen en dat je daar als een vis in het water voelt en dat je zo succesvol bent in je studie. Op tijd afstuderen: op zich wel belangrijk. Ik vind het zo zonde, tenzij er echt bijzondere omstandigheden zijn. Als iemand ziek is dan vertraag je automatisch, maar **als het in principe niet nodig is, dan toch een gesprek aangaan om te kijken wat er aan de hand is en hoe kunnen we je weer aan het werk zetten. Ik vind eigenlijk wel dat een student binnen 4 jaar tijd af moet kunnen studeren.**

Hoe blijf je gemotiveerd?

Ik maak best **goede afspraken** met studenten, ze weten wat ze aan me hebben, dat ze altijd bij mij terecht kunnen. Ik **krijg teruggekoppeld dat ik heel makkelijk benaderbaar ben en bereikbaar, toegankelijk. Er zit best wel vaart in, ze studeren binnen afzienbare tijd af.** Wwat mij demotiveert? Ik vind **eigenlijk dat studenten als ze eenmaal aan eigen onderzoek beginnen wel echt heel erg gedreven zijn.**

Ik vind het belangrijk van; kom op jongens, je kunt het gewoon halen, dus we gaan ons best doen dat je het haalt. Ik vind wel, zij zijn aan zet, het is hun afstuderen. Zij moeten proactief handelen. Als zij ij pro actief benaderen dan ga ik helemaal mee, maar als ze niets laten weten dan vind ik wel: het is hun afstuderen. **Als je betrokkenheid toont, een soort commitment op de een of andere manier werkt het denk ik wel.**

Wat kan Academie bijdragen aan studiesucces?

Binnen AFL academie past die houding heel erg. Het is **kenmerkend voor AFL dat we heel erg betrokken zijn bij de studenten, heel erg bereikbaar. Dat die drempel niet hoog is om naar docente te stappen.** Wij staan niet hier en zij daar. Over het algemeen zijn we goed benaderbaar. Terwijl er geen sprake is van echt een ontzettende vriendschappelijk band. Er bestaat wel een vriendschappelijk afstand. Daardoor is er in hoge mate vertrouwen in student omdat je wel **geïnteresseerd ben in de student** en niet in een nummer. Wat dat betreft is het natuurlijk fantastisch dat we naar campus gaan maar dit is ook ideaal dat we zo **kleinschalig** zijn. **Als student voel je je niet zo snel verloren en dat denk ik wel bijdraagt aan studiesucces.** Ondanks dat we altijd een aantal langstudeerders hebben. Op een gegeven moment geloof ik zelfs dat we de meeste langstudeerders hadden. **Dat is wel heel scheef: aan de ene kant beweer ik: we zijn heel erg betrokken en aan de andere kant hebben we redelijk grote groep langstudeerders.**

Ik zie wel dat er **een kaasschaafmethode is. Dat ook constant de uren die je krijgt voor begeleiding steeds minder wordt. Dat vind ik wel zonde, want ik vind wel dat wil je de betrokkenheid kunnen tonen je er ook de tijd voor moet hebben en niet 100 duizend andere taken** hebben. Dat het er dan bij gaat inschieten. Dat zou ik **als het grootste gevaar zien.** Niet dat het een soort vrijwilligerswerk gaat worden. Op gegeven moment was er een potje voor het actief benaderen van langstudeerders, dat heeft op zich wel zin gehad. Omdat heel veel studenten (langstudeerders) heel prettig vonden dat er even in hun geïnvesteerd en naar hen geïnformeerd werd. **Iedereen wil uiteindelijk gelukkig zijn en aandacht hebben en is de menselijke maat dus heel belangrijk.**

Wat is je visie op leren?

Vind ik heel lastig en **ben van mening dat iedereen op een andere manier leert. Dat we vaak misschien soms uitgaan van een en dezelfde manier, iets teveel van een bepaald type denken.** Als je kijkt naar onze toetsing, we bieden altijd dezelfde toets vorm aan en ik denk dat het beter is dat je **daarin klein beetje varieert.** Omdat je dan een **andere manier van leren en denken stimuleert.** Mensen die wat minder goed zijn in leesvaardigheid en bijvoorbeeld bij een kennistoets, dat een groot beroep doet op leesvaardigheid; en als je daar niet sterk in bent, dan heb je keer op keer zo n kennistoets aan het eind en dan scoor je minder vanwege die leesvaardigheid.

Visie op leren schud ik niet 1 2 3 uit mijn mouw, ik **denk een beetje de variatie. Dus niet alleen gebruiken van het traditionele boek maar ook kennisclips, digitale leren. Visie van AFL was heel erg op 1 manier toetsen. Dat gaat veranderen: iets meer geïntegreerde mix.** Dat hele flipping the classroom, elarning tools, vind ik wel interessante ontwikkelingen. Alhoewel ik daarmee in 1^e semester van dit jaar ben gestart. Want het idee is dat je studenten feedback op elkaars stukken laat geven en dan in de klas die feedback gaat bespreken. Ik merkte dat we er van uitgaan dat studenten goede feedback kunnen geven, maar dat is helemaal niet het geval. Ik ontdekte dat studenten **helemaal nog niet zo goed zijn in feedback geven. Dus als je daar naar toe wil (als academie) moet iets vooraf gestimuleerd worden.**

Grootste probleem is dat de eerste 3 jaar met name gezamenlijk aan projecten wordt gewerkt, en bij afstuderen gaan ze ineens alles alleen doen. Dat vinden ze lastig, ineens hebben ze niet iemand die kan sparren. Als je beetje geluk hebt was dat met studenten die in die projecten een actieve rol hadden, maar als je een meeloper hebt en met sociaal vaardigheid project heeft gehaald, dan wordt het een lastig verhaal dat ze afstuderen. Vind het wel goed dat het individueel is. Zou niet aan moeten denken dat het in duo's is. Wiens bijdrage ga je dan toetsen, dat zou je heel goed inzichtelijk moeten maken.

Heb je leerdoelen?

We gaan **niet echt samen zitten en doelen op papier zetten.** Wel een soort van eis dat je als je dan je plan opstelt, dat je als student dan zelf persoonlijke leerdoelen schrijft..

Welke belemmeringen zie jij voor studiesucces in de organisatie?

Misschien wel, **dat het bij het afstuderen: draait het er echt om.** Waar je in jaar 2 kan denken, ja die opdrachtgever weet dat we student zijn moet er nu echt iets goeds gaan opleveren. **Ze moeten zelf op zoek gaan naar theorieën en het toepassen daarvan. Dat wordt wel als heel lastig ervaren. Dat zit hem toch in eerst gezamenlijk werken en nu wordt er meer van je verwacht., Je zit een**

stapje/niveau hoger. Die combinatie van dat je er tegen aan loopt dat het een complex vraagstuk is: welke kant moet het op, welke theorieën horen daar bij? Het levert ook vertraging op omdat er weinig enquêtes terugkomen, problemen met respondenten etc.

Hoe zie jij de rol/bijdrage van de docent(begeleider) bij studiesucces?

Coachende rol, inhoudelijke rol. Dus dat je gerichte feedback kan geven over theorie die verzameld is en onderzoek dat ze hebben gedaan. Vooraf in het intake gesprek vraag ik altijd wat verwacht ik van jou en wat verwacht jij van mij. **Spreek elkaars verwachtingen uit.** Antwoord van student is: dat je er bent als ik je nodig heb, als ik niet weet welke theorieën te gebruiken en dat er binnen afzienbare tijd wordt geantwoord. Ik **vind niet dat we specifieke richtlijnen (moeten) hebben van je moet zus of zo opereren.** Ik vind dat we dat in goed vertrouwen moeten doen dat we op bepaalde manier handelen. Er staat nergens op papier hoe en wat. Wel een handleiding, maar dat er echt gedragscriteria in staan, nee gelukkig niet.

Ik denk dat ik in enige mate wel bijdrage kan leveren aan studiesucces. Ik vind dat studenten redelijk snel hun afstuderen voltooien. **Snelheid is natuurlijk niet alleen belangrijk, maar kwaliteit is natuurlijk ook belangrijk. Ik denk dat die combi wel ok is. Daar zie ik wel een rol in van mezelf.** Ik stel samen met hen **een soort van tijdsplan** op, een deadline waarin ik concept wil zien. Tussentijds wil ik stukken zien en feedback daarop geven. **Daarin zal ik ook wel sturend zijn**, in eerste instantie **inhoudelijk**, maar ook bij afspraken **hoe dit of dat aan te pakken.** Ik vraag altijd: ga nadenken over mogelijke aanpak en samen bespreken we welke beste aanpak kan.

Theoretisch kader kan soms een flinke hobbel zijn, die studenten moeten nemen en dan komt informatiezoekgedrag om de hoek kijken. Factoren voor succes: helderheid en student gevoel geven dat je ze vertrouwt, dat ze het kunnen, snel reageren, en de tijd ervoor krijgen vanuit academie om student te begeleiden.

Welke competenties zijn van belang of leer je ze?

Onderzoekend vermogen, analytisch vermogen, schrijfvaardigheid, uitdrukkingsvaardigheid, maar ook dat je richting opdrachtgever je laat zien wat je in huis hebt.

Rol van Informatievaardigheid (IV)? Definitie?

Kunde, handigheid om als student of docent heel gericht naar die informatie op zoek te gaan die uiteindelijk helpt om een probleem op te kunnen lossen. Je kunt verdwalen in alle informatie die tegenwoordig toegankelijk is, maar dat je uit al die informatie die er is de essentie, de kern eruit kan halen. Dat kunnen niet alle studenten, niet altijd en dat kan ik ze ook niet kwalijk nemen. Er is een overkill aan informatie. Ik weet wel dat we ze er in trainen, maar nog steeds. En soms denk ik zelf: ik ga even achter computer zitten en zie zo een aantal interessante bronnen. Maar ligt dat dan aan student die niet kan zoeken of dat ik informatievaardiger ben. Dat ik wat gericht kan zoeken, **Ik denk dat je als docent kan helpen, ondersteunen, waarom zoek je niet zus of zo?**

Wat is volgens jou het nut van IV in het vierde jaar?

Effect is groot van IV en dat het wel belangrijk is. Maar we gaan misschien naar een model waarbij theoretisch kader en modellen worden gegeven. Student kan uit database zoeken naar geschikte (door AFL bepaalde) modellen, maar dan is het nog steeds dat je IV moet zijn, nog steeds getraind moet zijn in juiste model eruit pikken wat op jouw casus van toepassing is.

In Jaar 1 beginnen we al in mediatheekinstructie waarbij je getraind wordt in hoe ga je in mediatheek op zoek naar informatie. **In jaar 1 ga je ook al beginnen met onderzoeksplan, hoe ga je naar informatie op zoeken,** maar niet in super grote mate. Ik vind het op zich goed dat mediatheek daar een actieve rol in speelt. **Het is denk ik wel goed om vanuit andere invalshoeken te kijken en studenten te laten horen over dit soort dingen. Niet alleen docent zegt het, maar dit wordt bevestigd door ook mediatheek die specifiek instructies geeft. IV past wel in mijn manier van lesgeven. Ik geef natuurlijk best wel veel onderzoek, theoretisch kader, juiste manier van onderzoek. Ze moeten op zoek naar interessante bronnen. AFL is op zich best wel streng op naleven van apa, in de examencommissie zien ze wel fraudegevallen. Ondanks dat we te boek staan als een vrije academie vind ik wel dat we daar wel erg op zitten. Als je naar bronnen**

verwijst: het is niet jouw intellectuele eigendom dus zet je bronvermelding erbij. Vind ik goed dat we dat doen. Bij de internationale opleiding is hier een cultuur verschil. Bij bepaalde culturen moet je juist andermans bronnen overnemen, omdat je daarmee respect... . Dit is wel een uitdaging, is best lastig van de rol van examencommissie omdat je ze (studenten) het niet kwalijk kan nemen, omdat het zo cultureel bepaald is.

Wat kan het effect van IV op studiesucces zijn?

Dat Je als student niet constant zelf het wiel hoeft uit te vinden, maar **dat er al heel veel goede voorbeelden zijn uit de literatuur die je daarbij kunnen helpen en kunnen ondersteunen**. Dat je het op die manier aanpakt. Je staat er niet alleen voor, kijk eens naar andere modellen. Die jou gewoon stapsgewijs kunnen helpen tijdens je afstuderen, tijdens je onderzoek, tijdens het beroepsproduct dat je moet maken, **Het is niet alleen een last die literatuur, dat je al die boeken moet induiken, maar kan je juist ook helpen om je verder te ontwikkelen om makkelijker dat afstudeerproces door te gaan. Misschien Van uit die kant belichten.**

Wat moet er binnen de organisatie gebeuren en door wie om studiesucces te verbeteren door middel van IV? Hoe kan je IV in het onderwijs inbrengen?

Met name **inzicht geven, met goede voorbeelden werken. Een soort van inspiratie, misschien door mediatheek die zegt: stel je hebt dit onderwerp, hoe zou je het aanpakken, wat zou je kunnen doen om (met bepaalde onderwerp). Ik denk ook dat het goed is dat docenten daar op getraind worden. Hoe stimuleer je dat studenten makkelijk en heel gericht op zoek kunnen gaan naar informatie.**

Daar staan we open voor, niet elke collega zal zeggen: yes leuk. Als het aangegeven wordt dat het een belangrijk onderdeel is, als blijkt dat Informatie essentieel is in belang van student en studiesucces dan wordt daar wel ruimte voor gemaakt.

Samenvatting Geluidsfragment 2016.07.08.10.001 (AFL)

Hoe gaat het met je studenten?

Er zijn er net 3 die ik heb begeleid die het hebben het gehaald. Er waren er 2 bij die al bijna 2 jaar bezig waren. In principe gaat het goed. Er zijn ook studenten waar ik weinig contact mee heb. Is een langstudeerder die ook werkt. Laat niks horen. Begeleiding verschilt heel erg, Vorig jaar had ik 14 studenten tegelijk, dat was **toen teveel, heb ik ook aangegeven**. Is beetje afhankelijk van hoeveel er inleveren, afronden. Hoeveel je er bij krijgt ieder jaar. Blok a en b zijn rustige blokken. Ze leveren in blok d of e in. Ik heb verschillende studenten die al lang studeren of ik neem ze over van collega's waarbij het niet goed is gegaan.

Wat betekent studiesucces voor jou?

Ik vind **studiesucces niet perse dat je als student binnen 4 jaar afrondt. Dat je netjes je studie hebt afgerond, alle vakjes hebt gehaald, Voor mij is studiesucces als jij hier als leisure manager, want daar leiden we hier voor op, het werkveld in gaat en jezelf als persoon hebt ontwikkeld**. Dat doe je niet alleen hier op de academie, want dat moet ook daarbuiten. **Dus niet alleen vakjes halen maar ook ontwikkelen van jezelf na of buiten de studie**. Dat je straks als je het werkveld in gaat, dat je kunt laten zien, ik heb niet alleen de studie gedaan maar ook relevante werkervaring opgedaan. Dit opgepakt, pro actief geweest, dus dat je van jezelf iets kan laten zien. **Studiesucces zit ook in persoonlijke ontwikkeling van student naast je studie.**

Hoe blijf je gemotiveerd?

Positieve feedback rond studenten. Als ik inhoudelijk goede stukken zie, daar krijg ik energie van. Ik heb het niet vaak dat studenten afspraken niet nakomen ofzo. Bij mij is het altijd concreet afspraken maken. Als **proces goed** is hoef je dat niet te doen, maar als het een **langlopend proces is dan maak ik concrete afspraken zo van dan en dan**. Ik vind persoonlijk het begeleiden van afstudeerders leuk omdat het over een werkelijke opdracht gaat. Uit het werkveld. Proces is iets waarbij je moet accepteren dat het niet altijd over rozen gaat. Ik voel me niet verantwoordelijk voor hun studietempo.

Wat kan Academie bijdragen aan studiesucces? En de bijdrage van een docent?

Aanspreekpunt bieden. Ik vind in jaar 1 van de opleiding ben je coach, op een proactieve manier. Coaching wordt wat afgebouwd. Heeft te maken met ontwikkeling tot zelfstandige student. **De lijn voor studenten bij ons (AFL) is niet helemaal helder, dat hebben we ook erkend. Student die nog niet mag beginnen met afstuderen, omdat die nog vakken moet halen, heeft eigenlijk geen aanspreekpunt. Bij wie moet die terecht?** Ik heb mezelf sinds september vorig jaar, nadrukkelijk bij studenten onder de aandacht gebracht: zit je ergens mee, je kunt mij altijd aanspreekpunt gebruiken. Studenten die zitten in vacuüm, die zijn niet meer aan onderwijstaken gebonden en ook nog niet met afstuderen begonnen. Die **zitten in een soort niemandsland, die vinden het heel erg fijn als ze een aanspreekpunt hebben.** Bij ons is het zo, **Er moet een go op je onderzoeksvoorstel worden gegeven door je studiebegeleider. Dan geldt een studiedrempel van 4 ects.** Meeste Studenten denken, ik mag pas afstuderen als...., maar ze mogen gewoon opdrachtgever zoeken. Gevaar is dat je opdrachtgever hebt en je moet nog 2 vakken halen, dan mag je nog steeds niet met uitvoering beginnen. Ik denk dat studenten daar mee zitten. **Meeste studenten denken dat ze nog niet mogen afstuderen. Een duidelijke structuur in sfeer van begeleiding vind ik belangrijk, sfeer van kleinschaligheid, mede door deze locatie en informele manier van omgaan met studenten. Is een belangrijke factor, zodat student jou ook makkelijk kan vinden.** Dat doen ze ook. Studenten die ik heb gehad of een ander vak hebben gehad, komen nog wel eens naar me toe zo van zou je me nog eens willen uitleggen. Zij ondernemen zelf actie, dat vind ik altijd goed.

Wat is je visie op leren?

Je hebt studenten die vanaf dag 1 van de cursus keurig netjes het boek erbij houden, netjes voorbereid naar de les komen. Dat zijn **meestal studenten die het netjes halen en afronden.** Je hebt ook studenten die het studentenleven belangrijk vinden. Die leven meer in piekmomenten toe naar de toets momenten, dan zie je ook wel, **sommige hebben dan nog voldoende inzicht om daar redelijk goed doorheen te komen.** En anderen niet, ik probeer in de les dat soms te beïnvloeden maar dat lukt niet altijd.

Hoe past / welk leren bij academie? Dat is **nu wel beetje in discussie bij de academie. We hebben besloten vorig jaar om alle hoorcolleges op te nemen en worden als weblectures aangeboden op natschool. Dat doen zeker niet alle academies, hebben we specifiek voor gekozen om vrij te willen laten aan studenten om op later tijdstip dingen terug te kijken. Of als je er niet bent, kun je altijd in je eigen tijd kijken. Dat maakt wel dat student zegt: waarom zou ik nog naar hoorcollege komen. We gaan dit weer terugdraaien. Hoorcolleges heeft altijd alleen maar zin als daar interactie gebeurt, tenminste de tegenwoordige hoorcollege. Dat is niet meer hoe wij hoorcolleges zien: interactief. Gaat het vooral om interactie in de les, dan heeft het weinig zin om met 5 mensen in les te zitten.**

Wij zitten als opleiding te kijken: aan de ene kant vinden we het belangrijk om zelf student zijn eigen keuzes te laten maken, ook met betrekking tot leren. Aan andere kant: we ontwikkelen nu nieuw onderwijs. We hebben nu nieuw curriculum en dat gaat er toch meer naar toe om studenten toch meer hier te laten zijn en niet meer los te laten, Bijvoorbeeld voor eerste jaars meer blokken van 4 uur ingepland, waarbij 1^e uur je als projectleider daar bij zit. Dan 2 uur zelf te werken als studenten en 4^e uur om te bespreken wat ze gedaan hebben. Ipv 2 uur bij elkaar zitten om te bespreken en dan loslaten. Om toch student meer **gevoel te geven na het MBO en HAVO,** waar je eigenlijk veel meer contacttijd hebt, ervaren studenten onze contacttijd als weinig. Kijken hoe dat gaat met die blokken van 4 uur.

Heb je leerdoelen?

Als afstudeerbegeleiding heb ik geen leerdoelen opgesteld, wel met stagiaires. Het gaat dan om persoonlijke ontwikkeling bij stage. Bij afstudeerders gebeurt het niet bewust, wel bij stages.

Welke competenties zijn van belang of leer je ze?

Analytisch vermogen. Is niet altijd makkelijkste om te ontwikkelen als dat niet bij een student aanwezig is. De ene student is sterker in creatiever zijn, ander is sterker in analytisch. Bij afstuderen is dat nou eenmaal wel belangrijk. **Wat wij eigenlijk willen en dat staat bij eindexamen centraal is dat tot nu toe 3 mondelingen examens ingepland. Dit gaat ook weer op de schop. Jaar 1 wordt**

student op kennis getoetst. In jaar 3 toetsen we op een mening en die kunnen ze ook al hebben omdat ze in de praktijk hebben gewerkt, en in **jaar 4 wordt op een (eigen) visie getoetst**. Je wilt iemand afleveren aan het werkveld die niet alleen de vakken kent maar ook zelf heeft nagedacht over het werkveld, wat daar de ontwikkelingen zijn in het vak. Wat ie zelf aan interessant ontwikkelingen ziet en hoe die daar zelf een plekje in ziet. Het gaat verder dan de competenties, de vakken, Het gaat er echt om dat ze hier **afstuderen met een visie of een idee** wat ie kan gaan doen in het werkveld, Dat is nu niet altijd zo. **Eigenlijk iemand die een positief kritische houding heeft, van vragen stellen, van nieuwsgierig zijn, van willen weten. Dat staat ook centraal in het nieuwe onderwijs dat we nu ontwikkelen.**

Hoe zie jij de rol/bijdrage van de docent(begeleider) bij studiesucces?

Ik krijg wel heel veel positieve feedback van afstudeerders. We krijgen daar 13 of 15 uur per student voor. Het gaat niet om kwantiteit maar ik denk dat ik veel energie steek in begeleiden van studenten . Bij die **studenten waar het goed gaat, is jouw rol automatisch wat op de achtergrond, wat meer naar achteren. Bij waar het minder goed gaat probeer ik ze wel te helpen, bv analytisch vermogen**,. Bij iemand die afstuderen zag als berg: we gaan het keurig in stapjes verdelen en help ik student om die stappen te nemen. Is heel schools voor mijn gevoel maar sommige hebben dat nodig omdat ze anders verdrinken. Het **is zowel in proces als inhoudelijk feedback geven, maar hangt** erg van student af. Ze, waarderen dat ik stukken lees en van feedback voorzie. **Studenten vinden dat meestal prettig omdat het terug te lezen is en op papier staat. Andere docenten vinden dat niet prettig. Vinden het vervelend want dan gaan studenten zeggen: vorige keer zei je dat. Dat is dan maar zo, het is dynamisch, het ontwikkelt je.**

Rol van Informatievaardigheid (IV)? Definitie?

Dat een student weet op wat voor manier hij waar zijn informatie kan achterhalen die hij nodig acht. Eerst moet je weten welke informatie je nodig hebt voordat je kan gaan zoeken, dus **het bestaat uit 2 elementen. IV zie ik zelf meer als deel 2. In deel 1 gaat het meer om stukje analytische vermogen, dat je een vertaalverslag kan maken van een complex probleem of vraagstuk van een opdrachtgever.** Ik ga onderzoek doen, wat is nou die informatie die ik eigenlijk moet achterhalen die me helpt om dat probleem op te lossen? Als je dat dan weet, en dan? **Dan is IV dat jij enerzijds de juiste kanalen weet aan te boren om die informatie te achterhalen en uit de bronnen die je dan vindt op de juiste manier die informatie eruit haalt en op goede manier interpreteert. IV van studenten vind ik erg tegenvallen.** Waar ze heel vaak op **terugvallen is informatie die ze al in vakken hebben gehad aan modellen of informatie hebben gehad.** Dat kunnen ze natuurlijk nog terughalen, dan zie je vaak dezelfde dingen naar voren komen . Het verrast me meestal dat ze zelf hebben gezocht en met tonaal andere modellen komen. Dan zeg ik: goh dat is interessant, en mij gaan ze uitleggen hoe dat model in elkaar zit. Fantastisch. Maar dat komt niet vaak zo voor.

Wat is volgens jou het nut van IV in het vierde jaar?

Zeker als het om afstuderen gaat vindt de student moeilijk om nou iets met haalbaar of imago te doen. Als ze het onderwerp niet hebben gehad of nooit iets mee hebben gedaan, gaan ze op Google zoeken. Ervaring is, ook van collega's dat als je kijkt naar bronvermelding in thesis dan zijn het het meestal de first hits in Google. **Dan wordt weinig stilgestaan bij is dit nou eigenlijk wel een goede bron. Weinig kritisch gekeken door studenten.** Ik zeg dan nog je haalt eerste beste bron en je heb toch ook een boek voor gebruikt, kijk eens in het boek wat er over gezegd wordt.

We nemen dat wel mee in ons programma, In jaar 1 is nu nog het vak onderzoek, waar student ook bronnen opzoekt. Het lijkt of het daarna een beetje wegzakt. In jaar 2, dan is meestal al bij het maken van een marketingplan bekend welk model je gebruikt. Zoals het nu nog is in jaar 2 en 3 is het zo dat studenten een vrij makkelijk onderwerp krijgen, bijvoorbeeld tevredenheid. En dan moeten ze wel op zoek naar informatie over tevredenheid, maar is er de link naar studenten die dat vorig jaar hebben gedaan snel gelegd. **Meestal komen dezelfde modellen uit jaar 1 er weer uit, maar dat heeft maken met probleemanalytisch te zijn. Dat is informatie over modellen die ze kennen en dan denken ze dat past toch wel? Over het algemeen vind ik IV bij student tegenvallen.**

IV past bij Academie. **Als je capabele leisure manager wil afleveren aan het werkveld dan vind ik dat die moet weten hoe die waar informatie vandaan haalt, dat op waarde moet kunnen**

schatten en weten hoe die interpreteert. Ik denk overigens ook dat docent nog moet leren hierin. Ik denk dat als je een gemiddelde student vraagt om te zoeken in Google scholar dat een aantal het kent en aantal kent het niet. Het is alleen maar naar een **net andere omgeving gaan en van daaruit gaan zoeken maar meeste doen dit toch niet**, wat ik eigenlijk niet begrijp. Hetzelfde geldt voor zoeken via mediatheek. Internet is zo toegankelijk. Studenten denken dat ze bij mediatheek misschien eerst naar een soort portal moeten. En die portal helpt me dan om op die manier te gaan zoeken.

Wat moet er binnen de organisatie gebeuren en door wie om studiesucces te verbeteren door middel van IV?

Wij zijn minder gestructureerd of vrijer dan andere academies. Je zou zeggen het past minder om zo gestructureerd elke keer te gaan zoeken, maar het maakt niet op welke manier gezocht wordt. Uiteindelijk moet het **resultaat zijn dat goede informatie wordt gevonden op een goede manier geïnterpreteerd wordt. En het resultaat valt tegen en dus als academie moeten we zorgen dat IV sterker wordt ontwikkeld.**

Binnen academie hebben we het gehad over positief kritische houding van student stimuleren, leergierige en nieuwsgierig houding, willen weten hoe het zit en op basis daarvan gaan op zoek naar. Dat is eigenlijk wat we tot nu toe wel missen. Studenten krijgen in het algemeen vakken zo van: wat moet ik doen, studiehandleiding erbij, beoordelingsmodel erbij die wordt als check box gebruikt, helder dit moet ik allemaal doen. **Als we nou willen dat we van studenten een positief kritische student maken die nieuwsgierig is naar wat er achter zit, zelf er achter wil komen wat er achter zit, zelf wil weten hoe het zit in de sector, dan moet dat meer in het onderwijs verweven worden dan nu. Betekent minder vakken hebben die op die oude manier gestructureerd zijn. Meer de interactie zoeken met studenten als docenten, minder vastomlijnd hebben wat je moet opleveren, maar waar Student zelf in de lead komt en zelf naar informatie op zoek gaat. Dit moet vanaf eerste moment gebeuren in de opleiding.**

Hoe kan je IV in het onderwijs inbrengen?

In het **verleden werd wel gezegd dat IV dat hoort toch bij onderzoek, wij leren ze toch desk research. IV zit helemaal niet aan vak onderzoek.** Bij elke competentie moet je bepaalde analyse doen. Je zult toch eerst stukje informatie moeten achthalen overal gaat vooraf een stukje informatie analyse. Op basis waarvan maakt niet uit, overal gaat vooraf met een stukje informatie analyse. **Dat eindproduct en de kwaliteit wordt bepaald of die analyse op goede manier heeft plaatsgevonden. We kunnen dat versterken als we de kritische houding, wij noemen het wel onderzoekende houding, weten te stimuleren.** Ipv je krijgt een opdracht en die ga je uitvoeren, nee we gaat dit doen, we gaat dit onderwerp aanpakken. We gaan studenten uitdagen, je moet,gaan nadenken hoe je dat gaat doen, **met studenten daarover in gesprek gaan. Eigenlijk meer een soort van co creatie gaan worden. Natuurlijk moet je ook bepaalde structuur hebben in het onderwijs. Moet meer van student worden, moet zich mee verantwoordelijk gaan voelen voor het resultaat.** Bijvoorbeeld, we geven theoretisch kader niet meer (anders weten ze al wat de onderzoeksvragen zijn). We geven boeken. In boek wordt het uitgelegd, maar je zult zelf met je groepjes moeten gaan nadenken over wat relevante elementen zijn, Wat is de informatie die je verwacht te halen straks met je onderzoek. In 1^e instantie is bij de academie/docent de gedachte; niet teveel met **theoretisch kader vermoeien, het is al moeilijk genoeg voor studenten, het onderzoek doen. Maar toch, als je toch die informatie nieuwsgierigheid wilt stimuleren, die onderzoekende houding dan moet je ze zelf op zoek naar laten gaan.** Het waarom is van belang. Dit moet je in de les stimuleren, in gesprek raken. **Doorvragen, student laten nadenken, dit helpt in vierde jaar.** Want voor veel studenten is het de probleemanalyse waar ze moeite mee hebben.

Ik word moe van collega's die zeggen, het niveau van studenten gaat achteruit. Het gaat erom wat wij kunnen beïnvloeden. Zoals de huiselijke sfeer, of de MBO niveau, kunnen wij niet beïnvloeden. Je kunt wel zeggen van de student zou meer dit of dat, maar welke bijdrage kunnen wij leveren? Moeten we als academie, docenten meer over nadenken.

Samenvatting Geluidsfragment 650774 (ADE)

Hoe gaat het met je studenten?

Ik begeleid studenten die **afstuderen met een eigen bedrijf**. Gemiddeld **10-12 per jaar** die met eigen onderneming afstuderen. Ze moeten apart businessplan en een thesis opleveren. Ik begeleid als supervisor beide processen. Ik **wil dat ze dingen gaan uitproberen dat ze iets gaan doen en kijken of het haalbaar** is. De helft van studenten heeft al een bedrijfje. Ze moeten iets extra's opleveren. Ze zijn helft van de tijd met research bezig en andere helft met bedrijf. **Verschilt erg per student hoe dit gaat. Een gedisciplineerde student pakt dit gepland aan.** Die spreek ik 1x in de maand, sommige wat vaker. Loopt redelijk goed, 1 of 2 erbij wat heel moeizaam gaat.

Wat betekent studiesucces voor jou?

Betekent dat ze **eigenlijk heel goed en professioneel een business plan kunnen opleveren, dat ze opgeleid zijn tot een entrepreneur manager, die alles beheerst: financial, marketing, En dat heel goed kunnen toepassen op hun eigen bedrijfssituatie. Als ze dat goed doen, goed uitwerken, dan zie ik dat terug in hun geschreven stuk.** In de thesis zie je **de research vaardigheden, dat vinden ze moeilijk.** Ik zie wel dat **kwaliteit van thesis iets beter aan het worden is afgelopen jaar.** In 2^e en 3^e jaar krijgen ze meer research vaardigheden. Ze worstelden met **vraagstelling, deelvragen.** Het is onderkend bij de academie dat **het een gap was hierin, wat studenten kennelijk niet goed leerden.** Nu met name in 3^e en 4^e jaar leren ze het nog een keer goed. En nog is het moeilijk.

Tijdig afstuderen is geen issue vind ik persoonlijk. Ik **vertaal het naar kwaliteit.** Meeste doen het ook in vier jaar. Moeilijke gevallen zijn al langer bezig maar zijn soms ook met andere dingen heel getalenteerd bezig geweest. Die worstelen dan met afstuderen. Het is **natuurlijk het beste als je het in vier jaar kan en doet, netjes de klassen blijft volgen. Als je een beetje gedisciplineerd bent moet het kunnen.** Maar is het een half jaar extra en je hebt extra dingen gedaan, vind ik dat **waardevol.**

Hoe blijf je gemotiveerd?

Het leukste is **1 op 1 met studenten te werken.** Ik heb dan zelf gevoel dat ik ze kan helpen en waarde kan toevoegen. Als ik zie dat **student groeit, het beste uit zichzelf probeert te halen,** dan is dat motiverend. Die geef ik vol terug met aandacht.

Hoe zie jij de rol/bijdrage van de docent(begeleider) bij studiesucces?

Ik ben **niet verantwoordelijk voor hun studietempo.** Ik maak met hun **planning in overleg. Afspraken** wanneer je wat gaat opleveren. Dat **vinden ze prettig, een strakke planning.** Daarnaast ook veel **inhoudelijk** sturen, je bent een stok achter de deur, een facilitator voor de student. Als ze niet leveren laat ik de afspraak niet doorgaan. Je moet iets om over te praten hebben. Student heeft recht op controle, op hulp. Ik merk dat ze **heel veel inhoudelijke vragen** hebben. Als ik het weet kan ik ze helpen. Soms schakel ik een collega in, over welke research methode ze het beste kunnen gebruiken. Ik ben **misschien meer een coach en ook een leraar.** Ik **help in het proces en dat wisselt per student.** Sommige studenten moet ik in proces helpen. Sommige zijn zelfsturend, Dat moet je **per student aanvoelen wat je rol is.** Bij sommige studenten ben je meer leraar, dan ben je meer inhoudelijk bezig.

Welke competenties zijn van belang of leer je ze?

Bij mij liggen die op **bedrijfskundige** vlak, veel ervaring in bedrijfsleven, bedrijfseconomie. In alle businesscompetenties heb ik toegevoegde waarde. Daar kan ik ze goed in helpen, met name in Finance. Ik heb **mijn eigen modellen gebruikt in het onderwijs en die geef ik ze dan in de afstudeerfase.** Die gaan ze daar weer toepassen.

Wat is je visie op leren?

De **leerstrategie die ze in hun afstudeerfase volgen is eigenlijk dat ze hun eigen plan hebben en volgen. Ze gaan heel gericht zoeken, naar wat ze moeten leveren.** Ze halen overal hun informatie vandaan, gericht op wat ze nodig hebben. Dat zie in de literatuur review terug. Dit **past wel in huidige tijd.** Ze hebben geen zin om hele boeken te lezen, en dat merk ik ook in colleges. Ik geef ze wel een

aantal boeken op waar belangrijk deel van de course op gebaseerd is. Dat hoeven ze niet helemaal te lezen, maar ze moeten wel begrijpen wat er in staat aan theorie. **Het maakt niet uit of je nou iets leest/haalt van you tube of internet. Maar je moet de kern begrijpen. Dat past wel bij type studenten van de academie. Ik experimenteer veel in mijn courses met video. Dat werkt ontzettend goed.** Het past ook bij de visie van de academie op onderwijs. **We worden enorm gestimuleerd om met elearning te werken en te experimenteren.**

Wat kan Academie bijdragen aan studiesucces? En de bijdrage van een docent?

De manier waarop je lesstof aanbiedt is wel een ding. Het gaat beter als het korter is, **knowlegde snacks.** Noem het een cafetaria model, overal pakken studenten wat informatie weg. Wat ik ook heb gedaan in mijn course is 6 a 7 weken **met kleine opdrachten werken.** Dat is wel meer werk voor de docenten. Maar was perfecte manier om studenten er bij te houden. Ze moesten ieder week leveren. Ik heb dit jaar gezegd: niets is verplicht. Maar ze hadden wel die opdrachtjes. Niemand wil iets missen en dan komen ze toch naar hoorcollege en werkcollege. **Het past bij deze tijd om het korter te houden.** Ze halen hogere cijfers. Ze waren er allemaal bij. Bij de evaluatie blijkt: ze vonden het top. **Dus kort en geactiveerd leren; niet teveel stof tot je nemen, maar kleine bits info. Het is dan overzichtelijk wat ze moeten doen. Dat hebben ze misschien wel nodig, ze hebben info overload, het moet helder zijn voor ze.**

Ik zie studenten niet of nauwelijks in vierde jaar. Alleen als ik ze individueel moet begeleiden. Ze werken in groepen in de courses. Mijn ervaring is dat **individuele student totaal anders is dan student die in groepjes werkt.** Sommige zijn enthousiast, dat zijn veelal trekkers, en soms zie je die terug bij afstuderen, Dat zijn ondernemers, pro actieve studenten, dat zijn de toppers. Daar is het prettig mee werken. **Grootste probleem was de research vaardigheid, die theoretische onderbouwing. Dat gaat steeds beter. Ik denk soms wel eens dat we te kritisch zijn naar studenten.** Als ik zie hoe streng wij afstudeerrapporten beoordelen. **We proberen ons te meten aan academisch niveau, ook qua researchvragen. Dan denk ik: we zijn een HBO opleiding, toegepast onderzoek, hoe ver moeten we gaan?** Ik denk dat we soms een beetje door schieten. We willen heel goed zijn, nummer 1. Maar dan zie je **dat er een gap ontstaat met de MBO instromers en de Havo leerlingen die niet zo goed zijn.** Ik vind het goed die beweging die we maken, ik streef ook naar de hoogste kwaliteit met studenten. Ik merk wel dat de MBO student er het meeste moeite mee hebben. Vwo studenten gaan er gemakkelijk doorheen en is makkelijk te begeleiden, die doen veel zelf. Die worden pas echt uitgedaagd in hun afstudeerfase. Die probeer ik dan volop uit te dagen. **Ik ben helft van de tijd met die Mbo studenten bezig. Dat is een beetje scheef, dan denk ik leggen we de lat niet te hoog. Dat is de discussie.**

Rol van Informatievaardigheid (IV)? Definitie?

Het goed weten te vinden van de juiste info en het verwerken van die info. Zoeken is al een vaardigheid en vinden en het op juiste manier weten te rubriceren. Als studenten een thesis moeten schrijven zie je enorme verschillen. Ik vraag dan vaak: **Is dit relevant voor je onderzoeksvraag? Kijk daar nog eens naar. Is intelligentie, kan je dat wel of niet? Als je iets leest, moet je je afvragen of dat betrekking heeft op wat je moet weten of niet voor je onderzoeksvraag. Dat is moeilijk voor studenten. De een kan dat veel beter dan de ander. Dus; goed zoeken, goed vinden, goed verwerken van info. Zeker in deze tijd met alle multimedia is dat wel een probleem voor studenten: weten waar ze moeten beginnen.**

Wat is volgens jou het nut van IV in het vierde jaar?

Je moet wel, je hebt informatie nodig om inhoudelijk iets sterks op papier te zetten. Het is wel de bedoeling dat wat je zelf weet, dat je dat **aanvult met kennis die er al is.** Dan is het superbelangrijk dat je **die kennis weet op te zoeken en in bepaalde context weet te plaatsen. Dat je het kan vergelijken en dat je gaps kan vinden van wat er nog niet is. Juist in de afstudeerfase is het de bedoeling dat je het gaat toepassen.** Je gaat gebruiken wat je al hebt geleerd. Je moet die kennis kunnen terug halen, ik denk dat die kennis dan beter valt. Als je applied research doet is het super belangrijk dat je kan vinden en dat je kan filteren.

Wat moet er binnen de organisatie gebeuren en door wie om studiesucces te verbeteren door middel van IV?

Het zou niet verkeerd zijn **dat studenten training krijgen hoe je info moet opzoeken. Hetzelfde geldt voor docenten. Misschien dat dat wordt onderschat, dat ze het moeilijk vinden met zoektermen.** Ze zijn natuurlijk van de Google generatie. Al die bronnen weten ze wel te verzamelen maar hoe ze dat hebben gedaan weet ik niet. Ik **beoordeel alleen wat ze op papier hebben gezet. Je kijkt wel naar literatuurlijst. Ze moeten goed verwijzen. Meestal gaat dat wel goed, zitten op redelijk hoog niveau** als ik zie wat we vragen op gebied van literatuuronderzoek. Ik vind dat niveau beter geworden is. **we zouden moeten toetsen of dat niveau hetzelfde is als op de universiteit.**

Wat kan het effect van IV op studiesucces zijn?

Er is **waarschijnlijk causaal verband met studiesucces, als je beter bent in IV.** Hoe slimmer en hoe eerder student dat beheerst, hoe groter zijn studiesucces binnen 4 jaar en een hoog cijfer. **Als iemand het goed weet toe te passen, als iemand informatiekundig is en vanaf vroegste moment daarin is getraind, dan heeft dat effect op studiesucces, dat geloof ik absoluut.** Je kan in de opleiding **heel veel cases aanvoeren waarin je beter kritisch leert kijken. Docenten/we kunnen meer artikelen aanbieden of recentere bronnen vragen.** Soms gebruiken ze recente bronnen, maar zijn oude bronnen juist beter. Daar kan je allemaal naar kijken.

Samenvatting Geluidsfragment 650415 (ADE)

Hoe gaat het met je studenten?

Wisselend, de meeste hebben gelukkig voldoende gekregen. Ik heb **heel veel**, meer dan 10 studenten. **Al die projecten uit elkaar houden is lastig.** Als er een afkeuring komt is het toch de student die het dan niet goed doet maar **je voelt je als docent toch verantwoordelijk.**

Wat betekent studiesucces voor jou?

Op korte termijn succesvol afronden van de opleiding. Op lange termijn: goede baan krijgen of je capaciteiten kunnen benutten in een baan. Of je ontwikkelingsperspectief uitnutten

Is het belang van tijdig afstuderen aanwezig? Vanuit studenten is het denk ik handig. Naarmate ze langer studeren neemt de kans op succes af. Dat is natuurlijk aan elkaar gerelateerd: hoe langer afstudeerfase duurt, dan worden ze toch door andere factoren beïnvloed of afgeleid. Dat **is vanuit student een verspilling.** Vanuit organisatie: **vervelend dat het geld kost. Je krijgt een soort strafkorting..** Het is altijd persoonlijk. Zij (student) besluiten om het niet af te maken. Er gebeurt iets met ze in de prive sfeer of aan de positieve kant; dat ze een baan aangeboden krijgen. **Je ziet toch wel dat ze soms blijven hangen.**

Hoe blijf je gemotiveerd?

Het is leuk om te doen, in zoverre dat je mensen kan helpen om zelf beter te worden. Dat is eigenlijk het belangrijkste, dat is leuk om te doen. Ik probeer altijd wel te zeggen, jij bepaald wanneer je komt, je bent **zelf verantwoordelijk maar soms voel je je toch verantwoordelijk om ze een duwtje te geven. Ook vanuit de organisatie gerekend als ze er wat langer over doen.** Als je ze nu niet laat afstuderen loop je er **volgend jaar nog steeds mee rond en krijg je er geen uren meer voor. Dus een beetje weg kunnen werken van de achterstand, dat is ook nog een motivatie.**

Wat kan Academie bijdragen aan studiesucces?

Aantal voorwaarden: **goede planning** geven aan studenten en **daar op hameren;** zorgen dat ze **goed researchplan** hebben. Misschien een soort **groepje laat vormen in een intervisie-achtige sessie** mensen bij elkaar zetten en motiveren. Zelf een voorbeeld dat ik groepjes van 4 bij elkaar had die zaten te werken op NHTV. Nou **moeten ze het zelf doen, dat vinden sommige heel moeilijk. Je wordt terug geworpen op je eigen motivatie, je zelfstartend vermogen.**

Wat is je visie op leren?

Ik heb jaren terug cursus didactisch vaardigheden gehad. Veel van geleerd dat er verschillende modellen/theorieen zijn maar ik **geloof wel sterk in theorie van Kolb, dat er verschillende leerstijlen zijn. Dat je moet zorgen dat je iedereen aan bod moet laten komen.** En waar ik ook in geloof is zoals de Duitsers zeggen: **Lernen macht man selbst. Je bent een goede docent als je**

anderen weet te stimuleren tot leren. Daar ben ik wel heel erg voor en past prima bij academie. We laten ze heel erg hun eigen leerweg ontwerpen. Ze mogen allerlei vakken doen, minors. We bieden ze veel keuze aan. Er is een klimaat dat je gestimuleerd wordt stages buiten te doen. Dat eigen ontwerp zit er bij onze academie heel erg in. We hebben verschillende leeromgevingen, waarin alles aan bod kan komen. Dat productiehuis is heel belangrijk in het bachelorprogramma. Ervarend leren zit er heel erg in.

Heb je leerdoelen?

Ja, vertaald naar onderzoekgerelateerde leerdoelen vooral. Je moet ze wel altijd vragen naar hun doelstellingen, je moet weten wat je gaat doen bij onderzoek. Soms hebben ze andere competenties die ze willen ontwikkelen. Dat wordt meestal in ander vak al afgedekt.

Hoe zie jij de rol/bijdrage van de docent(begeleider) bij studiesucces?

Je hebt natuurlijk de gesprekken met studenten. Ze willen graag feedback hoe het moet. Ik probeer zoveel mogelijk vragen te stellen. Ik zeg altijd: na een goed gesprek ga je in chaos weg. Ze moeten het zelf gaan doen. Je hebt soms ook de lastige gevallen waar je medelijden mee hebt. Die help je en zet structuur voor ze neer. Dat is eigenlijk fout, niet de bedoeling. Je moet (als student) zelf de structuur zien, je moet het straks zelf een keer gaan doen. Je ziet het natuurlijk bij scriptiefase: dan komt het naar voren. Bij groepswork kan je ontwijken. Je zou willen dat ze zelf papers moeten maken, zelf dingen moeten ontwerpen. Een scriptie is heel groot, soms is omvang het grote probleem, om overzicht te bewaren. Waar ik een hekel aan heb is wanneer ze aan mij vragen om een mail te sturen. Ze moeten zelf tijdsplanning in de gaten houden. Als docent ben je vooral een spiegel, je zorgt voor reflectie, je bent een vraagbaak en soms aanreiker van richtingen. Daar moeten ze dan zelf mee door, zowel inhoudelijk als met het proces. Als je ze bepaald artikel geeft: de goeden gaan daar mee door, die houden daar niet op. Dan is het leuk.

Welke competenties zijn van belang of leer je ze?

Onderzoeksvaardigheden, een kritische houding en reflectief kritisch kunnen zijn op je eigen handelen. Sommige beginnen en dat is het dan. Bij ons is heel belangrijk te beseffen: veel studenten zijn doeners, zij zouden eigenlijk problem based research moeten doen: ik heb een probleem: hoe ga ik dat oplossen. Dat ze toepassing onderzoeken is voor meeste voldoening gevend.

Rol van Informatievaardigheid (IV)? Definitie?

Antwoord kunnen zoeken op gestelde vragen. Sommige studenten zijn dit wel of niet. Ik stuur ze naar mediatheek toe; die kunnen je slim helpen zoeken. IV is slim zoeken en efficiënt. Dit scheelt tijd als je dit kunt. Dat is ook wel belangrijk, Goed programma is google scholar, daar, kun je veel dingen vinden.

Wat is volgens jou het nut van IV in het vierde jaar?

In afstudeerfase kan het je succes maken of breken. Als je niet goed kunt zoeken kom je bij de verkeerde dingen uit. Er is een groter perspectief (nodig?) in onze digitale maatschappij, met een risico op digitale overload. Alleen kunnen zoeken in databases? Daar heb je niks aan. Informatie is antwoord op gestelde vragen. Je moet data kunnen vertalen naar info. Die vertaalslag is: goede vragen kunnen stellen. Het bos wordt alleen maar groter, daar moet je in kunnen zoeken. Digital literacy is ook belangrijk. Niet vertrouwen op alle blubber die er staat, er komt steeds meer blubber op sociale media. Iedereen gaat retweeten. Trainingen zijn nodig op het gebied van het kunnen maken van een vertaalslag van data naar informatie, dat je weet waar je moet zoeken. Die trainingen zijn belangrijk en nodig. En dat je de juiste vragen kan stellen. Dit gebeurt misschien al in trainingen research. Is meer onderzoeksvaardigheden. Wat we nog niet zoveel doen is dat ze ook leren wat goede journals zijn op hun vakgebied en waarom en waar je naar moet zoeken. De ratings leren kennen van die journals. Voor mediatheek is een rol weggelegd en in de cursus van docenten. In cursus research komt dit aan bod. Dat soort vaardigheden hoort daar thuis: studievaardigheden en bepaalde persoonlijke skills. Echter nog niet op alle plekken.

Wat kan het effect van IV op studiesucces zijn?

Heel groot effect, het **kan de kwaliteit van onderzoek verbeteren**. We moeten studenten ernaar toedrukken dat **ze het waarom ergens van leren**. Veel studenten proberen uit managementboeken te leren zoals receptboeken. Je moet ook leren waarom is het een goede cake, dat je de werking van de ingrediënten weet. Ik denk **dat als je IV bent, dat je dan in een goede wetenschappelijke bibliotheek dingen kunt lezen die achtergronden verklaren. Het geeft betere kwaliteit van de kennis die je dan opdoet. Het verbreedt je kennis op allerlei vakken. Je hoopt ook dat de motivatie verbeterd, de nieuwsgierigheid wordt geprikkeld**. Komt in de richting van kritisch reflecteren op de handelingen die je doet. Als je kritisch bent pak je informatie om te kijken of het klopt wat je denkt of dat er nog iets anders te vinden is. Dit **zou meer in de Academiecultuur op de voorgrond geplaatst mogen worden**. Er zijn best veel docenten die hun vak zo leuk vinden dat ze zeggen: ga nou eens zoeken naar nieuwe ontwikkelingen. Dit zou echter meer op de voorgrond gebracht kunnen worden in het team, onder docenten. Het zit al wel in de cultuur, maar moet nog meer op voorgrond.

Wat moet er binnen de organisatie gebeuren en door wie om studiesucces te verbeteren door middel van IV? Hoe kan je IV in het onderwijs inbrengen?

Als je praat over een **kritische houding is een mooie link om dat te koppelen aan IV**. Als je niet bang bent om andere meningen te zien, als je zelf geprikkeld wordt om te gaan zoeken en dat goed kan, dan zie je de cirkel weer rond, daar word je dan beter van. **Studenten vinden het ongemakkelijk (is een kwestie van cultuur) om een andere theorie te hebben. Ze zijn bang dat ze falen. Hoe je dat aan elkaar kan linken? Dat begint bij een kritische houding, vertaalt naar goed zoeken en informatie vinden. Dit werkt op elkaar in want dat prikkelt elkaar. Dit moet gevoed worden door een houding dat je niet bang bent om onderuit te gaan, dat je fouten mag maken**. Als je niets doet, gebeurt er niets, en als je wel wat doet kan je iets gekks vinden en dat is niet erg. Zou mooie cursus zijn die in elkaar in te haken is. Zou je in een persoonlijke ontwikkelingscursus kunnen brengen. Wees kritisch. Sommige studenten worden ongelukkig als een zekerheid iets onderuit haalt. **Je moet meekrijgen als student (leren) dat je een relativiserende houding mag en kan hebben**. Juist in huidige tijd met alle informatieoverload is dat belangrijk.

Met name **in afstudeerfase kan als je goed informatie kan verwerken het tijd schelen bij het goed kunnen formuleren van onderzoeksvraag**. Studenten zijn te lang aan het ronddraaien van wat ze nou moeten doen. En misschien **is het ook wel zo dat als je het eerder hebt geleerd je het minder eng vindt. Ga je sneller door die afstudeerfase heen. Daar is met name studierement en studiesucces te verbeteren**.

Samenvatting Geluidsfragment 2016.07.04. 13.01.01 (AFL)

Opmerking vooraf: interviewer is bevooroordeeld dat er een positief relatie is tussen IV en studiesucces. Tip: haal dat uit de probleemstelling.

Wat betekent studiesucces voor jou?

Ik werk op een hogeschool, wij werken voor studenten. Terug naar oorsprong is studiesucces dat je **andere persoon nuttige vaardigheden en kennis leert die toepasbaar zijn in het werkveld**. We meten dat succes door **toetsen in te bouwen, waarin we vaardigheden toetsen, waarin we iemand bekwaam vinden**. Is allemaal gekoppeld aan elkaar en uit zich in 4 jarige programma dat studenten binnen 4 moeten kunnen doen. Hoe hoger cijfer, hoe meer bekwaam we die studenten achten. **Studiesucces is als wij daar in slagen dat de studenten daarin kan slagen**. Tijdig afstuderen **is afhankelijk van tijdsperiode waarin je deze vraag stelt** welk antwoord je krijgt. De **laatste 10 jaar is het tijdig afstuderen heel belangrijk** geworden. Dat ligt aan betalingssysteem van hogescholen. Die worden nu deels afhankelijk van prestaties van studenten gemeten aan hun voortgang. Dit zet financiering van hogescholen onder druk. Tig jaar geleden maakt het niet altijd hoe lang studeren duurt, tegenwoordig zijn studenten er veel meer mee bezig en worden onder druk gezet om juiste keuzes te maken. **Wij bouwen wel dingen in om studenten aan het studeren te houden**.

Hoe blijf je gemotiveerd?

Ik vind het een van de leukste dingen die je kunt doen binnen het werk, met jonge professionals bezig zijn, die werkzaam zijn of worden in het werkveld dat ik interessant vindt. Je krijgt **een gemotiveerde student die al veel kan en die met een bedrijf bezig gaat dat jij ook kent**. Met nieuwe dingen bezig

zijn. Het is jammer als dingen niet gaan zoals verwacht. Dat heeft volgens mij met **persoonlijke omstandigheden te maken van studenten**. Ik **vraag wel aan student wat hij wil, wat zijn de plannen. Daar kan ik mijn feedback op aanpassen**. Je kan ook vertraging oplopen omdat ik zeg dat het niet goed genoeg is. Wij hebben adviserende rol. Student komt bij me voor advies, over alles. Je **moet kijken of het aan onze (NHTV) eisen voldoet. Als student daar onder zit geef je feedback**.

Wat kan Academie bijdragen aan studiesucces? En de bijdrage van een docent?

Dat kan op zoveel manieren. Begint met **goede docenten** aannemen en **goede faciliteiten** aanbieden, een **goed programma** aanbieden. Over het **curriculum nadenken, tentamens op de juiste tijd**. Dus veel in de **randvoorwaardelijke sfeer. Persoonlijke betrokkenheid, een band hebben met je studenten**, vind ik belangrijk. Dat je benaderbaar bent. We hebben een **open cultuur**, dat je elkaar kent en elkaar op de gang kan tegenhouden. **Kleinschaligheid helpt** enorm.

Wat is je visie op leren?

Heb een hele simpele kijk op onderwijs: je moet zelf enthousiast zijn, zelf boven de stof staan, interactief zijn, **in interactie met je studenten de stof aanbieden**. Dan heb je 85 % van de zaken te pakken. Ook feeling met de groep hebben. Ik geloof dat leerstrategieën absoluut bestaan, maar we **kunnen niet op de individuele leerstrategie van de student inspelen, wel in de afstudeerfase misschien, dan pas je je aan**. Er zijn grofweg **drie groepen (studenten): onderlaag, grote middenlaag, bovenlaag. Die laatste vinden het leuk, die krijgen het (goed) mee, die doen het gewoon. Aan die groep besteden we echter weinig aandacht ook in de afstudeerfase**. Daar worden ze te weinig uitgedaagd. Alles wat we hier doen **staat onder tijdsdruk**. Je doet het niet bewust, maar je bent constant aan het overhevelen. **Bij die andere groepen ben je veel meer aan het werk. In de individuele (1 op 1) fase van het afstuderen gaan ze nog hoop leren. Dan zie je een steile leercurve en heel intensief**.

Hoe zie jij de rol/bijdrage van de docent(begeleider) bij studiesucces?

Welke **verwachtingen** heb je van elkaar en van het afstuderen/proces. Je gaat niet op zoek naar iets waarvan je het bestaan niet weet. Je geeft geen feedback over iets waar student nog nooit heeft van gehoord, Je laat ze **in eerste fase het zelf doen. Dat niveau (theorie omzetten in actief iets mee doen) is nog wel eens te laag. Dan reageer je op stukken. Dan raak je in gesprek en probeer je zo goed mogelijk naar student toe begrijpelijk te maken in wat in jouw ogen de bedoeling is. Niveau verschilt heel erg**. De ene keer is het heel energiek; een andere keer moet je goed nadenken over hoe je vraag (aan student) moet gaan stellen.

Welke competenties zijn van belang of leer je ze?

Kritisch denken en analyseren, dat mag wel meer. Op het moment dat je een bron gebruikt, dat je niet gelijk zoiets hebt van, daar staat het in. Dat je het **ter discussie stelt is heel belangrijk, en betrokken zijn bij wat je doet**. Ik zeg altijd: in het begin kan ik een gesprek met je hebben over inhoud maar over een tijdje zou dat niet meer kunnen, dan moet jij er veel meer afweten dan ik. Dan zou ik alleen maar helpen met structuur. Dat gebeurt niet altijd. En **kunnen schrijven, zakelijk schrijven**.

Rol van Informatievaardigheid (IV)? Definitie?

Dat de persoon in staat is om aan die info te komen die voor bepaalde vraag belangrijk is. Juiste ingang weten te vinden, juiste keywords. In korte tijd vaardig zijn om een kennisdomein te leren kennen. Ik vind dat ze expert moeten worden. Ik vind ze te oppervlakkig, ze nemen te snel genoegen met wat ze vinden. Pas nadat ze langer bezig zijn geweest met iets, komen ze erachter dat het niet zo simpel is. Blijkbaar zijn er meerdere lagen waardoor iets complexer wordt om op te lossen. Daar gaan ze niet automatisch naar op zoek, Ze blijven vaak op het generieke niveau, Dat komt omdat ze er vaak mee weg komen. Dat algemene niveau delen ze met elkaar, dat praat makkelijker. Al je blijk geeft dat je meer weet van de onderliggende problemen, de structuur er om heen wordt dat niet verstaan door andere studenten. Er is een **gelaagdheid van groepen studenten. De kennis is allemaal voorradig, die extra info denken ze vaak niet nodig te hebben. We hebben zesjescultuur. Dat zit **niet in (komt niet door) onderwijscultuur****

bij AFL. Het zit meer in het feit dat studenten hoop dingen te doen hebben, ze hebben het best druk, ze moeten hun tijd verdelen. Ze leven niet 24 uur voor hun studie. Het is minder belangrijk om een 8 te halen dan gewoon om te slagen.

Wat is volgens jou het nut van IV in het vierde jaar?

Wij vragen ernaar. We draaien het om. Ik denk dat **studenten best vaardig zijn om info te krijgen/vinden, maar als je info hebt moet je er iets mee doen. Ik denk dat ze best in staat zijn om aantal belangrijke dingen te vinden en dat ze dan ophouden. Er zou een loop in moeten zitten.** Op het moment van gebruik van keywords, ga je de meest voor de hand liggende info vinden. Op moment dat je daar induikt en koppelt aan de vraag, dan kan het niet zo zijn dat je niet tot nieuwe informatie komt. Je **moet dan een second loop maken, dat doen studenten niet. Meer tijd in afstudeertraject nodig. Ze komen er achter dat het complexer is dan ze verwacht hadden.** Ze moeten **alles zelf doen in deze fase.** Ze verdelen taken van eerste drie jaren. Ze lopen in **afstudeerfase er tegenaan dat ze bepaalde dingen niet goed kunnen.** Dat ze voor het eerst alles zelf moeten doen. Ze rekenen in tijd, maar niet op dat ze meerdere keren feedback kunnen krijgen.

Wat kan het effect van IV op studiesucces zijn?

Er is **sowieso effect, in negatieve en positieve zin.** Er zit een **houding tussen:** hoe leergierig ben je. Op moment dat eisen anders/andere eisen gesteld worden, dan gaan studenten weer op zoek. Dat is lastig. We nemen nu in **eerste drie jaren eerder genoeg met info die ze gevonden hebben. We halen daarmee een prikkel eruit om meer te gaan zoeken. Als je kritisch denkt ga je jezelf bevragen.** Bijvoorbeeld een essay dat ze moeten schrijven, met voors en tegens, is heel erg lastig voor ze. Iets wat jij vindt en iets anders dat dat ontkracht, dat zien ze als zwak. Maar eigenlijk is het goed, want je hebt een tegenargument overwogen en toch blijf je bij je eigen mening. Dit soort dingen **kost heel veel tijd, de lat moet meer daar naar toe.** Is niet zo makkelijk, dat zijn we wel eens met elkaar, Je **hebt met hoop spelers te maken: met de organisatie, hoeveelheid studenten, docent begeleiders die verschillende dingen belangrijk vinden.** Dat merk je ook bij examens. Ene docent is strenger, dat valt niet te voorkomen. Als je dan een **gemene deler wil geven is dat je kritisch moet durven zijn, het tegenovergestelde kunnen stellen, genuanceerd kunnen doen.** Dat is heel slag knapper dan nu het geval is. Je moet je kunnen verplaatsen in ander rol, in andere mening. Het **begrip ontbreekt (bij studenten) dat er verschillende vertrekpunten kunnen zijn. Daar zouden ze van begin af aan van doordrongen moeten zijn. IV gaat erom dat je in staat bent om de relevante info te vinden in korte tijd, op allerlei manieren, juiste personen, juiste bronnen.**

Dit **alles staat onder druk van studievoortgang. Kritisch zijn betekent meer werk.** De lagen die ze missen kost je veel meer tijd. Niet iedereen komt door dat leerproces heen. **Je gaat bepaalde vragen niet stellen omdat je de kennis niet hebt en je er niet open voor stelt.** Ik wordt al blij als iemand keuzes heeft en voorlegt, dat is namelijk al kritisch denken.

Wat moet er binnen de organisatie gebeuren en door wie om studiesucces te verbeteren door middel van IV? Hoe kan je IV in het onderwijs inbrengen?

Wij en mediatheek zijn de poortopeners. Je hoeft niet alles zelf te weten, maar wel de "toegang tot" te ontsluiten en gemakkelijk toegang tot andere instituten regelen. Bij **studenten mag meer uitgedaagd worden om daar gebruik van te maken. Bij ons wordt de afstudeerperiode korter.** We gaan een manier verzinnen om hetzelfde te doen in een korte periode. We vinden heel moeilijk om iets op te gaan geven. We kunnen een helpende hand bieden door te **kijken naar in welke fase een student sneller kan. Waar kunnen ze tijd winnen.** Met de eis van het theoretisch kader laten we elke student elke keer weer hetzelfde uitzoeken. We zouden dan kunnen helpen door te zeggen dat we dit soort theorieën (door NHTV geaccepteerde theorieën) van belang vinden. Dat **ze daar uit kunnen kiezen. Vanuit mediatheek kunnen we een X aantal dingen gezamenlijk voorkoken. Dat zou afstudeertraject aanmerkelijk versnellen.**

Samenvatting Geluidsfragment 650241 (AFL)

Hoe gaat het met jullie afstuderen?

We hebben wat vertraging. We zijn allebei bezig met scriptie. Lang geklungeld met onderzoeksvoorstel. Daar is vertraging opgelopen. Het voorstel werd telkens niet goedgekeurd. We lopen nu **drie maanden achter**.

Wat betekent studiesucces voor jou?

Het is wel **belangrijk dat je studie afrondt en dat je er hard voor werkt**. Ik ben wel iemand die het zo snel mogelijk gedaan wil hebben, papiertje binnen en verder.

Ik sluit me daarbij aan. Het is **belangrijk dat je school gewoon haalt**. Ik baal dat ik vertraging heb ook al is het niet echt mijn eigen schuld. **Heb het idee dat ik gefaald heb**.

Hoe blijven jullie gemotiveerd?

Ben nu wel gemotiveerd omdat er **een deadline aankomt**. Ik wil het nu echt gaan halen. Wat **demotiverend werkt is hoe de communicatie met school is**. Als **je feedback krijgt en er zit niets tussen wat ik kan gebruiken**, dat loopt niet zo lekker. Had anderhalf maand geen begeleiding, mocht geen afspraken maken. Dan moet je ook **niet aanbieden dat je in september kan afstuderen**.

Deadline motiveert inderdaad. En je zegt het aan iedereen en je wilt niet overkomen dat je het weer later doet. **Demotiverend is inderdaad de school**. Ik heb nooit begeleiding nodig gehad, maar met afstuderen merk ik wel dat ik dat nodig heb. We voelen **ons wel verantwoordelijk voor ons eigen studietempo**. **Het is je eigen ding, je doet het voor jezelf**. Het wordt hard werken, maar het kan wel. We hebben wel vertrouwen erin. Soms hoor je van iedereen andere verhalen, dan ga je twijfelen. **Ene docent zegt dit, andere zeg dat. Je weet niet wie het gaat nakijken, iemand met een andere visie misschien**.

Wat is jullie visie op leren?

Ik heb wat concentratieproblemen, ik schrijf liefst samenvatting als ik wat leer. Dan kan ik het beste onthouden. We hebben nu **in de minor onderzoek moeten doen, maar met een groep, Je hoefde niet echt een toets te doen**.

Heb je leerdoelen?

Ik heb wel aangegeven dat ik niet meer als student gezien wil worden, maar als professional en wat **serieuzer genomen wil worden**. Ik heb wel een leerdoel gesteld, ik weet hoe het wereldje werkt, wat ik leuk vind. Denk dat veel studenten dat wel hebben gedaan.

Ik heb niet echt een leerdoel, wel **dat ik goed onderzoek wil doen. Nu moet je echt voor een bedrijf gaan doen, Leerdoel was wel om dat bedrijf ook echt iets te bieden**, dat ze zeggen daar kunnen we iets mee.

Wat kan Academie bijdragen aan studiesucces? Waren er leerbelemmeringen?

Fijne van deze academie is dat de hoorcolleges worden opgenomen. Dat is ook een valkuil, want je komt dan niet naar de les. Je kan het altijd terugkijken later als je een toets hebt. **De projecten die we in het verleden hebben gedaan, daar wordt niets mee gedaan, dat was niet zo motiverend. In het 4^e jaar is het je scriptie dat je alleen moet doen, met je minor zit je weer in een groep. Denk wel dat het goed was geweest als we zelf een keer onderzoek hadden gedaan**. In groep is het zo wat jij niet kan, doet een ander. Nu moet je alles zelf doen en dat is logisch, maar als je het al eerder hebt gedaan, dan heb je beter beeld van wat je moet doen. **Dus een keer individueel onderzoek doen had me wel geholpen**.

Hoe zie jij de rol/bijdrage van de docent(begeleider) bij studiesucces?

Ik verwacht van de begeleider dat ie wat **harder** is. Ik heb aangegeven dat ik wil dat ie streng is en dat gebeurt niet. Ik vind het **moeilijk om aan te geven bij begeleider**. Vind het al slecht dat ik zelf moet mailen voor de vakantie. Ik was met mijn onderzoeksvoorstel heel lang bezig, en na lang wachten mocht ik het weer overdoen. Is zonde van de tijd.

Mijn **verwachting van de begeleiding komt niet overeen met de werkelijkheid**. Je weet dat het anders dan bij Mbo, dat **je meer losgelaten wordt, maar ik had verwacht dat docent aan mij zou vragen hoe is het, hoe staat het ermee**. We hebben pittige tegenstand nodig, dat hebben we ook aangegeven. Verwachtingen van de begeleiding was dat je echt een afspraak maakt bij de introductie, over onderzoekvoorstel. Is ook wel gebeurd, maar had **verwacht dat ie indicatie zou geven wat je moet doen en dat ie meer betrokken zou zijn daarbij. Bij feedback is belangrijk dat je kritisch bent, dat mag ook, maar ook belangrijk als iemand zegt, dit stuk ziet er goed uit. Het demotiveert heel erg als je dat niet krijgt**. Dus had meer verwacht dat ie meer betrokken zou zijn bij mij als persoon.

Ik had ook verwacht dat **er meer betrokkenheid zou zijn en meer gevoel van wie je bent**. Ik wil bij feedback ook **wel eens horen wat goed is, anders demotiveert het je**. Ik heb onderzoekvoorstel 10 keer ingeleverd. Is nooit af. Ik blokkeer ik als ik kritiek krijg. Wees dan duidelijk zo van dit werkt niet. **Afspraken over planning en feedback: ik had verwacht dat hij direct terug mailt of duidelijk zegt wanneer ie wel kan kijken. Het is belangrijk dat je goed contact onderhoudt met elkaar. Communicatie is dus belangrijk en betrokkenheid.**

Welke competenties zijn van belang om van je docent te leren in deze fase?

Zelfstandigheid, onderzoek doen (hoe dat moet voor het afstuderen). Je moet jezelf ertoe zetten. Dat kan niet iedereen. Je krijgt niet de begeleiding die je verwacht. Wij doen het samen elkaar helpen. **Fijn dat er iemand naast je zit die precies hetzelfde aan het doen is. Zelfkennis hebben en plannen.**

Ik **wil leren hoe je een goed onderzoek doet**. Je geeft eerder in je studie moeilijke dingen die je nog niet goed kan weg aan anderen die daar beter in zijn. Je leert er niet heel veel van, ook als je geen zin of tijd heb, wordt het altijd wel opgelost door iemand anders. **Een persoonlijke eigen project leer je meer van. Je moet ook van projecten leren om te samenwerken**, maar niet altijd in projecten moeten werken. Eigenlijk **werkt dat belemmerend op afstuderen**. Ik heb er nooit zo over nagedacht, maar eigenlijk is het raar dat we het nooit eerder hebben gedaan. want afstuderen moet je alleen doen.

Rol van Informatievaardigheid (IV)? Definitie?

Dat je zelf je weg kan vinden in je info die je nodig hebt. Je moet zelf je bronnen gaan zoeken. Dat ik zelf weet hoe ik moet verzamelen, waar ik het kan vinden, kan ordenen. Ik vind mezelf niet IV.

Ik heb een beetje hetzelfde. Het is **de manier waarop jij in staat bent je eigen info te zoeken en te vinden. Hoe jij in staat bent om vragen op te lossen. Dat je Info gaat zoeken en kijken als je vastloopt hoe je dat kan oplossen. En wat is dan de beste manier om info te vinden.** Ik zoek veel dingen op, veel kleine makkelijke dingetjes. Nu aan eind van scriptie denk ik: ik moet het opzoeken als ik iets niet weet. Ik vind me matig IV.

Wat is volgens jou het nut van IV in het vierde jaar? Wat kan het effect van IV op studiesucces zijn?

Heel belangrijk. Je moet jezelf zo gaan inlezen dat je die markt gaat kennen en dat je daar wat over kan zeggen. Is dan wel belangrijk dat je info zelf kan zoeken, je krijgt het niet aangereikt. Dat kan voor sommige heel lastig zijn, voor andere heel makkelijk. Het was echt mijn valkuil, dat ik teveel aannames had, te weinig bronnen gebruikt. Je moet het onderbouwen met theorieën. Ik denk dat ik daar nog een puntje extra moet doen.

Heel belangrijk want **alles moet in je scriptie gebaseerd zijn op waarheden, je mag geen aannames doen, alles moet uit bronnen komen of uit interviews of uit boeken. Als je niet IV bent dan houdt het op bij je scriptie.**

Wat moet er binnen de organisatie gebeuren en door wie om studiesucces te verbeteren door middel van IV? Hoe kan je IV in het onderwijs inbrengen?

We hebben zo'n APA les gehad in jaar 1. Daar ga je mee spelen in projecten, maar eigenlijk als ik nu terugkijk had ik **niet echt genoeg bronnen gebruikt**. Ik focus daar nu op. Het moet goed gebeuren, ik

denk wel dat dat belangrijk is. Ik **weet niet of we dat genoeg hebben gehad, er werd niet op gelet of op gecontroleerd.**

Ze **zeiden dat het belangrijk was**, maar ik heb er nooit echt over nagedacht. In de minor was een hele fijne begeleider die **echt streng was, dat heb je gewoon nodig. Die was er heel erg op het hameren van het gaan lezen, hij kwam met scripties en boeken aan. Uiteindelijk haal je daar zo veel info uit, dan heb je zoveel beter beeld van hoe het moet.**

Wat kan het effect van IV op studiesucces zijn?

Ik weet niet zeker of we het niet hebben gehad, ik moest inloggen op mediatheeksite. **Bleef erg oppervlakkig, IV kan je heel diep maken. Ik denk dat we wel meer hadden kunnen krijgen. Er moet meer aandacht aan worden besteed.** Je hebt natuurlijk mensen die makkelijk zoeken en mensen die denken waar moet ik beginnen.

Ik was **misschien alerter geweest op dingen, dat ik meer bronnen moet zoeken en later alerter op hoe je bron citeert. Denk dat we dat meer hadden moeten krijgen.**

Als ik terugkijk naar mijn scriptie, dan moet je de onderzoeksmethode en het theoretisch kader weer opzoeken. Als je **daar goede les over had gehad, dan had je misschien gerichter kunnen zoeken.** Je zag op gegeven moment door de bomen het bos niet meer. Dus **het heeft effect als je eerder gewenste methodes kunt vinden en gerichter kunt zoeken.**

Samenvatting Geluidfragment 650319, (AFL)

Hoe gaat het met je afstuderen?

Ik ben 4e jaars en aan het afstuderen, en afgelopen vrijdag scriptie ingeleverd. Nominaal. Geen achterstand opgelopen.

Wat betekent studiesucces voor jou?

Gewoon **dat je studie binnen 4 jaar haalt, maar ook dat je mensen leert kennen en er achter komt wat je wilt met je leven. En dat je goede tijd hebt tijdens je studie.** Ben met Hbo begonnen met doel een leuke tijd te beleven, op kamers gaan en feesten, maar ook gewoon studie binnen 4 jaar halen. Is ook wel belangrijk.

Hoe blijf je gemotiveerd?

Ben met een vriendinnengroep gemotiveerd met scriptie bezig. Je zit al in een flow. Je komt dan in een afstudeersfeer. Als je met mensen omgaat die niet afstuderen wordt het lastiger. Ik voel **me wel verantwoordelijk zelf voor studietempo. Ik heb een fijne afstudeerbegeleider gehad**, goede feedback. Ik verwacht van hem dat als je hem dingen opstuurt hij dan laat weten wanneer hij nakijkt. Ook zijn **afspraken nakomt en een positieve benadering** heeft. En zich houdt aan richtlijnen die andere docenten ook hanteren. Dat ook gezegd wordt wat wel goed gaat. Maar vooral dat je een **beetje positief bent.**

Wat kan Academie bijdragen aan studiesucces?

Dat **je in de praktijk veel bezig bent, vanaf jaar 1 al dagdelen in de praktijk.** Dan leer je mensen kennen. **Vind dat ook bijdragen aan studiesucces dat je dat hebt.** Vind het sowieso goede opleiding. Docenten zijn **heel persoonlijk, heel sociaal.** Ik zou niet weten wat ze beter hadden kunnen doen. Ik ben best wel tevreden, heb geluk gehad met begeleider. Andere docenten interesseert het niet zoveel. Je moet **docenten hebben die betrokken zijn**, die er echt moeite in willen steken. Het is **wel belangrijk dat je zelf iemand kan kiezen waar je klik mee hebt.** Ik zou in de stress raken bij strenge leraar. Voor mij zou dat kritische niet positief werken, dan word ik onzeker.

Wat is jouw visie op leren?

In **afstudeerfase ben ik meer aan het typen en boeken doorspitten.** Ik zat op kantoor in het bedrijf, kan ik rustig werken en goed concentreren, was ook gezellig. Werkt goed voor mij. Daarvoor was het veel **samen leren. Dingen aan elkaar (kunnen) vragen, dat werkt goed.** Meestal leerde ik voor

tentamens thuis. Het werken in projecten deden we op school. Het **was in het 4^e jaar wel heftig. Alle jaren alles samen gedaan, nu moet je alles zelf beslissen.** Docenten zijn daar wel van op de hoogte. We waren wel betrokken bij elkaars onderwerp als vriendinnen. Is wel fijn als iemand meekeek. Opeens moet je zelf bedenken of het goed is, terwijl je eerder met 5 of zo een mening formuleerde. Ik vond **stap van altijd met een groep doen naar alleen doen groot en vond druk hoog bij het afstuderen.** Iedereen raakt er heel erg gestrest van. Maar ik heb gebouwd met begeleider. Bij anderen werkt school niet mee. Dan wordt er niet bij een enquête meegekeken. Als dat vertraagd, is dat vervelend.

Heb je leerdoelen?

Ik had een **duidelijke planning**, alles ook in mijn hoofd. Het was **lastig om onderzoeksopzet te maken, met die probleemanalyse.** Het probleem was al duidelijk, maar ook vaag (vond NHTV). Heb vaak met mijn begeleider van stage moeten praten, zo van wat is er nog meer aan de hand. Moest wel veel doorvragen.

Welke competenties zijn van belang om van je docent te leren in deze fase?

Je moet wel echt **projectmanagement hebben gedaan en duidelijk kunnen plannen.** Het is **eigenlijk bizar hoeveel verschillen daar tussen zitten bij de opleiding. Het is eerder in de opleiding heel ander onderzoek.** Ik heb alle dingen wel vaag iets van meegekregen, van onderzoek sowieso. Maar **we deden nu echt onderzoek. Voor een bedrijf. Het was voor het "ecchie".** In **hoeverre zijn we daarvoor opgeleid om onderzoek te doen? We hadden meer voorbereid mogen zijn, eerder zelf onderzoek moeten doen was handig geweest. Vooral kennis over de aanpak, waar begin ik. Als je dat al een keer hebt gedaan in je eentje of in je stage of zo, zou dat handig zijn.**

Hoe zie jij de rol/bijdrage van de docent(begeleider) bij studiesucces?

Heel belangrijk. Je stuurt het zelf en hij begeleidt je, wijst je een kant uit. Bij mij was de bijdrage aan studiesucces heel groot, omdat hij heel positief was. **Positieve benadering** is heel belangrijk. Ik denk **niet dat je echt veel kan leren van een docent, je moet alles zelf doen.** Je moet duidelijk zijn wat je kan verwachten van docent.

Rol van Informatievaardigheid (IV)? Definitie?

We hebben afgelopen jaren geleerd welke theorieën er zijn en welke modellen. **Je pakt die boeken er gewoon bij, daar heb ik geen begeleiding bij nodig. Ik wist wat ik nodig had. IV is op zoek gaan naar de juiste info.**

Wat is volgens jou het nut van IV in het vierde jaar?

Groot nut van IV. Die modellen **die je hebt gebruikt zijn van belang, maar hoe ga je dit toepassen en welke heb je nodig? Moet je iets nieuws doen of niet?** Ik heb naar andere scripties gekeken en andere modellen. We hebben nooit echt les gehad in het kiezen en zoeken van andere modellen. Bijvoorbeeld hoe ga je zoeken in mediatheek. Die mensen helpen je altijd super goed. Ik heb altijd veel internet gebruikt en in de mediatheek kan ik goed vinden wat ik nodig heb, **Ik heb IV gewoon zelf toegepast, iedereen weet wel waar de info staat,** ook is N@tschool goed uitgelegd. Iedereen weet Mediatheek te vinden en waar de modellen en theorie staat. Ik heb veel gebruik gemaakt van Mediatheek. **Heb niet echt training gemist. Het is van belang dat je theoretische kader hebt en dat je genoeg boeken hebt gebruikt waar je informatie uit haalt.**

Wat kan het effect van IV op studiesucces zijn?

Als je weet **welke informatie je nodig hebt, waar je die kan vinden en hoe je die info toepast. Dat maakt de scriptie beter qua kwaliteit.** Ik zat best wel te stoeien hoe ik modellen moet toepassen, wat je nodig hebt. Ik denk dat **IV cursus meer gericht is op hoe je moet zoeken en niet op wat je nodig hebt. Ik had gewenst dat duidelijk was bij welke competentie welke modellen en theorie er van je wordt verwacht, wat je moet gebruiken.** Heb ik wel goede modellen gebruikt? Ik weet niet wat de verwachtingen zijn. **Het is ook je eigen verantwoordelijkheid. Je moet juist als afstudeerder niet alles voorgeschoteld krijgen.**

Geluidsfragment 650775 en 650776 (AFL)

Hoe gaat het met je afstuderen?

Nu goed, ben in mijn derde jaar ziek geworden, daardoor vertraging opgelopen. Als je helemaal buiten regelmaat loopt, loop je altijd achter feiten aan. Dingen op een ander tijdstip doen, je zit niet in normale schoolritme. Je moet wachten tot een vak of toets wordt aangeboden. Nu kan ik weer doorpakken. Afgelopen drie jaar met haken en ogen gegaan, was dramatisch, NHTV heeft een bepaald systeem, en draait elk jaar bepaald programma. Soms verandert dat programma ook nog wel eens. Als oudere student moet je het vak dan toch nog volgen en het kan zijn dat het jouw jaar niet meer is, of niet meer past in jouw profiel. Dan moet je voor dat vak meer of minder doen, is het vak verandert. Je krijgt geen normale begeleiding, je moet alles op jezelf doen. Daar heb ik dus lang over gedaan, je moet soms half jaar lang wachten tot je een toets mag maken.

Wat betekent studiesucces voor jou?

Tot mijn derde jaar betekende het heel veel. Ik denk nu na dit proces van afgelopen 2 jaar, een 5,5 is prima. Dat ligt aan de omstandigheden. Mijn planning was wel om op tijd af te studeren. Ik ben blij dat ik zo meteen klaar ben en dat ik lekker kan gaan werken.

Hoe blijf je gemotiveerd?

Op dit moment is het puur dat dit heel veel geld kost. Ik krijg geen vergoeding meer, geen ov, niks. Heeft te maken met dat je continue achter de feiten aan loopt. Overheid houdt daar geen rekening mee. Die zegt moet je regelen met school. Als alles meezit is het in november afstuderen, anders is het volgend jaar zomer. Daar zit dus heel groot gat tussen, ik moet toets in oktober doen, haal ik die niet, dan wachten tot mei, juni volgend jaar. Ik moet wel geld betalen, maar ik heb geen les, geen begeleiding. Het vak onderzoek research is een drempelvak, is heel moeilijk. Ik loop tegen theorie gedeelte aan, is telkens net onvoldoende. Ben wel mee bezig met bijles.

Wat is jouw visie op leren?

Dat ligt aan vakken die worden aangeboden. Als je echt affiniteit hebt met bepaald vak is leren stuk gemakkelijker. Als ik het onderwerp begrijp of geïnteresseerd ben in het onderwerp, is leren niet zo moeilijk. Je maakt je planning, je schrijft uit wat je moet doen, je maakt samenvatting etc. en dan stampwerk. Maar als je onderwerpt niet begrijpt is dit al lastiger.

Heb je leerdoelen?

Vanuit het opstarten van mijn ziekte is het lastig, ik moet echt schema's gaan schrijven om op te schrijven van wat je moest lezen. Deed ik dat niet, dan was het stress. Dan was het steeds laatste moment werk, dat gaf stress. In eerste jaren deed ik altijd 2 weken van te voren stampen. Dat is anders in afstudeerjaar. Nu hoef je niet meer te leren, is meer toepassingswerk. Ik hoef nu niet hele boeken door te werken, maar moet het toepassen in mijn scriptie wat ik geleerd heb. Als ik nu nog moet leren loop ik echt teveel achter. Heb er lang over gedaan om onderzoeksvoorstel goed te krijgen. Het beeld wat ik had is anders geworden. De uitkomst van het onderzoek is anders dan van tevoren gedacht door het bedrijf.

Wat kan Academie bijdragen aan studiesucces? Waren er leerbelemmeringen?

Ik ken geen student die in 4^e jaar ingaat en alles al af heeft in 4^e jaar. Meeste studenten moeten nog wel iets doen uit eerdere jaren, een opdracht of toets of nog een project moet inleveren. Er is geen begeleiding vanuit school met/in dat gedeelte. Dat je het tegelijkertijd kan doen. Vanuit de minor in 4^e jaar is er nog wel begeleiding. Maar dat je nog achterstallige dingen moet doen uit eerdere jaren, daar moet je zelf achteraan. Vragen aan docent of je mee mag in lessen of op afspraak. Dat wordt niet ondersteund vanuit school.

Hoe zie jij de rol/bijdrage van de docent(begeleider) bij studiesucces?

Je verwacht meer. Je hebt een beeld van begeleiding, je bent gewend vanuit projecten begeleiding te krijgen, je bent dan 1x 2^e weken samen met een docent, dan ga je zitten en die aan zou je niet zuss of zo doen, zou je deze theorieën eens bekijken. En nu lever je je stuk in, je krijgt feedback, je kan een vraag stellen, maar je moet heel veel zelf uitzoeken. In de tijdsperiode is dat te krap, levert stress op. Ik heb een fijne begeleidster, ze mailt terug en neemt de tijd, ze heeft kennis van hoe scriptie in elkaar moet zitten. Maar dat stukje extra begeleiding, dat je kan terugkoppelen over je onderwerp. Het is jammer, je wordt niet gekoppeld aan docent die in dat onderwerp zit. Ik wil meer inhoudelijk begeleidt worden. Je wordt nu begeleidt op opbouw, hoe het eruit moet zien, op structuur. Je moet de theorie zelf uitvinden, wat kan je gebruiken en waarom. Ik heb geprobeerd met docenten om erover te praten maar als het niet jouw begeleider is kan je niet verwachten dat ze er altijd met je over willen praten.

Welke competenties zijn van belang om van je docent te leren in deze fase?

Richten op inhoud, dat persoon probeert vanuit studentkant te kijken naar het onderzoek. Wat mis je nog, hoe ga je eraan komen, ga je wel of niet theorie model voor gebruiken in die richting. Dat is lastig want je krijgt niet altijd een docent die dat vak geeft, of in die richting les geeft. Je bent gewend dat je meer begeleidt wordt. Minor begeleiding is heel goed. Het is nu een andere begeleiding in 4^e jaar dan ik had verwacht. Projecten worden altijd begeleidt, er staan eerder in de opleiding veel mensen klaar altijd om je info te geven. Het is heel lastig bij dit type begeleiding in 4^e jaar het gevoel te krijgen of je op goede weg zit. Je krijgt continue feedback, is opbouwende kritiek. Is op zich goed, maar je hebt niet dat je heel even kan gaan zitten en zeggen, wat moet ik nu doen, hoe kom ik hier uit, waar moet ik beginnen. We zijn gewend dat je een extra persoon hebt waar je altijd terecht kan. Dat stukje begeleiding is er niet en dat had ik wel verwacht. Bij scriptie is het al heel veel technisch en theoretisch. Je moet al zoveel dingen uitzoeken, het is fijn als je even kan sparren met de begeleider, een ander niveau van begeleiding.

Rol van Informatievaardigheid (IV)? Definitie?

Ik liep vast op deskresearch, op zoektermen. Ik kwam niet uit op de info. Ik dacht ik zit fout, ben verkeerd bezig met onderzoek. Ik heb hulp nodig hoe je moet zoeken. Toen bleek dat ik het wel goed deed maar er geen info was. Mijn begeleidster zei dat ze niet wist of ik goed zocht. Dat is natuurlijk niet haar specialiteit. Ben toen naar mediatheek gegaan. De juiste info op de juiste plek, dat je weet welke bronnen, databases nodig zijn. Bv google gebruiken of wel of niet wetenschappelijke info. Ik ben wel IV ja, Ik gebruik de bronnen wel. Sinds de scriptie en de minor heb je besef dat er meer is dat je kan gebruiken.

Wat is volgens jou het nut van IV in het vierde jaar? Wat kan het effect van IV op studiesucces zijn?

Vind het heel belangrijke vaardigheid, maar wel in combi met vak onderzoek. Als ik deze info die ik nu had gehad, had geweten bij eerdere toetsen dan had ik vragen anders kunnen beantwoorden. Wordt wel uitgelegd wat deskresearch is, maar je hebt geen ervaring. Als je weet wat het is, dan kan je makkelijker antwoorden geven. Als je al gewend bent in eerste paar jaar hoe je aan bronnen komt, zal je het ook zeker gebruiken in scriptiefase. Je moet dan dingen gebruiken die je al eerder hebt gehad, Het kost nu heel veel tijd voor het afstuderen. Dus als je al gewend bent wat je al eerder gebruikt hebt, dan is dat voordeel.

Wat moet er binnen de organisatie gebeuren en door wie om studiesucces te verbeteren door middel van IV? Hoe kan je IV in het onderwijs inbrengen?

We hebben onderzoekvakken. Desnoods doe je een toets die voor zoveel procent geldt voor je cijfer. Dat heb je bij financiën ook. Moet vanuit onderwijs gedaan worden. Of meenemen in een project, dat je verplicht aantal bronnen moet hebben gebruikt. Dat studenten er verplicht mee leren te werken. Heel veel in de opleiding en vakken is puur deskresearch. Je wordt niet gestimuleerd om de metasearch of databases te gebruiken. Als je per project minimaal een journal of search moet doen dan leer je ermee omgaan. Nu doet niemand het.

Wat kan het effect van IV op studiesucces zijn?

Als je meer IV bent sta je sterker in wat je wilt bereiken. Ik had beeld van het moet wetenschappelijk onderbouwd zijn anders is het niet goed. Als je IV bent dan weet je wat wel of niet nodig is. Ik ben heel veel gaan zoeken, maar dat was niet nodig. Ik was ervan overtuigd dat ik die info moest hebben. Als

ik dat had geweten, als ik wist hoe die info moest benaderen, dan was ik al eerder aan schrijven gegaan. Heb nu wel het gevoel dat ik goede scriptie ga inleveren, maar met veel minder diepgang dan ik had gewild. Er moet meer begeleiding komen op dat punt of verplicht punt in project vanaf jaar 1 dat je die bronnen moet gebruiken. In 4e jaar is de minor ook in groepsvorm. En nu moet alles in je uppie. Aan ene kant fijn om van jezelf afhankelijk te zijn, werktempo te bepalen, en dat je niet hoeft te overleggen. Aan de andere kant mis ik dat stukje terugkoppeling en sparren en dat was juist wat ik had verwachting in de begeleiding te hebben.

Ik heb zeker duidelijkheid gekregen door de mediatheek hulp. Ik had echt bepaald beeld van wat ik moest afleveren. Dat het goed onderbouwd moet zijn dat je allemaal (wetenschappelijke) bronnen erin moet hebben. Heb me er slecht over gevoeld omdat ik niet kon aanleveren wat school wilde. En nu heb ik alles er aan gedaan, alle stappen en daardoor is mijn verwachtingspatroon lager, maar ben er meer tevreden mee

Samenvatting geluidsfragment ws 650317 (ADE)

Hoe gaat het met je afstuderen?

Heel goed, ik heb net vorige maand mijn scriptie ingeleverd en nu ben ik in afwachting van goedkeuring of ik op mondeling mag. Dat is pas in juli, duurt nog paar weken. Dus ik heb eigenlijk **alles afgerond behalve dat nog**. Afgelopen jaar een ongeluk gehad. Merk nu nog dat balans niet goed is. Het kost meer moeite. Dus met persoonlijke situatie te maken, anders was ik al afgestuurd geweest. Ik heb een minor in september gedaan. Superleuk, maar **super intensief, het vraagt veel van je. Daarnaast moet je verder niets meer doen. Als je dingen leuk vindt, heb je dat er voor over.**

Wat betekent studiesucces voor jou?

Studiesucces is bij mij ook wel **dat je naast dat je ook goede resultaten haalt, ook plezier hebt in je studie. Dat je ook er vlot doorheen loop zeg maar**. Dat je bij wijze van spreken de eerste keer bijna alles haalt en meteen verder kan eigenlijk. Voor mij was wel noodzakelijk om ook binnen 10 jaar af te studeren, dan krijg je nog een gedeelte van 1^e studiegeld terug, Dat lijkt erop nu dat ik dat kan halen. Ik heb 5 jaar Pabo gedaan en daarvoor 1 jaar VTM. Daardoor kwam ik precies uit als ik dit in 4 jaar zou halen, dan zou ik nog binnen die termijn van 10 jaar nog halen. In die zin **was dat wel mijn insteek**. Nou heb ik afgelopen jaar een ongeluk gehad en daardoor ben ik er een jaar eruit geweest. In principe heb ik nou een verlenging van een jaar gehad. In principe zou ik nog verlenging kunnen krijgen, maar als t niet nodig is, .. dan niet.

Bij studiesucces **is het belangrijk of iemand intrinsiek gemotiveerd is, vanuit jezelf. Verschilt of je zelf of door je omgeving wordt gemotiveerd. Een groot gedeelte van je studiesucces wordt daardoor bepaald.**

Hoe blijf je gemotiveerd?

Vooraf de **laatste tijd, vooral het afronden ervan**. Ik vond vooral het begin erg leuk maar de laatste loodjes zijn toch zwaar, je moet toch er effe doorheen. Dat afstuderen, als ik er nu over terugdenk: het **is niet heel moeilijk maar vooral veel werk wat je gewoon moet doen. Ik vind het wel heel erg leuk om in groepen te werken. Dat demotiveert mij nu wel dat ik alles eigenlijk alleen moest doen**. Het was **juist heel fijn om met een groep samen te werken, met vier mensen of zo, samen dingen te doen, vooruitgang te boeken, te sparren met elkaar, meer contact met elkaar**. Dat je niet alles alleen hoeft te doen of van jou afkomstig moet zijn.

Toen ik van HAVO afkwam elf jaar geleden wilde ik deze opleiding doen. Ik merkte dat ik vooral aan het kijken was wat een HBO eigenlijk is, wat wordt er eigenlijk van je verwacht. Dat zag je ook aan mijn studieresultaten (een 5, 6) en terwijl ik nu allemaal 8 en 9 heb. Verschil is gewoon heel groot. Merk **nu dat ik wel bewuster mee bezig ben met touwtje in handen nemen en precies te weten wat er van je verwacht wordt. Heb veel meer nu een beeld van de studie. Je doet meer en je neemt ook meer de verantwoordelijkheid voor je studieresultaten.**

Hoe zie jij de rol/bijdrage van de docent(begeleider) bij studiesucces?

Ik vond de opleiding gewoon heel erg leuk. **Docent kan je wel enthousiasmeren, maar niet helemaal beïnvloeden.** Denk dat je een bepaalde levenservaring nodig hebt om te snappen van o dit moet ik doen. Dat je daar meer gemak in krijgt. In het begin was het: wat overkomt me, het was gewoon heel veel wat er ineens van je gevraagd wordt. Zelf vond ik het een heel fijne supervisor. Die **vooral enthousiasmeerde maar motiveerde ook. Ik denk niet dat ze meer kan doen.** Ze heeft wel geholpen van kijk hier eens naar, maar jij moet het lezen en tot je nemen en verwerken. Ze moet ook **blijven zeggen dat die onzekerheid mag, ze kan hem niet wegnemen. Maar dat die onzekerheid er is en onderdeel is van het proces mag misschien nog meer nadruk op leggen, dat ze dat kennen en herkennen en misschien tips geven om daar mee om te gaan.** Nu denk ik het hoort er bij. Ik had van te voren meer **verwacht dat je meer sturing zou krijgen, iets meer bij de hand zou worden genomen, zowel inhoudelijk als op proces. Maar ja je studeert zelf af, je moet het zelf doen. Die verwachting was niet correct.** Iemand moet **goed aanvoelen wat iemand nodig heeft.** Enthousiast en blijven motiveren, uitleggen waar je nu in zit, dat ze dat herkent en weet hoe je daar door heen moet. Dat het niet zo is dat je niet vast loopt. Dat iedereen dat heeft gehad. Ik dacht vaak: ik weet niet hoe dit zit of dat zat. Er **komt heel veel onzekerheid bij kijken, je doet alles voor de eerste keer.** Dan zei ze: komt wel goed, we doen het rustig aan. Het is **fijn dat je iemand hebt op wie je kan terugvallen. In die zin is de rol van supervisor heel bepalend. De rol van het instituut NHTV dat is lastig te beantwoorden.**

Wat is jouw visie op leren?

Als we een toets hadden, was mijn leerstijl vooral 2 dagen alles doorlezen en doorkijken van aantekeningen van studenten. Dus vooral goed doorlezen en heel bewust tot je nemen. Niet verkramp in de stof duiken in een week.

Heb je leerdoelen?

Nee, ik ben niet zo doelgericht. Ik ben meer van **ingaan op wat je leuk vindt. Dat vind ik ook leuk van NHTV. De vakken zijn erg interessant, die boeien mij echt.** Wat ik met onderzoek doen wel had is dat je je scriptie voor de eerste keer maakt. Het **proces is nieuw. Je ervaart complete onzekerheid,** dat is heel vervelend maar hoort er gewoon bij het proces. Ik denk dat ik **veel minder doelgericht doe.** Ik doe gewoon liever van: dit interesseert me, boeit en daar ga ik achteraan. Dus meer op gevoel.

Welke competenties zijn van belang om van je docent te leren in deze fase?

Het **hele proces van onderzoek doen hebben we wel in opleiding heel goed gehad en heel gestructureerd aangeleerd.** Geeft wel **vertrouwen in je opleiding dat je heel gestructureerd aan gewerkt hebt om scriptie uiteindelijk te kunnen doen.** Ik dacht wel in begin: ik kan dit wel, soort vertrouwen dat dit wel lukt, maar je komt toch in soort van onzekerheid terecht. Maar dat heeft NHTV wel goed gedaan. Had wel het idee dat **andere docenten qua onderzoek(inzichten) sterker zijn dan haar,** Ik had zelf in mijn hoofd om academisch onderzoek te doen, maar ik doe incompany onderzoek. Het was **moeilijk in te schatten wat en wanneer niveau goed is.** Niet te academisch? Dat vond ik lastig om daar achter te komen.

Rol van Informatievaardigheid (IV)? Definitie?

Vroeger was het zo dat IV betekende dingen opzoeken in bibliotheek. Tegenwoordig ook nog, maar in combinatie met heel handig zijn met Google, zoeken en vinden. Ik weet hoe ik dingen moet opzoeken en problemen met pc kan oplossen. Tegenwoordig moet je IV in bibliotheek zijn maar ook **digitaal informatie kunnen vinden** die er gewoon is en die je weet te vinden.

Wat is volgens jou het nut van IV in het vierde jaar?

Denk zeker wel handig. In wat je in het eerste jaar hebt gehad is iets wat je in elk vak eigenlijk kan gebruiken. Je **leert IV en daar moet je steeds meer verder mee opbouwen.** Info is gewoon heel belangrijk, maar je moet **digitaal kundig zijn.** Leren we hier wel op school, maar er zijn studenten die **minder met computers om kunnen gaan.** Denk ik ooit een rondleiding of zo gehad in mediatheek, hoe dit werkt allemaal, maar **is wel weggezakt na jaren.** Als je het eenmaal weet is het makkelijk. We

hebben over specifieke thema's en bij elk project en ook bij dit onderzoek wel verschillende boeken uit bieb geleend om te integreren in het onderzoek. Thuis heb ik het **goed doorgenomen om te kijken hoe je dat kan verwerken in je onderzoek, dat heb ik wel specifiek gedaan**. Ook bij andere opdrachten op internet moet je altijd **zoeken naar bronnen die je verhaal ondersteunen of tegenspreken waardoor je je verhaal moet herzien**. In het laatste jaar in de minor kregen je informatie in de masterclass maar geen les in IV. Ook **bij het afstuderen was er geen les meer. Geen begeleiding in IV gehad van de docent**. Wel zo van kijk eens hier naar, waren eigenlijk meer tips op gebied van theorie dan echt les in IV. Ik denk dat het onontkoombaar is. **Iedereen moet dit kunnen. Het moet een standaardcompetentie vanaf 1^e jaar al zijn eigenlijk**. Tegenwoordig is alle kennis van de wereld bijna digitaal tot je beschikking. Ik denk dat het wel moet om specifiek google te kennen en weten hoe je dingen moet opzoeken. En als het niet lukt, of je krijgt teveel resultaten, hoe je specifieker kan zijn, hoe die zoekmachine werkt zodat je er optimaal gebruik van kan maken in je studie. Je bent wel heel afhankelijk van google, is een nadeel, maar werkt wel heel goed. Je hebt ook andere zoekmachines, maar Google kan heel specifiek zijn en heel gericht kun je er in zoeken.

Wat kan het effect van IV op studiesucces zijn?

Denk dat heel groot is, **als je niet overweg kan met google of de computer ben je nergens meer tegenwoordig. Als je goed info op kan zoeken en specifiek kan zijn daarin (specifieker in je zoekopdracht) denk dat dat wel 60% van je studiesucces bepaald. Als je dat niet kan, wordt het lastig.**

Wat moet er binnen de organisatie gebeuren en door wie om studiesucces te verbeteren door middel van IV? Hoe kan je IV in het onderwijs inbrengen?

Als Academie kan je lessen in IV gaan geven, maar dat zou dan eerder demotiverend werken, Het wordt dan van boven opgelegd, zo van je moet dit nu gaan doen. Het wordt dan gezien als iets wat je moet afvinken. Je moet eigenlijk **zien te bereiken dat je nieuwsgierigheid prikkelt**. Dusdanig, dat mensen zelf op zoek gaan naar dingen. Bv op youtube kan je veel videos vinden over hoe doe je dit of dat. Bij photoshop lessen krijg je een basis, maar je moet zelf verder aan werken om te ontwikkelen. Als je alleen de basis hebt kan je nog niet zoveel. Ze maken photoshop **zo leuk in eerste jaar zodat je zelf verder daar in gaat ontwikkelen. Het is een kwestie van aanmoedigen, enthousiasmeren.**

Samenvatting Geluidsfragment 65014 en 65013 (ADE)

Hoe gaat het met je studenten?

Op zich best goed, ik heb er 6. Ik heb ze inmiddels nagekeken. Ben heel erg tevreden, heb ze voldoende gegeven. Heel leuk en fijn om te doen, ben zelf 6 jaar geleden zelf afgestudeerd.

Hoe blijf je gemotiveerd?

Ik heb wel **affiniteit met onderzoek doen, zeker omdat het praktisch gericht is**. Daar lag mijn expertise in, begeleiden is heel andere koek dan zelf schrijven.

Wat betekent studiesucces voor jou?

Student heeft bij het naar buiten stappen die kennis en ervaring opgedaan die er echt toe doet. NHTV probeert constant te innoveren. Trekt verschillende docenten aan met ervaring en uit vakgebied. Er zijn veel productie gerelateerde vakken bij Imem. Ik ben marketing gerelateerd, ik moet weten hoe die elementen werken. Dus **dat ik in staat ben om een perfecte vertaalslag te maken. Student is succesvol als die adequaat, boven de basiskennis van marketing, productie, concept uitgaat. Daarna specialiseren, maar je moet goede basis hebben van waar je mee bezig bent.** Dat je op de hoogte bent van alles waarmee je in aanraking komt. In bedrijfsleven leren dat het niet alleen maar theorie is. Vakgebied verandert zo snel, dus dan wil ik dat studenten snel aan de slag kunnen, dat ze theoretisch achtergrond kennen, de achterliggende gedachte, maar ook meteen met sociale media campagnes werken etc. Als student eenmaal naar buiten stapt, dat ie denkt; ik weet hoe de wereld in elkaar zit, hoe het toe te passen en het in praktijk brengen. Iedereen heeft eigen tempo. Ben voorstander van: **probeer je studie zo snel mogelijk af te maken. Als docent zijn wij er om**

jullie te helpen, om te kneden, maar je ben zelf verantwoordelijk. Mijn doel is om ze een passie te laten vinden. Datgene wat ze doen dat ze daar 100% achter staan.

Wat kan Academie bijdragen aan studiesucces?

NHTV heeft goede stappen gemaakt door studenten kennis te laten maken hoe het in de wereld gaat. Echte bestaande games als marketingcases laten doen door studenten. Je kan veel leren van theorie, in boeken, maar door studenten te laten ervaren hoe het gaat dit in praktijk, dat voelt zo veel echter. NHTV organiseert guestlectures en discussie over hoe ideeën van studenten zijn en de echte marketingmanagers. Entertainment producten spreken studenten echt aan. We hebben een Virtual reality jam georganiseerd, waarin we een state of the art product laten testen. Studenten hebben we aan een concept laten werken. Ze kunnen pitchten tegenover Samsung en **dat draagt bij aan motivatie van studenten, aan succes. Vanuit NHTV is er best veel verwarring voor student als ze beginnen met afstuderen. Er zijn verschillende supervisors met diverse aanpakken.** Via sociale media communiceren ze onderling hierover. We **hebben al vakken om ze bezig te laten zijn met onderzoeksmethodes en stimuleren om een bedrijf te vinden.** Onderling communiceren ze hierover, het is **supervisor gebonden vaak. Meeste belemmering is vaak bij welk bedrijf ze afstuderen. Moeten ze vaak klusjes doen bij bedrijven. Als supervisor moet je hierover onderhandelen over tijd die student aan onderzoek dient te besteden.** 4^e jaars moeten tijd hebben om onderzoek te doen. **NHTV leert aan: gebruik het trial and error proces. Is motiverend.** Vind het fijn als ik bij een student motivatie erin hebben weten te krijgen.

Hoe zie jij de rol/bijdrage van de docent(begeleider) bij studiesucces?

Je geeft een **soort van advies, een richtlijn, een duw in bepaalde richting**, maar wil niet zeggen dat wat ik zeg goud is. Ik kijk er soms heel anders tegenaan dan 2^e of 3^e lezer. ik merk dat ik omdat ik deel in werkveld zit, ik ben heel erg praktisch gericht. In online marketing verandert alles heel snel, ik kijk veel meer vanuit praktisch relevante invalshoek dan een collega die heel theoretisch, of academisch niveau zit. Ik **ben maar een derde van het puzzelstuk van wat een student moet oplossen.** Anderen kunnen ander mening hebben. Het is letterlijk advies wat je geeft op basis van eigen ervaringen. Hoe **jezelf er in staat kan je student richting uit duwen, maar uiteindelijk ligt het bij student zelf.** Hij initieert het onderzoek zelf, hij wil een bepaald probleem oplossen. Ik zeg niet wat wel of niet mag. Het is een **keiharde wereld, je moet het zelf doen.** Je wordt niet bij handje genomen. Als je een keer iets fout hebt gedaan dan lig je eruit.

Samenwerking: is superafhankelijk van student zelf. **Sommigen hebben alleen een klankbord nodig bij de supervisor, anderen hebben elke week een meeting nodig om ze op goede spoor te zetten.**

Wij **proberen praktijk met theorie kennis te laten maken en ze klaar te stomen voor de daadwerkelijke werkervaring en relevante werkervaring op te doen.** Scripties schrijven is zelfde als eigen opdracht in bedrijf het, is jouw project. Is **fijn om een moment te hebben als soort van voorbereiding op managersfunctie in de industrie. iets wat zij zelf moeten doen** vind ik belangrijk. Het allerbelangrijkste is: ze zijn hier om te leren, je hebt niet iemand aan het handje in de industrie, je moet jezelf leren ontplooien. Ik wil niet werk voor iemand anders gaan doen. het is jouw werk. Is een **keiharde wereld. Dit past in de academiëcultuur.** De meerderheid van docenten komt uit werkveld, of werken daar nog. Daar is het ook dezelfde cultuur. Je hebt wel collega's waar je mee spart en leest wel in de industrie, maar je weet vaak niet of iets werkt. Je hebt honderd factoren om rekening mee te houden, maar **het is beste om juist door/voor jezelf een draai aan te geven. Ik (en ook de Academie) ben erg van innovatie en creatie, dus je moet niet studenten gaan afbakenen.** Ben er wel als docent om de juiste richting in te sturen. Als student te diep gaat op theorie dan waarschuw ik wel zo van hou rekening met de praktijk waar je op wordt beoordeeld. Ook andersom geldt hou rekening met het kader waar je je aan moet houden. Er zijn **drie verschillende elementen bij scriptie: Imem en NHTV zelf (criteria, eisen), het belang van een afstudeerbedrijf zelf (meesten studeren af bij een bedrijf), zij komen met een vraagstuk, hoe past dit bij bedrijf. Zij willen baat hebben bij onderzoek waar ze iets mee willen kunnen doen. En het derde element is dat het onderzoek moet zijn waar studenten zelf blij en tevreden mee zijn.** Dat ze vanuit passie en interesse veel meer willen weten van onderwerp. Neig je meer naar de NHTV standaard of de bedrijfsstandaarden? Je wilt dat we namens NHTV iets neerzetten waar we trots op zijn en hopelijk volgend jaar weer de beste hogeschool worden. Maar aan andere kant dat het bedrijf

ontzettend blij is met die student. Dat ze zo tevreden zijn dat ze naar NHTV komen om te vragen of ze meer studenten kunnen krijgen van NHTV. Persoonlijk vind **ik het belangrijk dat relatie met NHTV goed is door studentenstages en afstuderen**. We willen allemaal werk in ons werkveld. Kans is groter dat je werkt bij een bedrijf in jouw vakgebied als je een stage hebt gedaan en daar hebt voor gewerkt en zij zeggen, blijf maar. Hopelijk ook dat bedrijf zegt: we kiezen voor NHTV want we weten dat het kwaliteit is. **Supervisor probeert die relatie in balans te houden**.

Wat is jouw visie op leren?

Praktijkgerelateerd. You learn by doing. Je krijgt theorie, je krijgt assignments die je goed doet, maar zodra je iets in praktijk moet toepassen zijn er veel meer componenten. Theorie liep in mijn studietijd daarop soms achter. We hebben **theorie maar ook elementen die in de praktijk te leren zijn**. Het is niet alleen maar uit boeken leren. Het is fijn om alles wat je leert als student in de praktijk te kunnen toepassen. Het **past bij academie en leerstrategie van student**. We doen een selectie van studenten, ben jij wel Imem – fit? Geschikt? Kan jij verschil in maken in de industrie, wat zie jij voor nieuwe toekomst? Je werkt dan al met gemotiveerder studenten. Dat is voordeel van de selectie. En **kennis laten maken met mensen die in praktijk werken. Je ziet vaak mooie transitie in de loop der jaren van : ik weet niet of ik dit kan tot aan mooie concepten op papier kunnen zetten en in de praktijk kunnen uitvoeren. Van theorie naar praktijk uitvoering**. Het is een hele praktische leeromgeving en we leggen uit waarom we specifieke dingen doen. Als je weet waarom je iets doet is het makkelijker om iets te veranderen. Is wel elk jaar een uitdaging om perfecte balans te vinden tussen theorie en praktijk. NHTV maakt zich hier hard voor door juiste opdrachten, docenten aan te trekken.

Heb je leerdoelen?

We maken gebruik van competenties, een soort levels. Door de jaren heen hogere level bereiken. Je bent hier om te leren en maak fouten, weet dat het een leeromgeving is. We stellen vragen: wat vind je zelf van project, hoe heb je het ervaren? Geen leerdoelen zelf opstellen in de zin van je moet perse dit leren. Ik wil **het juist omdraaien. Je bent vrij , wat denk je dat je gaat doen en klopt dit ook?** Ik wil **product waar je zelf tevreden over bent en de klant ook. Hoe je daar komt, moet je zelf uitvinden. De begeleider is er om juiste richting in te sturen**.

Welke competenties zijn van belang of leer je ze?

Naast wat ADE al heeft vastgesteld is **discipline en ijverigheid en zelfverantwoordelijkheid** van belang. Werkt ook in industrie zo; het kost veel energie. Je moet wel overzicht houden hoe je het gaat doen. Is aan student zelf om supervisor te vragen hoe te helpen. Standpunt: het is jouw verantwoordelijkheid, jouw project. Ik vind niet dat je houding moet hebben van ik wil dat supervisor achter mij aan zit. Dan hoor je niet thuis op HBO

Rol van Informatievaardigheid (IV)? Definitie?

Is groot begrip. **Kan je kritisch omgaan met info die je vindt**. Het **bewustzijn van waar je info vandaan haalt. Wij leren student dat alles wat je zegt onderbouwd moet zijn, Je moet ook de APA stijl kennen en toepassen. Alles wat je hebt gevonden: vraag jezelf af klopt dit ook? Dus kritisch tegenaan kijken en daar weer verder op ingaan**. Lastig is dat wij geneigd zijn een verhaal als waarheid te zien. Via sociale media wordt van alles verteld. Als een bericht veel reacties krijgt, dan wordt het als belangrijk gezien om te delen. Zo werkt sociale marketing. Kracht van sociale media werkt ook tegen je, vooral bij het delen van info geldt dat men denkt, het zal wel waar zijn als veel mensen dit delen. Wordt lastig om info in media te lezen. Gaan we dit aannemen als absolute waarheid. Er wordt minder bewust bij stil gestaan dat alles wat getypt wordt door persoon dat je moet afvragen: hoe is die daar aan gekomen? **Binnen academie proberen we daar wel bij stil te staan**. Maar deze generatie groeit op met sociale media en Internet. Het **is dus belangrijk om te leren aan studenten: ga kritisch met alle info om**. Mijn waarheid ins iet absoluut, dat probeer ik bij te brengen. Ik leer aan studenten hoe dit werkt in sociale media. Wat voor psychologisch effect dit heeft. **Studenten zijn nog niet helemaal infovaardigheid in deze zin. Ik vind het daarom fijn dat we theoretische scripties proberen te schrijven in combi met praktijk. Daarmee leer je: klopt het probleem ook echt? Toetsen aan de praktijk: waar komt probleem vandaan etc**. Je leert in afstudeerproces een student kritisch te laten kijken naar een probleem. Dit moet je in eerste jaren aanleren: klopt het allemaal wat je ziet en leest?

Wat is volgens jou het nut van IV in het vierde jaar? Wat kan het effect van IV op studiesucces zijn?

Als het goed gaat heeft het wel effect op studiesucces. Dus naast kritisch zijn ook leren op welke wijze info beschikbaar is, hoe kom je eraan? En censuur. Hoe zorg je ervoor dat info toegankelijk is? Dat hoort er ook bij. Ik ben erg pro digitale apparatuur, maar het is schrikbarend hoe met info omgegaan wordt. Het is handig, maar ook bedreigend voor de privacy. **IV is ook: hoe ver laat jij info in je leven komen/bepalen. Dit aspect moet kenbaar gemaakt worden aan studenten, weten ze waar ze mee instemmen? En hoe kan info ons supporten?**

Wat moet er binnen de organisatie gebeuren en door wie om studiesucces te verbeteren door middel van IV? Hoe kan je IV in het onderwijs inbrengen?

Imem / academie zegt: we maken concepten voor tv maar ook voor digitale media. Bij ons is het (info) echt een van de meest belangrijkste bouwstenen. **Hoe ga je met info om, hoe kritisch ben je en wat voor invloed heeft info op diegenen die het maakt, en ontvangt. IV is onderdeel van het curriculum. Het zit er al in.** Het kan positief effect hebben, zeker vanuit de academie gezien. Je wordt als student een entertainment manager, je staat aan het hoofd van concept, je krijgt vaak te maken met digitale info. Het is dus superbelangrijk om te weten hoe je met info omgaat. Hoe de perfecte balans te vinden tussen vergaren van info en dusdanig goed concept dat je als consument je niet bedrogen voelt met privacy.

Het zit in het **vierde jaar grotendeels in motivatie in 4^e jaar**. Student ziet het gewoon niet zitten, weet niet hoe hij het moet doen, moet aanpakken. Het gros heeft wel tijdig ingeleverd, zij zijn redelijk bewust van problemen die vertraging veroorzaakt, bv baan of financiële factoren. **Ik kan als docent hun bewust van laten zijn dat hoe langer het duurt hoe meer factoren negatief het studiesucces beïnvloeden. Voor mij als docent geldt: graag afstuderen, want balletje blijft doorgaan. Ik zit liever niet met een bestand van nog af te studeren studenten. Als docent wil ik geen achterstand hebben.** Maar zo zit wereld niet in elkaar. Je kan ze wel goed op de hoogte houden van op tijd inleveren en de voordelen schetsen. Het **gaat om het bewust maken van student van factoren**. Ik geef als docent de toolbox die alle hulpmiddelen bevat die ze nodig hebben, maar zij zetten het in elkaar.

Samenvatting geluidsfragment 650810 (ADE)

Hoe gaat het met je studie?

Ik moet nog gedeelte doen van 1 vak, de rest alles gehaald. Daarna is het echt alleen maar afstuderen. Mijn stage is bijna afgerond en daarna blijf ik daar werken als vrijwilliger. Met scriptie zit ik in beginfase, ik heb een proposal gemaakt. Die is goedgekeurd maar er waren wel dingetjes waar we over speculeren waardoor het leuker zou worden. Ik zou een iets creatiever proces willen hebben, of iets psychologisch. Ik ben 7^e jaar student.

Wat betekent studiesucces voor jou?

Dat je er uiteindelijk mee kan wat je er mee wil. Maar ook dat je onder je opleiding je best doet en daardoor goede contacten legt en volhoudt. **Het zijn niet alleen je cijfers, dat is niet het grootste ding. Vooral wat je ervan leert en wat je er daarna van toepast in je baan.** Het is vervelend als je **niet tijdig afstudeert, hoe je dan overkomt op een werkgever.** Dan heb je iets uit te leggen. Voor jezelf heb je tijd verloren. En je betaald geld terwijl je niet meer zoveel op school zit .

Hoe blijf je gemotiveerd?

Ben hier ooit mee begonnen en vond het een leuke opleiding, nog steeds. **Wil nog steeds iets met diploma doen.** Andere factoren zijn oorzaak geweest dat ik vertraging opliep. Na mijn stage in Amerika liep ik een blok vertraging op. Toen kwam ik terug en **zit je op gegeven moment in andere klas, ben je niet meer van alles op de hoogte en loop je niet meer met alles mee.** Informatie staat op verschillende plekken, het wordt chaotisch. Ook voel je je minder student, je hebt een half jaar gewerkt. Ik ging wel naar lessen en deed toetsen maar haalde niet meer alle deadlines in 1 keer. Je

bouwt dingen op die je moet herkansen, **je komt niet meer in je eigen ritme. Je hebt niet meer het traject dat je gewend bent, daar ben ik in blijven hangen.** Dan wordt het moeilijk om alles in een keer te doen. Op een gegeven moment moet je half jaar wachten op herkansingen, dan ga je werken. Dan lig je er een beetje uit voor je gevoel. Er zijn andere regels en informatie waar je niet van op de hoogte bent. Ik probeer mezelf de laatste tijd wel weer te motiveren. **Ik moet even structuur weer terug vinden. Ik probeer mezelf er aan te wennen dat ik naar school ga en afspraken maak met supervisor en me aan het ritme houden.** Heb wel het gevoel dat ik motivatie terug heb. Ik ga sowieso afstuderen, ga niet deze jaren weggooien. **Ik zie het niet als verantwoordelijkheid van school dat ze me daarin sturen, maar ik vind wel als ik van mezelf motivatie en initiatief toon dat je dan serieus antwoord van school moet krijgen en niet doorgestuurd moet worden.** Dan gaat motivatie weer weg.

Wat kan Academie bijdragen aan studiesucces? Belemmeringen?

Ik denk **vooral info duidelijker verstrekken, er niet van uitgaan dat iemand alles wel weet.** Want als je eruit ligt en een ander ritme hebt dan krijg je niet alles mee. Ze zien het als je eigen verantwoordelijkheid dat je overal van op de hoogte bent, maar het is heel moeilijk als je niet alles mee krijgt in de les. Dat je niet weet waar je moet zoeken. **In veel gevallen staat er een gedeelte op natschool, een gedeelte op email en gedeelte wordt in de klas gesproken. Dat had net iets duidelijker gemogen. Of dat ze soort van meetings doen om je op de hoogte te houden. Langstudeerders serieus nemen.** Leraar ziet je misschien alsof je niet gemotiveerd bent. Mensen denken dat het je eigen schuld is. Kan mijn eigen invulling zijn, maar je moet je bijna schamen om iets te vragen bij sommige docenten. Die zijn bevooroordeeld dat je langstudeerder bent. Je krijgt geen antwoord op inhoudelijk vragen. Als ik naar de coordinator ging om iets te willen weten, kreeg ik antwoord dat ik eerst zelf maar moet kijken en uitzoeken. Ik wilde eerst weten of ik het goed doe voor ik verder ga. **Dan krijg je een idee dat je niet persoonlijk serieus wordt genomen omdat je toch een langstudeerder bent. Je moet lang wachten op toetsen. Maak info duidelijker op 1 plek of biedt hulp bij het vinden van info. Dat je makkelijker bij de juiste persoon komt. Je weet niet bij wie je terecht moet voor dingen.**

Wat is je visie op leren?

Ik ging altijd naar alle lessen, daar stak ik meeste van op. **Ik leerde alle slides en presentaties; boeken meestal niet. Ik las soms wel gedeeltes uit boeken, maar vaak gevoel dat het met de slides wel lukte. Met mijn scriptie wil ik eruit halen dat ik onderzoek waar ik zelf ook voldoening uit haal.** Dat ik iets nieuws vind voor het bedrijf. Op mijn stage merk ik dat je creatief moet zijn, nadenken over elke stap. Ik heb veel vakken op school gehad waar ik iets mee kan en dat ik kan gebruiken. **Dat je dingen leert die ik nu kan implementeren,** Van tevoren heb je dat niet zo bedacht. Uit mijn hoofd weet ik dan nog hoe ik iets moet doen. Als ik dan iets nodig heb als naslagwerk dan google ik gewoon en kijk ik voor tips.

Hoe zie jij de rol/bijdrage van de docent(begeleider) bij studiesucces?

Dat je af en toe met zo iemand afspreekt gedurende je studie, om doelen te stellen. Dat je een soort duidelijke planning hebt. Ik weet dat je zelf er achteraan moet en zelf die afspraken moet maken. Als je ergens op vastloopt dat docent dan heel eerlijk daarin is. Ik heb gehoord dat het vaak voorkomt dat achteraf dingen toch niet goed zijn ook al zeiden ze in feedback dat het wel goed is. **Het maken van studiesucces doe je zelf, Docent kan het wel breken. Houding van docent kan beïnvloeden. Als je merkt dat iemand tijd voor je neemt en je serieus neemt, inhoudelijk met je gaat discussieren, dat vind ik wel fijn.** Dan heb je het gevoel dat je weer verder kunt. Het zorgt ook voor chaos omdat je weer nieuwe ideeën krijgt. Docent gaf inzicht in termen waar ik op kan zoeken.

Welke competenties zijn van belang om van je docent te leren in deze fase?

We hadden een soort vak waarin je een soort miniscriptie moest schrijven met 7 man. Dat had ik de hele tijd in mijn hoofd. **Van mijn begeleider kreeg ik een nieuwe manier van werken om te onderzoeken. Het verbreedt je horizon; je leert dat je het op veel manieren kan doen, dat er nog veel meer is dan je dacht.**

Rol van Informatievaardigheid (IV)? Definitie?

Dat je weet waar je iets kan vinden, dus ook qua databases. Als ik er nu aan terug denk, hebben we daar nooit echte begeleiding in gehad. Behalve in 1^e jaar en dan heb je het pas nodig in 4^e jaar en dan ben je het alweer kwijt. Je weet dat het ooit is uitgelegd, je bent er nooit mee bezig geweest, je vergeet het ook eigenlijk weer. **Je begint nu eigenlijk op Google te zoeken, maar dat hoeft helemaal niet. Dus als je informatievaardig bent dan weet je denk ik goed waar je dingen kunt vinden in databases of dat je qua boeken een goed naslagwerk hebt opgebouwd en dat je dat kan terug vinden. Dat je goed kan zoeken in Google en de juiste info eruit kan filteren. Ik ben wel vaardig op Google, maar qua databases heb ik dat eigenlijk heel weinig gebruikt. Apa richtlijnen hebben we wel veel gehad en dat vind ik ook wel dat ik daar vaardig in ben. Daar hebben we ooit les in gehad en dat hebben we altijd moeten gebruiken, altijd wel nodig gehad en is blijven hangen. Ik was even vergeten dat dat er ook bij hoorde.**

Wat is volgens jou het nut van IV in het vierde jaar?

Je begint je scriptie met onderzoek doen naar literatuur en daar ga je naar refereren dus dat is voor je afstuderen heel belangrijk. Wel handig dus en dat je Apa hebt gehad. Die artikelen vinden is dan wat minder nuttig, is wel iets wat je zelf gemakkelijk kan aanleren, dat lukt dan misschien wel. Je gaat onderzoek doen dus eigenlijk is het nog blanco en je moet info overal vandaan halen. Als je niet goed info verzameld dan kom je niet uit op wat je wil of dan ga je te nauw kijken naar info. Je moet buiten je eigen comfortzone zoeken. Je gaat heel gericht zoeken naar wat je al had bedacht maar je moet ook dingen vinden waar je nog niet aan had gedacht.

Wat kan het effect van IV op studiesucces zijn?

Tot nu toe heb ik nog niet echt literatuur gelezen over dit onderwerp. Ik heb wel gezocht. Dat is misschien ook een automatisme die ik niet heb aangeleerd. Als ik dat wel had aangeleerd had ik dat misschien wel gedaan. Hoe we scriptie indelen hebben we wel gehad. Misschien moeten we meer manieren leren om out of the box te denken ofzo. Misschien kunnen ze leerlingen bijbrengen dat alles meerdere mogelijkheden hebt. Je leert handvaten, maar dat je ook zelf nadenkt. Misschien ook de manier van schrijven en hoe zoek je nou naar hetgeen wat je nog niet weet?

Wat moet er binnen de organisatie gebeuren en door wie om studiesucces te verbeteren door middel van IV? Hoe kan je IV in het onderwijs inbrengen?

Misschien iets kunnen doen in de aanloop van je scriptie. Dat als je in de 4^e jaar zit je meer echt scriptiebegeleiding lessen krijgt. Het voelt alsof in diepe wordt gegooid. Ik denk dat heel veel mensen angst voor scriptie hebben ontwikkeld om eraan te beginnen. Als je meer begeleiding krijgt in aanloop dan heb je meer het idee dat je er instroomt in plaats van dat je ineens voor die muur staat. Informatievaardigheid bespreken in lectures en desnoods oefenen in de praktijk, dat je het echt gaat doen en oefenen. Oudleerlingen gaven voorheen wel eens uitleg over de scriptie.

We zitten met afstudeerders (langstudeerders) in een facebookgroep. Daarin vroeg iemand om samen te studeren op school. Dan heb je **het gevoel dat je het samen doet en elkaar op de hoogte houdt.** Ik heb met mijn afstuderen nog niet gedaan maar vindt dat soms ook wel fijn. Het verschil in groepswork en individueel heb ik nog nooit over nagedacht. Ik vind logisch dat je in je eentje afstudeert. Het is wel altijd motiverend dat je in een groepje zit. Je wilt de rest niet teleurstellen.

Samenvatting geluidsfragment 65323 (ADE)

Hoe gaat het op dit moment met jouw studenten?

Gaat altijd moeizaam, afstuderen vind ik altijd een taai stuk. Het kost tijd om een goede proposal te maken. Onze studenten zijn erg praktijkgericht, doen het heel goed in industrie. We zijn HBO en applied science. Maar bij accreditatie wordt heel scherp op ons gezeten. Inmiddels staan we goed bekend en vindt men dat we op masterniveau de scripties afleveren. Maar het spanningsveld is hoog voor studenten. Ze maken prachtige dingen maar hebben veel moeite met onderzoekmentaliteit. Dat speelt minder in onze branche, dat is een andere dynamiek. Het gaat om intuïtie en kansen. Onderzoek speelt veel minder een rol. Onze studenten hebben daar wel moeite mee. We zijn nog steeds niet tevreden over de performance van studenten.

Wat betekent studiesucces voor jou?

Vanuit **managementperspectief** betekent het binnen bepaalde tijd afstuderen. Vanuit **docentperspectief** is dat niet van belang om tijdig af te studeren. Voor mij is het ook gewoon een baan snel kunnen vinden in de sector waarvoor ze gestudeerd hebben. **Docent moet kwaliteit borgen. Dat is spanningsveld tussen management en docent.**

Hoe blijf je gemotiveerd?

Ik heb dit jaar **extra uren** gekregen, je wordt beetje opgebrand met steeds dezelfde problematiek. Sommige dingen zijn leuke dingen of interessant. **Onderwerpen en thematiek zijn soms heel spannend, het proces vaak langdradig.** Vroeger stak ik meer uren daarin, ik kreeg er 20 uur voor. Nu hou ik dat sterk in de gaten. Ik ken **docenten die 200 uren in steken en bijna scriptie zelf schrijven. Je voelt je als een vader voor verantwoordelijk. Voel me verantwoordelijk voor de kwaliteit van wat ik aflever omdat mijn naam er onder staat.** Ik heb wel studenten tegen gehouden bij het afstuderen. **Ik vind kwaliteit belangrijker dan dat student op tijd afstudeert.** Dat geeft stress bij student; kan me niets schelen. Soms gaat het net. Bij mij moet een student 7 of hoger halen en dan zien we wel of het zesje wordt. Ik **neem geen risico, dan kom je in een situatie dat je je zelf moet verantwoorden. Geen vertrouwen in afstudeerders; bij sommige studenten is het een zeer moeilijk proces.** Misschien komt het door dat we een tijd **MBO leerlingen hebben aangenomen.** Was beleid van regering, dat is een ramp geweest. Sommigen snappen het gewoon niet.

Wat kan Academie bijdragen aan studiesucces?

Motivatie is sleutel tot alles. We doen als ADE zelf al intern onderzoek naar wat zit nou vertraging in. Idee is vaak op gevoelens gebaseerd of op indrukken. Voor hetzelfde geld kan het prive zijn of een vak waar studenten vertraging op lopen. We krijgen dan straks het onderzoek met knelpunten. Mijn gevoel is dat er een **groot knelpunt in vierde jaar zit.** Dat is een pittig jaar. Ze moeten dan in blok c ook een stageplek zoeken, daar **beginnen ze te langzaam aan.** Ze vinden onderzoek verschrikkelijk, ze lopen er de kantjes van af. Hoe vaak we ook verteld hebben hoe belangrijk het is. Ze denken als het zo ver is dan lukt me wel en dan valt het tegen. Terwijl **we voortdurend communiceren en belang onderstrepen. Het is dan voor hen confronterend en dat kost studievertraging.** Maar ik ga als docent niet een student op nieuw onderzoek leren. Deel van de oude garde docenten houdt hier wel rekening mee. Ook al doet ADE in het curriculum veel met onderzoek, studenten vinden het toch taai. Opzetten van een proposal is zwaar. Ook master studenten heb ik zien struikelen. Andere MEM opleidingen zeggen het kan gewoon niet dat niveau wat jullie eisen, maar wij kijken nu eenmaal met bepaalde bril daarnaar. Denk wel dat **we te veel doorgedrongen zijn naar academisch niveau van scripties schrijven, onze pragmatische doeners botsen daar tegen aan.** Dit heeft met de missie te maken van de academie. Daar zijn we mee aan het sleutelen. Daarnaast heb je nog de **kwestie met die studiepunten. Als ze niet op stage kunnen door gebrek aanpunten, heb je meteen al half jaar vertraging.** Mijn verwachting is dat gros wel binnen 5 jaar zal afstuderen. Zijn de kneusjes die veel werk kosten. Maar onze studenten doen het goed in de industrie, **vinden een baan en dan laten ze het gewoon vallen en studeren niet af. Je kan ze voor waarschuwen.** Dat het aan begin van je carrière niet zo belangrijk als dat je geen diploma hebt, maar als je op hoog niveau wilt dan is dat wel. **Moet je als hogeschool wel aan ze vertellen.** Dat het na 10 jaar werken terugschakelen naar studentenritme niet zo makkelijk is. Er zijn **weinig belemmeringen vanuit academie of NHTV voor de student . Studenten hebben alles, studiecoach, decanen.** Toch weet ik nog wel iets, is persoonlijk. NHTV heeft bepaalde aura, een sfeer. Elke hogeschool of universiteit heeft dat, bijvoorbeeld Harvard. Als je naar NHTV narrowcasting schermen kijkt zie je feesten, drinken. Maar **je moet laten zien dat de opleiding toch een bepaalde bagage heeft. School moet nadenken over welke mentaliteit ze wil uitdragen. Dat het een onderwijsinstituut is en verantwoordelijkheid en status heeft. NHTV draagt dat nog niet helemaal uit.** Dat is meer van iets have fun en discover the world. Afstuderen is toch serieus en wil je een beetje met de grote jongens meedoen, dan moet je toch een beetje aan je image denken.

Wat is jouw visie op leren?

Feedback staat centraal in al het leren. Falen en feedback krijgen. Mooiste is 1 op 1 feedback, maar dat kan alleen in master situatie. De rest is puur economisch gedreven, de school moet draaien. **Past absoluut bij academie, is heel competentiegericht, heel strak in elkaar gezet.**

Studiecoaches zijn 2, 3 jaar geleden, ingeschakeld, dat begon een heel cursuspakket te worden, een extra vak. Dat is nu weer terug gedraaid. We gaan nu maar weer meer coachen..

Heb je leerdoelen?

Dat is echt bij studiecoaching, maar is daar eigenlijk veel minder geworden. Het **is de bedoeling dat dit in alle vakken verweven is. Vooral bij workplacement van belang. Zit ook in onderwijsprofielen dat we leerdoelen hebben. Studenten worden op verschillende manier getraind om dat te gebruiken.** Je weet hoe het gaat met coaching: ene oor in en andere weer uit. Er moet gewoon heel duidelijk gemaakt worden aan ze dat voor jezelf plannen maken, een agenda dat het heel belangrijk is. Studenten die het wel systematisch aanpakken die snappen wel belang van eigen agenda setting. Studenten zijn korte termijn denkers, niet strategisch lang termijn. **Begeleiding gaat per persoon anders, we spreken we af hoe we communiceren.** Ik vraag hoe ze willen werken. Het is aan hen hoe ze behandeld willen worden. Of ze als student behandeld wilt worden. Het werk staat echter centraal. Het is een managementopleiding, Ik mag een hoop competenties van ze verwachten. Ik kijk vooral naar product wat student oplevert, naar materiaal daar geef ik feedback op.

Hoe zie jij de rol/bijdrage van de docent(begeleider) bij studiesucces?

Student heeft een supervisor nodig. Als ie het in zijn eentje kan, prima, dan sta ik wel aan de zijkant. Afstuderen is moment dat student laat zien dat hij het kan. Het is zijn feestje; **wij zijn er om sturing te geven. Sturing en feedback is vaak nog te zwaar voor capaciteiten van student.** Student is nog niet altijd rijp voor vind ik. We geven al behoorlijk veel research in ons curriculum, maar **meer opbouw van applied sciences inbouwen. Het is moeilijk afstuderen voor onze studenten. Ze vinden wel makkelijk en snel een baan, dat tweede vind ik belangrijk.**

Welke competenties zijn van belang of leer je ze?

We hebben een competentieprofiel van de opleiding, dat wordt telkens bekeken wat ze nodig hebben. 1 competentie is allerbelangrijkst en dat is **motivatie.** NHTV en Imem moeten oppassen dat ze **motivatie stimuleren.** Op sommige scholen is het niet cool om te studeren, dat komt vanuit ouders, jeugd en de cultuur. NHTV moet oppassen, ze zit aan de grens. Als je hier teveel je best doet als student dan is dat niet cool. Dat wordt uitgedragen op de opleiding. **Zit in atmosfeer. Dat is een nationaal probleem dat als je er iets van wilt maken en verantwoordelijkheid wil dragen dat je dan in een andere categorie valt. Is maatschappelijk probleem.** Als mensen alles hebben, dan moet je ze juist heel duidelijk maken waarom studeren en je best doen echt heel erg belangrijk is. **Korte termijn denken is heel erg bij studenten.** Maar het zijn ook maar 20 weken, ze krijgen niet zoveel tijd, het is ook kort gepland en ook allemaal heel spannend. Ze moeten zo veel dingen in de gaten houden.

Rol van Informatievaardigheid (IV)? Definitie?

Het zit in het woord. **Het vermogen om info op te zoeken, zo efficiënt en effectief mogelijk, daadkrachtig en precies. Het begrip is heel groot. Het is ook het vermogen om te kunnen beoordelen op kwaliteit en juistheid van de info. Ik denk wel dat studenten infovaardig zijn. Probleem is meer de motivatiekant.** Ze moeten paar keer struikelen om te merken; o moet ik zo diep. Ze zijn heel economisch. Als dit genoeg is dan doe ik dit. Als je druk programma hebt ga je kijken hoe veel kan ik halen om een streepje te halen **Ze kunnen het wel, maar ze moeten snappen dat ze eigenlijk nog meer moeten doen. Ze missen het vermogen en besef dat ze verder moeten kijken, dieper niveau. Veel weten wel hoe in databases te zoeken. En als ze wat vinden zijn ze tevreden.** Terwijl je weet als je goed info zoekt, dat het gewoon dagtaak is.

Wat is volgens jou het nut van IV in het vierde jaar?

Als ik naar **literatuurlijst** kijken van studenten vind ik dat het vrij goed in elkaar zit. Als supervisor zit je daar ook boven op, dan zie je het. Ik heb daar ook nooit een vraag over gesteld. **Daar ligt probleem niet echt. Ik stuur ze soms naar mediatheek en de instructies van de mediatheek en ik zie netjes in APA literatuur staan.** Wij hebben onderzoeksmethodiek vanaf jaar 1 t/m in 4^e jaar in bijna ieder blok omdat we heel ontevreden zijn over kwaliteit. We denken: ze zullen het doen ook. Ik weet dat **als je eenmaal hebt gezien en mee hebt gespeeld dat je dan denkt woh, dit is zo groot. Je kent de links op de site en slaat het even op. Je weet waar het is en hoe het werkt,** hoewel de

website wel een rommeltje is. Er zijn veel databases naast elkaar. Is wel veel klikken. Als ze maar weten wat het is en hoe het werkt. Dan komen ze er wel uit denk ik. Ik heb studenten er niet over horen mopperen of zo.

Wat kan het effect van IV op studiesucces zijn?

Als ze gewend zijn bepaalde dingen te lezen en te zien, een wereld van databases bijvoorbeeld in een universiteitsbibliotheek, een kennisbank die ze niet kennen en ze zien dat op een bepaald moment. Dat is natuurlijk een heel proces om daar te komen, dan zie ze: dit zijn de big guys en daar sta ik aan het begin. Dat **kan bepaalde niveauschok bewerkstelligen**. Dat je weet: o daar moet ik ongeveer staan. **Pas als je niveau van ander ziet ontdek je je eigen niveau. Die niveauschok moet je bewerkstelligen. Maar je kan je eigen niveau pas ontdekken als je weet waar je dat kan vinden.**

Wat moet er binnen de organisatie gebeuren en door wie om studiesucces te verbeteren door middel van IV? Hoe kan je IV in het onderwijs inbrengen?

Ons **centraal probleem is het proces om een realistische probleemstelling te maken**. Als ze aan onderzoek denken dan denken ze aan professor op de maan. Het is methodologisch proces die heel moeilijk gemaakt wordt. **Onderwijskundig moeten wij nog zien hoe we studenten goed kunnen aanspreken hierop. Maak het visueel**. Uit onderzoek blijkt dat 70 % van studenten visuele steun nodig hebben. We eisen wel dat ze er op een bepaalde manier naar kijken en we beoordelen ze er op. Onderzoek is soms heel klein en dus moet je limiet heel duidelijk neerzetten en heel systematisch. Het is een soort abstractie, klein stukje van de waarheid. **Ze moeten logica zien van die abstractie in de realiteit. Soms zien ze dat pas op het einde. Eigenlijk moet je het 2x meemaken. Ze doen het helemaal zelf, voor de eerste keer zelfstandig nadenken. En in vrij korte tijd. Eigenlijk moet je dat onderzoek een paar keer doen maar dat past ook niet echt bij onze wereld. Als je software gaat ontwikkelen en eerst een jaar na gaat denken, dan is al te laat. Intuition based onderzoek en dat is geen wetenschap. Bij ICT is het vaak op intuïtie, je kijkt of iets werkt. Dat is typische geaardheid van die opleiding.**

Samenvatting Geluidsfragment 20160705, 13.14.01 (AFL)

Hoe gaat het met je studenten?

Wisselend, een aantal hebben vertraging, een paar studenten die afstuderen met eigen onderneming is wat moeilijker voor ze. Moeten het zelf voor elkaar boksen, is soms moeilijk proces, zit wat vertraging in.

Wat betekent studiesucces voor jou?

Dat je alles haalt uit je studie, dat je echt een verrijking doormaakt, dat er dingen duidelijker worden, dat je dingen beter kan plaatsen en daardoor wat betere keuzes kan maken uiteindelijk. En een soepele voortgang hoort daar ook wel bij, het halen van tentamens. Tijdig afstuderen is van belang tot een bepaalde gradatie, dat het binnen vijf jaar gebeurt.

Hoe blijf je gemotiveerd?

Aan de ene kant het **inhoudelijke, dat ik zelf betrokken ben**. Het is leuk om nieuwe casussen te zien, nieuwe bedrijven en nieuwe vraagstukken. En **de ontwikkeling van studenten, dat ze groeien**. Het is echt een periode dat ze op eigen benen gaan staan, hun ware aard naar boven komt. Er zijn bijvoorbeeld studenten die vrij soepel de studie doorlopen en uiteindelijk bij afstuderen enorm vertraagt omdat het in een keer allemaal op jezelf als persoon terecht komt. Andersom geldt ook, dat iemand veel moeite heeft met groepswork en nu ineens intrinsiek gemotiveerd met onderzoek aan de gang gaat en ineens op de goede plek terecht gekomen lijkt te zijn. Ik **voel me wel verantwoordelijk voor voortgang van student, maar ze moeten het zelf doen**. Ik ben wel overtuigd genoeg van de kwaliteit van de begeleiding dat het niet aan mij ligt. Ik heb **wel vertrouwen dat als jij in het vierde jaar aan afstudeertraject begint, dan kan je het, dan ben je capabel. Iedereen kan afstuderen, daar ben ik van overtuigd.**

Wat kan Academie bijdragen aan studiesucces?

Door **goede ondersteuning aan student te bieden, gevoel geeft dat die altijd terecht kan bij academie. Aan de hand van info en boeken, docenten, terugkomdagen, als sparringpartner fungeren. En vangnet zijn, vertrouwen bieden aan studenten. dat ze het kunnen.** Gedurende heel de studie, maar in 4e jaar nog vind ik dat extra passend. Ze moeten gevoel hebben dat ze terug kunnen komen.

Wat is je visie op leren?

Kleinschaligheid is belangrijk. Het heeft positief effect op leerproces als student zich thuis voelt, veilig voelt, niet bang is om fouten te maken of verkeerde dingen te zeggen. We hebben wel een systeem bij ons **dat we studenten in hun studievoortgang gaan loslaten. In het eerste jaar wordt je meegenomen, veel klassikaal en dat neemt dan af in laatste fase van de studie. Dit past denk ik wel bij AFL. We hebben vrij informele cultuur als organisatie bij AFL.** Het menselijke hebben we vooraan staan. Dat komt toch wel terug op de manier waarop we met studenten omgaan. Afstand student-docent is niet zo groot. Docenten zijn toegankelijk.

Heb je leerdoelen?

Niet in afstudeerfase. In zoverre, het leerdoel bestaat uit het begrijpen en uitvoeren en daardoor leren van onderzoek. Niet 1 op 1 afgesproken over persoonlijk leerdoelen. Is meer gericht op eindproduct, wat het onderzoek oplevert. Als je als leerdoel ziet het aanleveren van onderzoeksvoorstel, dan wel, **Persoonlijke leerdoelen worden niet apart daarnaast nog geformuleerd.**

Hoe zie jij de rol/bijdrage van de docent(begeleider) bij studiesucces?

Ik probeer studenten te **stimuleren en motiveren om vooral contact te blijven zoeken en te blijven overleggen wanneer ze wat aanleveren. In gesprek doel stellen** voor volgende afspraak, zo van dit gaan ze doen, datum en deadline voor volgende stap. Dat is echt op proces. Inhoudelijk stuur ik ook wel. **Rol docent is heel casus specifiek, is afhankelijk van de student.** Elke afstudeerder is anders, hangt van de vraag af. In eerste gesprek duidelijk maken dat ik er ben en ik stimuleer ze om vragen te stellen. Ik volg niet een specifieke methodiek, het is bij ieder anders. Ik denk wel dat ik aan hun verwachtingen voldoe, ik check het niet, maar reacties die ik krijg van studenten zijn over het algemeen positief. Ik draag bij door een stok achter de deur te zijn en motivator/stimulator van het proces. In de **huidige structuur wordt heel erg benadrukt dat student dat zelf doet. Ik ken afstudeerbegeleiders die zeggen: ik ben beschikbaar. Dat er niet per maand een afspraak wordt gemaakt. Mijn rol is dat je beschikbaar bent, dat als student vragen heeft kan ie bij je terecht, mijn rol is van stimuleren van het proces.** Zowel intrinsiek als extrinsiek motivatie stimuleren. Hangt van student af. Uiteindelijk wil iedereen afstuderen, ieder wil voldoen aan die eis. **Langstudeerders zijn extrinsiek gemotiveerd over het algemeen.** Meer dan bij de regulieren studenten, Op een gegeven moment wil je er van af, dan ben je er klaar mee.

Welke competenties zijn van belang of leer je ze?

Persoonlijke planning en organiseren is cruciaal voor afstudeerder. Doorzettingsvermogen, hulp kunnen vragen, omgevingsbewust zijn. Dus dat je in staat bent om te zien waar het je ontbreekt en daarbij hulp bij te vragen. **Competenties zijn divers, verschilt per student.** De ene moet meer netwerken, bij andere zit het meer op vaardigheden, zoals jezelf goed neer kunnen zetten. Is wel echt maatwerk.

Rol van Informatievaardigheid (IV)? Definitie?

Omgevingsbewustzijn, hulpvraag stellen hoort hier (wel) een beetje bij. Als ik puur op de term moet gaan invullen, dan enerzijds erkennen van behoefte aan info en anderzijds vaardigheid om het te vergaren. Dat zijn 2 dingen denk ik. Over het algemeen **kan daar nog wel wat in verbeterd, worden bij studenten.** De kanalen zijn niet altijd duidelijk waar ze info vandaan kunnen halen. Is niet bij iedereen even duidelijk. Het verbaast me dat ik bij vierde jaar nog moet uitleggen wat de functie van de website van mediatheek is, waar ze bijvoorbeeld Mintel database kunnen vinden.

Wat is volgens jou het nut van IV in het vierde jaar?

Cruciaal nut. Ze moeten heel veel info vergaren en onderzoek uitvoeren. Daar heb je info voor nodig, **daar heb je theoretisch kader voor nodig en daar heb je bepaalde methodologie voor nodig. Dat moet je ergens uithalen. Ik toets geen IV.** Er worden wat cursussen en trainingen gegeven aan studenten hoe ze dat moeten doen.

Wat kan het effect van IV op studiesucces zijn?

Hoog effect verwacht ik. Ik denk dat **als student goed weet waar de juiste info en betrouwbare info vandaan kan halen, dan kan het je proces enorm versnellen. Dan kan het dingen veel sneller duidelijker maken en heeft dat effect op studievoortgang.** Dus het kan een versnelling betekenen aan het proces en je kan dieper gaan.

Wat moet er binnen de organisatie gebeuren en door wie om studiesucces te verbeteren door middel van IV? Hoe kan je IV in het onderwijs inbrengen?

Bewust maken en inzetten op echte vaardigheden en systemen die we aanbieden. Het kunnen vinden van de juiste bladen online. En misschien meer bewustzijn van wat belangrijk is, wat er beschikbaar is, waar je veel aan kan hebben. Nog meer bewustzijn bij studenten van wat er is. Dat is ook een rol van docenten om dit meer te sturen.

Samenvatting Geluidsfragment 650412 (AFL)

Hoe gaat het met je studie?

Ik ben nu bezig met afstuderen, ben in de laatste fase. Ik heb de dataset eigenlijk binnen en ben nu aan het schrijven. Ik leg laatste hand aan rapport en zal eerste versie opleveren binnen afzienbare tijd. Ik ben een jaar uitgelopen, dus 5^e jaars. Ik verwacht voor 1 september klaar te zijn. Mijn onderzoek gaat over maatschappelijk initiatieven in Breda en waar loop je dan tegen aan. Het is verkennend. Opdrachtgever is Diana Nijs. Is denk ik wel voor een project voor de gemeente.

Wat betekent studiesucces voor jou?

In 1e instantie het afronden van je studie, behalen van je diploma. Maar ook wel **zelfontwikkeling, dat je het gevoel hebt dat je zelfverzekerd je carrière kan beginnen. Tijdig afstuderen is minder van belang dan dat ik weet dat je jezelf relevant kan maken voor een bedrijf.** Ik heb eerst hiervoor MBO gedaan en dacht ik kan misschien wel meer en daarom HBO gedaan.

Hoe blijf je gemotiveerd?

Wat motiveert is **de inhoudelijke opdracht zelf. Interessant om andere verhalen te horen, respondenten te interviewen. Die zijn enthousiast over wat ze deden.** Dat helpt me wel. **Afstudeerbegeleider is enthousiast, dat is wel fijn om te horen. Wat demotiveert is dat ik dit doe voor een docente. Betekent dat ik vaak op school zit. Ik heb niet echt een vaste omgeving** waar ik van 9-5 kan werken. Daar moet ik zelf naar zoeken en vindt dat wel lastig. Ik heb me zelf daarin onderschat. Ik heb redelijk veel tijd gestoken in mijn afstuderen. **Dat ritme zoeken is voor mij lastig. Is wel iets wat ik geleerd heb. Ik voel me wel verantwoordelijk voor mijn eigen studietempo.** Met afstuderen is het zo dat het een opdracht is die je zelf doet. In **die zin ben je zelf heel erg verantwoordelijk daarvoor. In een andere omgeving bijvoorbeeld bij een bedrijf die strikter is met deadlines was ik misschien minder zelf verantwoordelijk, want dan had ik meer kaders gekregen.** Die heb ik nu zelf voor mezelf moet opstellen. Als je vergelijkt met project waar je voor afstuderen in zit, **dan zit je met andere mensen en is er meer groepsdruk en sociale druk in een project waar meer mensen in zitten. Dat motiveert mij wel altijd, dat heb je nu minder. Het is echt eigen verantwoordelijkheid. Ik heb dat wel onderschat van tevoren.** Ik ben nu bijna een jaar bezig met onderzoek. dus dat is wel ruime tijd. Ik heb daar wel vertrouwen in dat ik tijdig afstudeer er zijn nog een paar dingen. Ik weet wat ik nog moet doen.

Wat kan Academie bijdragen aan studiesucces?

In mijn geval zou dat zijn **op zoek gaan naar die goede studieomgeving zodat niet alles van mezelf hoeft te komen. Iemand die je af en toe pusht, die zegt je kunt daar terecht.** Iemand die

net even scherper is. Zoek het meer in de zachte kant. **Niet in faciliteiten, we hebben hier mediatheek.** Dat helpt wel heel erg. Faciliteiten genoeg. Ik zit vaak in bibliotheek van Amsterdam. **Faciliteiten hoeven niet perse op school te zijn. Je hebt heel vast lesprogramma, je krijgt kaders, deadlines, dat helpt je wel. Projecten waren al min of meer daarmee ingevuld.** Ik had niet echt verwachtingen vooraf. Je weet dat bepaald blok op die manier is ingedeeld. In de minor laten ze dat een beetje los, maar dan werk je in groepen. Dat is goed te doen. **Groepswerk motiveert.**

Wat is je visie op leren? Heb je leerdoelen?

Bij Creatief Leiderschap heb ik veel leerdoelen gehad, voornamelijk gericht op veel communicatie. Uit projectgroepen bleek dat ik wel inhoudelijk kwaliteit heb, maar communicatie wat minder was. Daar heb ik veel aan gewerkt. Dit is in die zin wat relatief nieuwer voor mij. Ik heb eigenlijk altijd wel kunnen doorwerken. Ik heb nooit echt gehad dat het niet aan mezelf lag. Ik heb nooit gehad dat ik wel door wilde maar dat dit niet kon.

Hoe zie jij de rol/bijdrage van de docent(begeleider) bij studiesucces?

Als ik stukken aanlever dan **zei ze heel duidelijk wanneer ze iets wil hebben en heeft het snel nagekeken. Daar is ze dan ook enthousiast in. Dat is wel heel positief.** Ik denk niet dat iedere begeleider die kwaliteit heeft. Ik denk dat het wel helpt. Ik ben zelf wel een beetje het proces gaan invullen. Laatst met mijn ouders een planning gemaakt, dan ga je zitten en kijken wat moet je eigenlijk nog doen. Dan heb je iets om naar te kijken. Ik was op een punt beland dat ik de data had (interviews) en dan wil je eigenlijk afspreken wanneer je rapport gaat schrijven. Ik heb niet zo makkelijk een overzicht, ben chaotisch. **Het helpt wel om op gegeven moment het proces in stukjes te breken, doe eerst dat en dan dat. In eerdere jaren is het allemaal helder en meer gestructureerd, overzichtelijker. Ik heb niet als belemmering gezien dat ik niet eerder onderzoeksvaardigheden heb gehad. Ik vind me zelf redelijk overweg kunnen met bronnen.** Mijn onderzoek is niet echt gebaseerd op de theoretische bronnen van school. Het wijkt meer af van ander onderzoek, ik heb nu andere bronnen moeten aanboren, meer overheidsrapporten. Dat zijn bronnen die je niet echt van school hebt aangereikt gekregen. Ik denk wel dat ik daar een goede balans in heb gevonden. Voor het theoretisch kader heb ik denk ik wel bronnen die relevant zijn. Maar die heb ik niet in school gehad afgelopen jaren.

Ik **verwachtte voornamelijk een kritische blik naar hoe zo'n stuk in elkaar zit. En of het voldoet aan criteria. Nog steeds ook een beetje toetsende rol. Of het voldoende is of slecht. Voor mij zou het nog wel meer motiverende rol mogen hebben, dat je iets meer achter de broek aanzit.** Maar dat komt omdat ik zo vrij ben met die opdracht. Ik denk **dat als je in bedrijf afstudeert is dat anders, die pushen meer van nature. Ik bedoel bij toetsen van of het wel of niet goed is vooral ook inhoudelijk en proces.** Eigenlijk alles. Je levert een stuk aan, **dat ze dan zegt: dit is wel goed, dit is niet goed en waarom, vooral het uitleggen waarom.** Waarom schrijf je op deze manier, dus wel echt op detailniveau. Ik denk voornamelijk **door goed met je gesprek aan te gaan, waarom schrijf je dat zo op, dan leer je voor jezelf ook te beargumenteren waarom je dat zo doet.** En als je die argumentatie dan voor jezelf hebt dan kun je dat dus vervolgens gebruiken voor je document.

Welke competenties zijn van belang om van je docent te leren in deze fase?

Acquisitie van opdracht vond ik wel lastig. Dat is niet echt een competentieding. Dat is bij iedereen verschillend. Zo'n brief schrijven, daar hebben we wel lessen over gehad. Maar daar hoeft je ook niet echt meer aan te bieden. Het blijft natuurlijk een persoonlijk ding dat aanbieden. **Ik denk niet dat ik iets heb gemist in competenties voor het afstuderen. Hoe je met mensen omgaat, persoonlijke ontwikkeling. Creatief denken, was eigenlijk een inspirerende rol van docent. Het zelf kunnen beargumenteren waarom je keuzes hebt gemaakt dat ik mezelf zelfverzekerder voel om die keuzes te kunnen toelichten in bedrijfsleven. Dat is belangrijk voor jezelf in tegenstelling tot eerder in groepswerk waarbij argumenten wel op tafel komen van de anderen.**

Rol van Informatievaardigheid (IV)? Definitie?

Dat als ik een verhaal opschrijf in de scriptie en ik moet dat onderbouwen ik op Google Scholar of mediatheek of waar dan ook juiste zoekwoorden/termen gebruik, waardoor ik weer heel snel andere documenten vindt die daar op lijken zodat ik makkelijk overzicht heb. Ik noem mezelf IV als het gaat om Internet. Ik weet hoe met bronnen om te gaan. Ik kan mijn weg vinden

in Google Scholar, maar aan de andere kant gebruik ik mediatheek nauwelijks. De NHTV bronnen gebruik ik nauwelijks. Misschien omdat ik het niet echt nodig heb. De tags raken niet waar ik naar op zoek ben. Heb wel een boek geleend over iets. Het onderwerp van mijn afstuderen toont dan weinig raakvlakken met hetgeen in de mediatheek, dat vind ik wel lastig. **Maar op Google Scholar vind ik het heel makkelijk. In Mediatheek minder. Het is denk ik ook gemak van Internet als je het opzoekt en dan heb je het gelijk, dan lees je het door en dan kijk je door de bronnen en zoek je verder, naar citaties. Welke bronnen hebben anderen gebruikt.**

Wat is volgens jou het nut van IV in het vierde jaar? Wat kan het effect van IV op studiesucces zijn?

Het is **vooral filteren en analyseren wat relevante info is voor jou**, Ik vond in begin heel lastig om de **goede info onder de goede theoretische kaders te plaatsen**. Voor mijn onderzoeksvoorstel heb ik veel rapporten gevonden om kader te bouwen en later dacht ik dat zijn meer trends en ontwikkelingen. **Dat onderscheid is wel lastig, wat is theorie en wat zijn trends. Is iets wat ik gaandeweg inzicht in heb gekregen om dat onderscheid te maken. Dat had sneller gekund in het begin, als ik dat eerder had geweten hoe je dat onderscheid kan maken. Dat zijn dingen die bij onderzoeksvoorstel naar voren komen**, in je feedback. Ik had geen behoefte om nieuwe bronnen via docent te vinden. Inhoudelijk kreeg ik wel sterke feedback. Je leert gaandeweg zaken tijdens het proces. **Categoriseren van info en filteren van info. Dat is relevant. Je gaat meer die verschillen in typen bronnen inzien.**

Wat moet er binnen de organisatie gebeuren en door wie om studiesucces te verbeteren door middel van IV? Hoe kan je IV in het onderwijs inbrengen?

Bij onderzoek meer nadruk leggen op welke bronnen je gebruikt en wanneer en waarom. Misschien ook wel dat opzoeken van info. Volgens mij hebben we nooit echt les gehad daarin. Ook **in citaties gebruiken, daar moet je wel les in krijgen.** Ik kan dat nu wel zelf. Je kan heel veel theorie gebruiken die we al hebben gehad, dan heb je dat niet nodig, maar **als je onderzoek doet dat net even afwijkt, heb je wel dat nodig. Wat in theoretisch kader wel of niet moet. Dat scheelt wel in kwaliteit in wat je oplevert.** Ik vind studiesucces meer met kwaliteit dan snelheid te maken hebben eigenlijk. **Eigenlijk is afstudeerbegeleider daar de aangewezen persoon voor om je dat te leren. Daarvoor in eerdere jaren. is mediatheek dat in een les of zo. Kan in 1^e of 2^e jaar. Dus hoe je omgaat met zoekwoorden, wat relevant is, hoe het met voetnoten zit etc.** Dat zijn een paar weetjes. Weet niet of dat gelinkt is aan studiesucces, maar je moet ook wel juiste theoretisch kader hebben. Met de juiste vraag en de juiste theorie. Dat lijkt me belangrijk en te helpen in je relevantie van je onderzoeksvraag en opdracht en in je verdediging. **IV helpt om inhoudelijk en kwaliteit te verbeteren. Vind belangrijk om jezelf te ontwikkelen, vind het belangrijk om niet alleen de bronnen te selecteren die je van school kent. Zelf iets dieper over nadenken, vind ik wel belangrijk.**

Een **eigen afstudeerlokaal is behulpzaam voor langstudeerders.** Heeft geholpen dat je algemene info hebt over het proces, met die posters, dat **geeft structuur. Op n@tschool is het lastig om al die documenten te filteren of te overzien. Zo' n lokaal geeft structuur. Heeft wel beetje motiverend effect, je krijgt meer inzicht in wat je moet doen.** Het is handig dat het een centrale plaats is waar je terecht kan. Af en toe liep een docent binnen. Die kon een peptalk geven ,maar wel oppervlakkig.

Geluidsfragment ws 650871 (ADE)

Hoe gaat het met je studie?

Ik heb recent besloten om traject van afstuderen even niet af te maken. Ik doe een on company graduation en een van de projecten van mijn afstudeertraject bleek zo complex te zijn dat ik dat even niet zag zitten. Ik wou het anders doen en zag niet in mijn hoofd om het helemaal af te maken. We hebben besloten om dat project even in de ijskast te zetten. Daar zit dan gelijk mijn demotivatie. Iets gaan doen wat toch afgestoten gaat worden, is niet motiverend. Ik heb al mijn tijd in het bedrijf zitten en deed steeds minder aan de scriptie. Op gegeven moment dacht ik dat gaat hem niet meer worden, ik moet intern stage gaan zoeken bij een bedrijf. Ik wil gewoon 9-5 werken en dan mijn scriptie doen.

Wat betekent studiesucces voor jou?

Dat je het leuk vindt. Dat hoeft niet perse, want ik ken vrienden die hebben studie gedaan die ze niet heel leuk vinden, wel hebben afgemaakt en hebben redelijk goede banen. **Dat je gewoon een match hebt wat je leuk vindt en waar je perspectieven in hebt qua baan.** Bij imem ken ik studenten die wel nominaal zijn afgestudeerd maar nog geen werk hebben. Ik was niet echt bezig met op tijd afstuderen. Ik kwam van het MBO af, eerst kijken naar hoe propedeuse ging, per jaar bekeken of ik de punten haalde. Dat is steeds goed gegaan, alleen research is niet mijn sterkste ding. Dus **je moet wel een klik hebben met de opleiding en ook kijken of dit wel past op de arbeidsmarkt.**

Hoe blijf je gemotiveerd?

Het project past niet bij het bedrijf en past niet bij mij. **Het moet meer gestructureerd zijn. Je bent nu je eigen begeleider eigenlijk. Voor mij persoonlijk betekent dat teveel vrijheid. Ik had wel een soort begeleider, maar die zei doe maar je ding. Ik voel me verantwoordelijk voor mijn eigen studietempo.** Ik geef niemand de schuld dat ik hier nog zit. Als je er wat van maakt, een beetje stennis schopt kom je wel redelijk ver. Je moet er gewoon achteraan blijven gaan als er iets niet klopt, met je cijfers ofzo. Niet denken van het komt wel goed, **je moet hier redelijk proactief zijn.** Ik voorzie niet iets wat me zou demotiveren. Ik besef me genoeg dat ik minstens een HBO diploma nodig heb om iets te gaan doen. Er wordt natuurlijk wel wat gekeken naar je diploma, maar uiteindelijk laat je zien wat voor denkniveau je hebt. Als je je zelf daarna goed kan presenteren kom je al een eind verder. Gewoon bijhouden wat er gebeurt, gelukkig doe ik dat met mijn bedrijfje al.

Wat is je visie op leren?

Ik heb niet zoveel geleerd eigenlijk. Vak waar ik meeste moeite mee heb is financial management en research. Dat was helemaal nieuw voor me. Ik **heb een paar boeken gekocht en de rest geleend. Ben altijd bij de lectures geweest en nam ze vaak op om ze nog een keer te kijken. Dat vond ik wel fijn. Kracht van herhaling is heel sterk, je ziet en hoort stof nog een keer, dat kan ik beter omhoog halen dan dat ik in college zit. Weblecture is een belangrijk medium om stof tot je te nemen.** Je kan het op de achtergrond draaien of kijken. Dat deed ik veel en een samenvatting maken van hier en daar een boek. Dat werd vaak al gedaan door aantal mensen en die werden in facebook groep gedeeld. Die las je dan nog een paar keer. Leerdoelen, ik weet niet eens wat dat zijn? Bedoel je einddoel? Meest concreet doel is dat ik gewoon dit semester wil halen. **Ik wil gewoon dat dat in een keer goed gaat of een bepaald cijfer halen. Ben wel echt van de zesjes cultuur, ik wil het niet opnieuw doen. Ik ben heel secuur in dat ik niet iets over moet gaan doen wat veel tijd kost.**

Wat kan Academie bijdragen aan studiesucces? Belemmeringen?

Eigenlijk voelde ik geen belemmeringen, als je maar proactief naar leraar toestapt. Dan kreeg je vaak de uitleg die je moest hebben. In principe kon iedereen op imem opleiding het vaak wel uitvogelen wat er moest gebeuren. Soms wist je het even niet wat je precies moest leren, dan had je maar een paar chapters in een boek nodig en moest je wel alles leren. Dat kreeg je gevoel van: waarom doe ik dit. Voor sommige mensen demotiveert dat en die zijn alleen gericht op leren als het daadwerkelijk nuttig is. voor slagen van een vak. Veel mensen vinden het niet fijn om dingen te leren die niet meer gevraagd worden of niet terugkomen op tentamen. Ik ben zelf wel van het efficient leren, maar soms was het dus een beetje onduidelijk wat van student verwacht werd om te doen.

Ik was zeker wel goed voorbereid voor het afstuderen. Je werd bijna bij het handje genomen met research groepen van een man of 8. Dat werd steeds kleiner en een half jaar van tevoren moest je met 2 personen een proposal schrijven voor je afstuderen. Daarna ben je in je eentje om proposal te schrijven. Uiteindelijk kreeg je dus 4 of 5 keer dat je een thesis moest schrijven en daar kreeg je ook lectures in. Als je daar niet behoorlijk in functioneerde dan heb je niet opgelet, het was geen struikelblok vond ik. Feedback was ook vaak van: let daar en daar nog een beetje op.

Hoe zie jij de rol/bijdrage van de docent(begeleider) bij studiesucces?

Zoals het nu bij mij is kan ik niet echt zeggen, want ik heb niet echt een traditionele mentor gehad, vanwege de entrepreneur kant. Hier en daar kreeg ik wel feedback maar dat was niet de traditionele manier, **anderen hadden een vast aanspreekpunt. Misschien had ik dat wel gehad als ik wat proactiever was geweest. Hij was echt puur voor de business kant, daar zat ik wel goed mee. Maar**

ik zat zelf meer met research kant, het onderzoeksproces zelf en hoe ik dat beste kon doen waar school ook nog tevreden mee was. Daar was hij niet zo van. Docent zou eerder op kunnen pikken hoe het met mij zit of zo, meer controlerend er op zitten van wat ben je aan het doen. Meer aangeven dat als je ergens mee zit, ga dan naar die persoon. Ik was op gegeven moment een beetje de weg kwijt en ook afgeleid door andere dingen. Als ik elke week mailtje krijg van wat ben je aan het doen, dan ben ik alweer gemotiveerd om iets te doen. Hoe langer er de tijd over heen gaat, hoe meer prioriteit andere dingen krijgen. Ik vind het fijn om met iemand te praten om te kijken of ik nog op het goede pad zit. Met traject van entrepreneur is het heel erg dat je wordt vrijgelaten en dan raak ik zo afgeleid op een gegeven moment. Het ontglipt je.

Rol van Informatievaardigheid (IV)? Definitie?

Dat je snel en efficiënt info kan vinden, selecteren en ordenen op de manier waarop jij het beste kan gebruiken. Dat is iets wat tegenwoordig een belangrijk punt wordt voor mensen die nu leren. Alle info is er wel maar je moet het zoeken. Het heeft geen zin om heel boek te lezen als je op Google kan vinden. Zo zie ik info, daar zou misschien wel meer les in gegeven kunnen worden. **Vergaren van info kunnen leerlingen wel maar ik denk veel meer het filteren van info dat je daar in geleerd kan worden.** Want er is heel veel onzin natuurlijk. **Dat je dus kan uitsluiten wat je kan gebruiken, dat je dat kan ordenen, dat je weet wat je uiteindelijk nodig hebt. Ik denk dat daar veel mensen op vastlopen, het is zoveel info en zoveel desinfo.** Op zich ben ik wel IV, ik ben er wel altijd mee bezig geweest met vinden van info. Ik denk dat ik veel soorten info kan vinden. Ordenen kan ik iets minder.

Bij imem wordt een course heel vaak verandert, er wordt veel gereflecteerd van wat er aangepast moet worden. Een vak dat je in de 1^e hebt gevolgd is soms niet meer relevant in 4^e jaar. Wat in het 1^e jaar upcoming is, is in het 4^e jaar niet meer. Als je dat niet boeit dan ontgaat je dat, Je zou een soort van wrap up moeten geven.

Wat is volgens jou het nut van IV in het vierde jaar?

Ik kon redelijk wat literatuur vinden, maar meer is altijd beter natuurlijk. **In de context van literatuur onderzoek is IV misschien meer hoe je snel kan herkennen of het iets is wat je kan gebruiken.** Er zijn meerdere soorten onderzoek, dus weten hoe je een match kan maken, dat je weet welke soort onderzoeken je moet hebben. Ik heb zelf geleerd hoe je kan selecteren, dat is nooit verteld. **Als het echt uitgelegd wordt in de context van zo leer je efficiënt info vinden dan is dat handig voor je afstuderen. Dan heb je misschien een beetje de tools die je nodig hebt bij je afstuderen. Je moet wel intrinsiek gemotiveerd zijn om het zelf uit te vinden.**

Wat kan het effect van IV op studiesucces zijn?

Er vanuit gaande dat je snel kan terugkomen op een mentor, **denk ik dat het hele proces vlotter verloopt omdat je meer referenties hebt, meer kan kijken van dit is al gedaan in die wereld. Dat je dan toch wat krachtiger scriptie kan schrijven, omdat je meer weet van wat al is geschreven.** Als je maar 10 scripties hebt gezien die wat minder sterk zijn, dan kan je net 4 extra vinden die net een andere bijdrage leveren. Dat kan net meer bijdragen aan jouw werk. Het is meer werk maar uiteindelijk gaat het ook reflecteren in je punt. Dus **het effect is dat je vlotter begint met literatuur review en dat je dat beter hebt gedaan omdat je meer inzichten krijgt vanuit papers. Meer focus leggen op literature review dat dit gewoon belangrijk is. Puur een echte course literature review, dat je daar het verwerken van info leert en gewoon weet wat je moet hebben.**

Het hebben van een controlerende factor ,een reminder van wat ben je aan het doen, voor iedereen boven 5 jaar is een sterk ding. Dit kan meer op een semester terugkomdag. Dat je daar elk semester een beeld van krijgt. Dat de begeleiders die daar zitten ook echt horen en dat je als student laat weten wat je wilt gaan doen. Dat klinkt heel kinderlijk maar je wordt wel getriggerd en ik denk ook gemotiveerd. Je bent weer even op school. Het stimuleert om weer even gas te geven. **En dat IV ook hieraan gekoppeld wordt. Groepjes die nog puur scriptie moeten schrijven dat die samen met een docent een halve dag gaan zitten. Misschien kan dat gekoppeld worden aan mediatheek,** hier zit je ook gelijk bij alle info die je moet hebben. Ik heb veel dingen in mijn eentje gedaan, en werkte zelfstandig in een groepje. Maar de scriptie was voor mij te groot om in mijn eentje te kunnen. Ik dacht dat ik dat wel zou kunnen, scriptie, hobby en werken, maar is toch te veel.

Bijlage 6 Analyse van categorieën van beschrijvingen (factoren/aspecten) na de interviews

Thema	Sub thema's/ (geven betekenis)	Variatie /categorie van beschrijving
Mentaliteit /attitude	Definitie Studiesucces Doorlooptijd studie Kwaliteit eindproduct Studietijd zelf Zelfontwikkeling student Succes na de studie (werkveld, ontwikkeling)	Studiesucces heeft te maken met kwaliteit Studiesucces heeft te maken met de studieduur. Studiesucces heeft te maken met plezier en zelfontwikkeling (binnen, buiten en/of na de opleiding). Inzet en motivatie hangen af van het verloop van het begeleidingsproces Inzet en motivatie hangen af van de gewenste kwaliteit Inzet en motivatie hangen af van het onderwerp
Rol student	Kennis(niveau) Karakter, zelfvertrouwen Persoonlijk/beleving en motivatie van de student Gedrag Verwachtingen van student richting docent Verantwoordelijkheid	Studenten zijn niet op voldoende niveau klaargestoomd voor hun afstudeertraject op het gebied van kritisch denken en onderzoekend vermogen Onzekere studenten raken gedemotiveerd door het gevraagde niveau in het afstudeerjaar Studenten nemen geen verantwoordelijkheid voor het proces (of kunnen dat niet) Studenten verwachten (meer) op proces te worden gestuurd in plaats van op inhoud.
Leren/leer strategie en houding	Academisch Variatie in leren (1 ^e drie jaar en afstuderen) Praktijkgericht leren Competentiegericht leren	Student raken gedemotiveerd door verschil in de rol en inzet van eerdere jaren en rol en inzet in 4 ^e jaar. Het praktijkgericht onderwijs stimuleert motivatie in 4 ^e jaar Leerdoelen en leerstrategie zijn een verantwoordelijkheid van de student zelf Studenten worden niet goed voorbereid op het afstuderen.
Leeromgeving	Curriculum Organisatie van studiebegeleiding Atmosfeer en leerklimaat Cultuur Sociaal netwerk	Groepswork heeft negatieve invloed op afstudeerfase Groepswork zorgt voor sociaal netwerk en motiveert Mentaliteit student past niet bij leerklimaat academie Studievertraging ligt niet aan de student maar aan de organisatie van de leeromgeving
Rol en	kennis/ervaring	Student is verantwoordelijk voor tempo en proces;

gedrag Docent	begeleiding en sturing motivatie verwachtingen karakter	docent moet sturen op kwaliteit Betrokkenheid en helderheid (in feedback en verwachtingen) van docent is bepalend voor motivatie van student Een student in het 4 ^e jaar moet je niet meer sturen maar loslaten Begeleiding is maatwerk en hangt van niveau en inzet student af
Informatie vaardighe den	Type informatievaardigheid Verschillende normen Beleving en definitie	Studenten zijn vooral goed in zoeken en vinden van informatie Studenten kunnen informatie niet goed selecteren en beoordelen Informatievaardigheid moet vanaf dag 1 aangeleerd worden Informatievaardigheid komt onvoldoende aan bod in de studie Informatievaardigheid moet gericht zijn op kritisch evalueren